

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΘΕΟΔΩΡΗΣ

THE BAR STORIES
ΣΚΟΤΕΙΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Το πικρό βάλσαμο της ευτυχίας

Θεόδωρος Ν. Θεοδωρής

The Bar Stories – Σκοτεινά διηγήματα

Το πικρό βάλαμο της ευτυχίας

Έτος έκδοσης 2023

ISBN 978-618-00-4882-7

Το βιβλίο διανέμεται ελεύθερα και νόμιμα στο διαδίκτυο από το δημιουργό του

Αναφορά δημιουργού – Μη εμπορική χρήση – Όχι παράγωγα έργα 4.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/gr/>

Φωτογραφία εξωφύλλου: Zain Ali from pexels

Main free download link: <https://theotheodoris-writer.blogspot.com/>

Κεφάλαιο Πρώτο

«**Έ**λα, κάθισε εδώ μαζί μου φίλε. Έχω να σου διηγηθώ πράγματα που δεν έχεις ξανακούσει. Αν πάλι στην πορεία σου φανούν τα λόγια μου αδιάφορα, μπορείς να σηκωθείς και να φύγεις πίσω στη θέση σου με τους βαρετούς πότες που σε περιτριγυρίζουν και σαν επαίτες παρακαλούν για λίγη εύνοιά σου»

Η αλήθεια είναι πως μόλις είχα καθίσει στο απόμερο τραπεζάκι με τις δύο καρέκλες και βρισκόμουν πρόσωπο με πρόσωπο με τον σγουρομάλλη άγνωστο που με είχε προσκαλέσει εκεί. Κατά συνέπεια τα λόγια του μού ακούστηκαν γεμάτα ορμή. Όχι ενθουσιασμό, αλλά ενέργεια. Κάτι επιθυμούσε να πει ο τύπος, όμως ξεκίνησε με λάθος τρόπο. Απότομα για έναν ακροατή. Για έναν μέσο ακροατή, τελικά όχι όμως για μένα.

Αυτά που άκουγα κάθε βράδυ εκεί στο μπαρ «Λήθη» που σύχναζα εκείνον τον καιρό κι ακόμη περισσότερο σε συνδυασμό με το από ποιους προέρχονταν, είχαν καταφέρει να γιγαντώσουν την υπομονή μου. Άλλωστε κι εγώ πήγαινα γυρεύοντας, χώνοντας τη μύτη μου όπου υποψιαζόμουν πως υπήρχε υλικό προς καταγραφή και εξιστόρηση.

Ακούμπησα λοιπόν στην πλάτη της καρέκλας μου, ενώνοντας τα χέρια μου επάνω στο τζάμι του τραπέζιού. Με το ύφος μου προσπάθησα να τον παροτρύνω να μου εξιστορήσει αυτά που με τόση ζέση προλόγισε λίγο πριν. Αφού λοιπόν αφέθηκα στη θετική μου προαίρεση, άρχισε να γεννάται η περιέργειά μου για όσα μου υποσχόταν ο συνομιλητής μου.

Το σκηνικό κι η ατμόσφαιρα του μαγαζιού ήταν σχεδόν ιδανικά. Ζεστός αισθητικά χώρος με πάρα πολλές φωτογραφίες που γέμιζαν με το χρώμα της νοσταλγίας τους τοίχους γύρω μας, εναντιωμένες σε αυτό που το όνομα του καταστήματος περιέγραφε. Όπου κι αν έπεφτε το μάτι σου εντόπιζε πολλές σκηνές από ταινίες, κυρίως ασπρόμαυρες, που παίχτηκαν χρόνια πριν. Ανάμεσα τους, έτσι για να διακόπτεται η κυριαρχία της έβδομης τέχνης, παρεμβάλλονταν πορτρέτα διάσημων κι αγαπημένων τραγουδιστών, επίσης του παρελθόντος. Ο αέρας μέσα στο χώρο ήταν βαρύς. Από αρώματα και καπνό. Όσο κυλούσε ο χρόνος θα γινόταν βαρύτερος, καθώς ο εξαερισμός δεν αποτελούσε ένα από τα δυνατά σημεία της επιχείρησης. Η μουσική ακουγόταν στο ίδιο επίπεδο έντασης με εκείνο των θαμώνων που κουβέντιαζαν τριγύρω και παρά την ύπαρξη ενός ηχείου σχεδόν επάνω από το κεφάλι μου, η ενόχληση από το, εκτός του γούστου μου, ρεπερτορίου ήταν σχεδόν μηδαμινή.

«Ξέρεις πόσο γρήγορα κυλά η ζωή, φίλε μου Θεοδωρή;», ήταν τα πρώτα του λόγια μετά την αποδοχή της πρόσκλησης από μέρους μου. Ευτυχώς δεν έκρυβαν εκείνη την καθηλωτική πίκρα κάποιου που απλά θέλει ασκόπως να σου ροκανίσει το χρόνο, αλλά προσέδιδαν απλώς ένα φιλοσοφικό υπόβαθρο στην αφήγηση που μόλις ξεκινούσε. Εγώ απλώς έγνεψα, δίχως να προφέρω λέξη.

«Ξέρεις μήπως πώς τρέχει η ζωή για κάποιον που έστριψε λάθος; Θα σου πω εγώ, συνέχισε. Τρέχει με λάθος τρόπο. Όλα είναι μια πλάνη. Ο χρόνος, ο τόπος, οι άνθρωποι, όλα μοιάζουν οικεία τη μια και ξένα την άλλη. Η ζωή είναι ζωή χωρίς οξυγόνο, είναι δανεική».

Ο Σίμος φαινόταν να έχει διάθεση για αρκετή εμβάθυνση τελικά και μάλιστα πολύ σύντομα κιόλας. Αποφάσισα να τον ακολουθήσω σε αυτήν του την τάση.

«Ξέρεις, φίλε, ίσως τελικά να μην υπάρχουν στροφές στη ζωή μας, όπως ποιητικά συνηθίζεται να λέμε. Εγώ πιστεύω σε κάτι διαφορετικό από αυτό. Εγώ συνειδητοποιώ πως ο καθένας μας βαδίζει σε ένα μονοπάτι. Η πορεία δεν είναι ευθύγραμμη, ούτε όμως έχει μεγάλες καμπυλώσεις. Κάθε τόσο μπροστά μας εμφανίζονται οι διακλαδώσεις του. Εκεί είναι οι επιλογές μας. Διαλέγουμε ένα νέο μονοπάτι και προχωρούμε σχεδόν παράλληλα με τις υπόλοιπες επιλογές που είχαμε, διακρίνοντάς τες ως διπλανά μονοπάτια. Δεν υπάρχουν στροφές με την απόλυτη έννοια της ολοκληρωτικής απόρριψης των υπόλοιπων επιλογών μας. Τουναντίον υπάρχει το ενδεχόμενο κάποια στιγμή, σε κάποιο σημείο τα μονοπάτια να ξανασυναντιούνται και να ξαναχωρίζουν με εμάς σε μια νέα διορθωμένη ρότα. Καμιά ζωή, κανενός η μοίρα δεν είναι τόσο μονοσήμαντα ορισμένη, τόσο τραγικά ανεξέλεγκτη».

Ξεφύσησε και χαμογελώντας, παραδέχτηκε πως ήταν προτιμότερο τελικά να αρκεστούμε στην εξιστόρηση αυτή καθ'εαυτήν. Σήκωσε από το πάτωμα, δίπλα από την καρέκλα του έναν σάκο. Μέσα από εκεί φανέρωσε ένα ντοσιέ. Μου το έδωσε. Τον πήρα στα χέρια μου και έριξα μια πολύ γρήγορη ματιά στο περιεχόμενό του. Ο φωτισμός δε βοηθούσε και πολύ κι έτσι προτίμησα να τον ρωτήσω με ένα κούνημα του κεφαλιού μου δεξιά κι αριστερά περί τίνος επρόκειτο.

«Αυτή είναι η ιστορία της Μαργαρίτας, της αδερφής μου» μού εξήγησε.

Μάλιστα. Άρα λοιπόν θα μιλούσαμε για κάτι πολύ προσωπικό του. Κάτι που θεώρησα αρκετά προκλητικό κι ενδιαφέρον. Ο τρόπος που μου αποκαλύφθηκε η πρωταγωνίστρια της ιστορίας με γέμισε ερωτηματικά και κάποια αμηχανία, ως προς το τι έπρεπε να ρωτήσω για εκείνην.

«Είναι...», αποκρίθηκα, δίνοντάς του το χώρο να συμπληρώσει εκείνος τα κενά που είχα, πριν ξεστομίσω κάτι που θα μεγάλωνε εκείνη την αμηχανία μου.

«Στη φυλακή. Η αδερφή μου βρίσκεται φυλακισμένη εξαιτίας μιας λανθασμένης απόφασής της. Ίσως δυστυχώς και μιας δικής μου ή όπως η μοίρα τα έφερε όλα μαζί να έπαιξαν κάποιο ρόλο για το άδικο που βιώνει χρόνια τώρα. Αυτό είναι το κρίμα στην ιστορία που έχω να σου πω. Έτσι κι αλλιώς μια ιστορία χωρίς παράπονο είναι τόσο άδεια»

«Επέτρεψε μου να διαφοροποιούμαι από τα δικά σου στεγανά. Πιστεύω πως μια ιστορία είναι μια ιστορία. Όσο περισσότερο την αναλύσεις, όσο προσεκτικότερα κοιτάξεις πίσω από την πρώτη εντύπωση, τόσο ευκολότερα θα αντιληφθείς την ύπαρξη όλων των στοιχείων που ανέκαθεν χαρακτήριζαν μια εξιστόρηση, από την Ιλιάδα μέχρι αυτή της Μαργαρίτας. Λίγο πολύ οι δυνάμεις που κινούν τα νήματα και δημιουργούν την πλοκή είναι πάντα οι ίδιες. Όπως και να έχει τούτη τη στιγμή μας ενδιαφέρει η αδερφή σου. Καταλαβαίνω πως έχεις ανάγκη να μου διηγηθείς την πολύπαθη ζωή της για κάποιο λόγο, υποθέτω αυτόν της εξιλέωσης. Παρά ταύτα με ενδιαφέρει να την ακούσω ακόμη κι αν αυτό απλά σε κάνει να νιώσεις καλύτερα μια τέτοια ώρα».

Τότε ήταν που εντόπισα στα μάτια του ένα βαθιά στενάχωρο βλέμμα. Χωρίς καμία εγωπάθεια, μονάχα θλίψη για όσα συνέβαιναν στην αδερφή του. Ήταν αλήθεια πολύ επηρεασμένος από αυτά που είχε να μου διηγηθεί, ήμουν σίγουρος για αυτό.

«Ναι όμως η δική της ιστορία είναι μια παράξενη ιστορία. Η ιστορία μια κοπέλας που έφυγε από ένα χωριό της Λαμίας και πήγε να ζήσει την ευτυχία στην πρωτεύουσα», μου απάντησε. «Αυτό προσπαθώ να σου εξηγήσω. Για το λόγο αυτό σου ζήτησα να με ακούσεις».

Η αλήθεια ήταν πως η φυλάκιση μιας νέας κοπέλας μου είχε κεντρίσει το ενδιαφέρον. Τι θα μπορούσε να είχε κάνει δηλαδή για να βρεθεί στη φυλακή; Στον πρόλογο του Σίμου διέκρινα το αίσθημα της αδικίας να χρωματίζει τα λόγια του. Προτίμησα να μην το ρωτήσω ευθέως, αλλά να το ανακαλύψω μόνος μου μέσα από το ντοσιέ και το μυστηριώδες περιεχόμενό του. Το άνοιξα ρίχνοντας μια πρώτη ερευνητική ματιά στις σελίδες του. Αυτό που συνειδητοποίησα πως αντίκριζα μου δεν το περίμενα κι ούτε το είχα ξανασυναντήσει. Μπροστά στα μάτια μου υπήρχε μια ολόκληρη ιστορία. Εκείνη της Μαργαρίτας. Μόνο που μου παρουσιαζόταν σε επεισόδια κι αυτό γιατί το υλικό που μου πρόσφερε ο συνομιλητής μου, δεν ήταν άλλο παρά γράμματα. Της αδερφής του προς εκείνον.

Υπήρχε κάτι παράξενο όμως στα γράμματά της. Το υλικό του χαρτιού μου φάνηκε πολύ παράξενο, ίσως λόγω του φωτισμού σκέφτηκα αρχικά. Ο Σίμος όμως που αντιλήφθηκε την απορία μου έσπευσε να μου εξηγήσει.

«Μου ήταν αρκετά δύσκολο να συντηρήσω τα γράμματά της. Ούτε η ίδια πιστεύω πως φαντάστηκε ήταν πιθανό το να τα κρατήσω ανέγγιχτα όλα αυτά τα χρόνια. Έτσι το χαρτί πάνω στο οποίο μου έγραφε κάθε τόσο δεν ήταν και κάποιας ποιότητας. Τα περισσότερα από τα κιτρινωμένα πια φύλλα πιθανό να προέρχονται από κάποιο φτηνό τετράδιο. Είναι τόσο λεπτά και ευπαθή που έπρεπε κάπως να παρέμβω έτσι ώστε να καταφέρω να τα διατηρήσω σε μια αξιοπρεπή κατάσταση. Είχα τότε την ιδέα να τα κολλήσω επάνω σε κάτι που θα άντεχε περισσότερο και βρήκα κάποια βαρύτερα και σκληρότερα φύλλα χαρτιού. Με πολλή προσοχή λοιπόν το αποτέλεσμα δεν ήταν κι άσχημο. Η αντοχή των σελίδων σε σκίσιμο ή τρύπημα αυξήθηκε. Αυτό που δεν ήταν δυνατό να αλλάξει ήταν η φθορά από το χρόνο. Επόμενο λοιπόν ήταν το να κιτρινίσουν κάπως, όσο κι αν επιχείρησα να τις προστατέψω από την έκθεσή τους σε υγρασία και τους άλλους παράγοντες που τις φθείρουν.

Καμία σημασία όμως δεν έχουν όλα αυτά περί χαρτιού, αλλά τα όσα γράφτηκαν στις σελίδες τούτες. Εκεί υπάρχει η θλιβερή ιστορία της Μαργαρίτας που θέλησε να ζήσει το όνειρο, όμως δυστυχώς εκτέθηκε σε έναν εφιάλτη. Διάβασέ τα λοιπόν τα λόγια που μου έγραφε και κάνε τα ιστορία. Δες πόσο εύκολα η ζωή σε πλανεύει και πόσο ανήμπορο σε κάνει να νιώθεις όταν όλα όσα γνώριζες τα χάνεις και όσα είχες τα σπαταλάς».

Έτοιμος πια και δίχως διάθεση για περαιτέρω αναλύσεις και προοίμια πήρα αποφασιστικά στα χέρια μου το πρώτο από τα γράμματα που ο αδερφός της είχε χρονολογικά ταξινομήσει στο ντοσιέ.

15/07/1994

Αγαπημένε μου αδερφέ,

Νιώθω πως θέλω να σε ευχαριστήσω για όσα τόσα χρόνια μου έχεις προσφέρει απλόχερα και με μοναδικό κριτήριο την ατέρμονη αγάπη σου για εμένα μού έχεις σταθεί σε κάθε απλή ή πιο σύνθετη στιγμή της ζωής μου. Είμαι σίγουρη πως μονάχα για την ευημερία μου νοιάζεσαι κάθε φορά που με συμβουλεύεις ως μεγαλύτερος αδερφός, ειδικά τα τελευταία χρόνια μετά και το θάνατο του πατέρα μας. Η δική μου ευτυχία αποτελούσε πάντοτε μια έννοια για εσένα και για αυτό επιθυμώ μέσα από τις λίγες γραμμές αυτού του γράμματος να σε ευχαριστήσω και να σε ενημερώσω για τη ζωή μου εδώ στην Αθήνα με τον φίλο μου, τον αγαπημένο μου Πέτρο.

Η λέξη ευτυχία μπορεί να περιγράψει μόνο ένα μέρος όσων ευχάριστων έχω νιώσει, βιώσει και ονειρευτεί με αυτόν τον άνθρωπο. Πόσο δίκιο είχες. Ο Πέτρος είναι ένας υπέροχος άνθρωπος, ένας ιδανικός σύντροφος. Έπεσες διάνα, που λένε. Το κριτήριό σου δε λάθεψε. Είναι όπως μου τον περιέγραφες. Σοβαρός και μετρημένος, νοικοκύρης και κοινωνικός, εργατικός και με αρχές. Με σέβεται και μου το δείχνει και το σημαντικότερο είναι πως το δηλώνει και σε όλους γύρω μας. Με προσέχει και με την τρυφερότητα και στοργή του με κάνει να νιώθω τόσο οικεία μαζί του, παρόλο που τον γνωρίζω μονάχα δύο μήνες. Νιώθω ότι μπορώ να τον εμπιστευτώ, ότι υπάρχει κάτι όμορφο που μπορούμε να χτίσουμε οι δυο μας.

Αυτά από εμένα για τώρα. Σου έγραψα για να μοιραστώ τη χαρά μου. Περιμένω γράμμα, γνωρίζεις την αδυναμία μου, με τα νέα σου ή τηλεφώνημά σου αλλιώς. Να προσέχεις τη μαμά και φυσικά τον εαυτό σου.

Φιλιά,

Μαργαρίτα.

Τελειώνοντας την ανάγνωση το πρώτου στη σειρά γράμματός της μου είχαν γεννηθεί κάποια ερωτήματα όπως είναι απόλυτα φυσιολογικό σε τέτοιες περιπτώσεις. Το ουσιαστικότερο και πρώτο που ξεπήδησε στις σκέψεις μου έμελε να σχηματιστεί από το λόγο της και τον τρόπο που έγραφε.

«Ο τρόπος που γράφει... είναι κάπως, θα έλεγα, ντελικάτος. Μου δίνεται η εντύπωση πως πρόκειται για καλλιεργημένη γυναίκα. Πέφτω έξω;»

«Χα, όχι βέβαια, αποκρίθηκε ρουφώντας μια γερή γουλιά από το ποτό του. Η κοπέλα αυτή είναι περίπτωση. Τόσο διαβασμένη, τόσο ευγενική και καλότροπη... Σεμνή και ήσυχη, κορίτσι για σπίτι. Έτσι μεγάλωσε από τους γονείς μας. Έπειτα έφυγε από το χωριό μας κοντά στη Λαμία και πήγε για σπουδές στην Αθήνα. Φιλολόγος τελείωσε. Για να μας βοηθήσει, δούλευε για τα έξοδά της. Έκανε μαθήματα σε παιδιά, πρόσεχε και κάποια όταν έλειπαν οι γονείς τους. Η ζωή της ήταν επικεντρωμένη μονάχα στις σπουδές της. Από παρέες και διασκέδαση λίγα πράγματα. Την παροτρύναμε να βγαίνει λίγο παραπάνω, να χαρεί τη φοιτητική της ζωή, όμως εκείνη μας απαντούσε πως η μεγαλύτερη ευχαρίστησή της είναι οι σπουδές της και τα βιβλία που τόσο λάτρευε. Είχε χρόνια μπροστά της για διασκεδάσεις, έλεγε».

Η έναρξη της γνωριμίας με τη Μαργαρίτα μού επιφύλασσε μια έκπληξη από την αρχή. Σε πλήρη αντίθεση λοιπόν με το πώς προδιαγραφόταν η ζωή της, με την ποιότητα ανθρώπου που έχει όνειρα και στόχους, η μοίρα της ήταν να βρεθεί καταδικασμένη στη φυλακή. Αν μη τι άλλο η ιστορία της έμοιαζε τουλάχιστον συναρπαστική και υπέθεσα πως θα εξυπηρετούσε το σκοπό της συνάντησής μου με τον αδερφό της που δεν ήταν άλλος από την καταγραφή και έκδοσή της στο ευρύ κοινό. Είχε καταλήξει στα χέρια μου η πορεία ενός ιδιαίτερου πλάσματος και δεν είχα σκοπό να μην το εκμεταλλευτώ όπως άρμοζε. Παρά την ανυπομονησία μου που είχε φουντώσει για να μάθω το λόγο για τον οποίο η νεαρή κοπέλα είχε φυλακιστεί, αποφάσισα να αφήσω να εξελιχθούν τα γεγονότα μπρος στα μάτια μου σταδιακά.

«Ωραία λοιπόν, γύρισα και είπα στον Σίμο που γενικά πήρε μια πιο παθητική στάση και πλέον περίμενε εμένα να καθοδηγήσω την όλη συζήτησή μας. Έχουμε και λέμε, η Μαργαρίτα δε με προδιαθέτει σε καμιά περίπτωση πως έκανε κάποια αξιόποινη πράξη. Φαντάζομαι πως στην πορεία θα γνωρίσω κι άλλες πτυχές του εαυτού της, ε;»

Εκείνος δεν απάντησε, παρά μόνο με παρότρυνε να αναγνώσω το δεύτερο γράμμα της. Το αφαίρεσα μαζί με την προστατευτική ζελατίνα από το ντοσιέ και το κράτησα μπροστά μου.

17/08/1994

Αγαπημένε μου αδερφέ,

Στις γραμμές που ακολουθούν σου επιφυλάσσω μια έκπληξη. Τα γεγονότα που μεσολάβησαν από το προηγούμενο μου γράμμα ήταν τόσα πολλά, ή έστω απέκτησα αυτήν την εντύπωση από τη βαρύτητά τους. Η χαρά μου είναι άφατη που σου ανακοινώνω ότι ΠΑΝΤΡΕΥΟΜΑΙ. Ναι καλέ μου Σίμο, ο Πέτρος μου πρότεινε πριν τέσσερις μέρες να γίνω γυναίκα του και εγώ δέχτηκα αμέσως, δίχως άλλη σκέψη. Δεν σας τηλεφώνησα, γιατί ήθελα να σας το στείλω με γράμμα. Γνωρίζω πως είναι και δική σας επιθυμία και είμαι σίγουρη πως τούτη τη στιγμή που διαβάσετε όλα αυτά είστε χαρούμενοι για εμένα.

Δεν είναι μόνο η δική σας συγκατάβαση που μετρά. Θέλω να γνωρίζετε ότι όλα όσα μου συμβαίνουν είναι ιδανικά. Για πρώτη φορά στη ζωή μου ένιωσα κι εγώ τον έρωτα για κάποιον. Αν ο ανθός της καρδιάς μου περίμενε την κατάλληλη περίπτωση, εκείνη έφτασε. Τώρα πια είναι ένα θάλλος. Ένα καινοφανές συναίσθημα έχει πλημμυρίσει την ψυχή μου χάρη στον μέλλοντα σύζυγό μου. Και μόνο που το σκέφτομαι έχω χάσει τα λογικά μου. Νείρομαι πια τη στιγμή που θα βρεθούμε όλοι μαζί στην εκκλησία του χωριού μας στην πιο ευτυχισμένη μέρα της ζωής μου. Για όλα τα διαδικαστικά θα τα πούμε από κοντά. Ναι, σχεδιάζουμε τις επόμενες μέρες να έρθουμε από εκεί για να μας δώσετε κι επίσημα την ευχή σας. Θα τηλεφωνηθούμε.

Ένα άλλο νέο είναι ότι ανήμερα του Δεκαπενταύγουστου συνάντησα την οικογένειά του. Βγήκαμε για φαγητό σε ένα υπέροχο εστιατόριο στην Πλάκα. Είναι τελικά άλλη κατηγορία ανθρώπων κάποιοι Αθηναίοι. Όχι όλοι βέβαια, αλλά τούτοι σίγουρα. Οι τρόποι τους, η ομιλία τους, η αύρα τους γενικότερα έχουν μια αρχοντιά. Δε γνωρίζω για την οικονομική τους κατάσταση, αλλά αφού μπορούσαν και σπούδασαν νομική τον Πέτρο και την αδερφή του στην Αγγλία, υποθέτω πως υπάρχει κάποια οικονομική άνεση. Δε με νοιάζει και τόσο βέβαια, εγώ τον άντρα μου τον θέλω να είναι εργατικός και αξιοπρεπής. Όλα τα υπόλοιπα βρίσκονται. Σύντομα θα μου κάνουν το τραπέζι και στο σπίτι τους.

Η μητέρα του Πέτρου είναι μια δυναμική γυναίκα. Η Ελένη. Μια κυρία που η φινέτσα της περισσεύει. Ο πατέρας του, ο Βασίλης, ένας σοβαρός, αλλά καλοσυνάτος άνθρωπος, μετρημένος. Οι δυο τους για χρόνια είχαν ένα μεγάλο σουπερ μάρκετ. Τέλος η κόρη τους η Νικολέτα. Γλυκύτατη κοπέλα, στην ηλικία μου. Νομίζω πως θα τα πάμε καλά οι δυο μας. Είναι παντρεμένη χωρίς παιδί ακόμη. Ανυπομονώ να τους γνωρίσω καλύτερα. Μακάρι να αποδειχθούν και στη συνέχεια τόσο υπέροχοι όπως τώρα στην αρχή.

Λοιπόν αυτά τα νέα είχα να σου γράψω. Τώρα μπορείς να αφήσεις το γράμμα στην άκρη και να κλάψεις από τη χαρά σου. Σα να σε έχω μπροστά μου. Αγαπημένε μου ανυπομονώ να σας επισκεφτούμε. Θα γίνει πολύ σύντομα, θα σου τηλεφωνήσω. Φιλιά στη μαμά και πρόσεχε πως θα της πεις τα νέα. Προσεκτικά.

Φιλιά,

Μαργαρίτα.

Τοποθέτησα τη ζελατίνα με το γράμμα πίσω στη θέση του. Κοίταξα για μια στιγμή τον Σίμο που ακούστηκε σα να αναστέναξε από αυτά που άκουσε, λες και του ήταν πρωτόγνωρα.

«Πόσο μακρινά μου φαντάζουν τώρα όλα αυτά να ήξερες. Ακόμη κι οι πιο όμορφες μέρες, οι μεγαλύτερες χαρές έχουν πια ξεθωριάσει στο μυαλό μου. Αυτές χάνονται με το χρόνο και παράλληλα παλεύω να απομακρύνω από εκεί μέσα τα δυσάρεστα που ξεπηδούν κάθε τόσο μόλις βρουν ευκαιρία. Κάθε που διαβάζω τα γράμματά της μού έρχονται αναπόφευκτα πολλές από τις εικόνες εκείνων των χρόνων, μόνο που με τα χρόνια σταμάτησα να τα ανοίγω τόσο συχνά, σχεδόν το αποφεύγω.

Τα πρώτα χρόνια που την καταδίκασαν δεν έκανα τίποτα άλλο ολημερίς. Είχα αφιερώσει τη ζωή μου στο να την αθώσω, να την ελευθερώσω. Δεν το χωρούσε ο νους μου αυτό που είχε συμβεί. Μου ήταν απίστευτο, τόσο που ήμουν πεπεισμένος πως κάποιο λάθος, κάποια παρεξήγηση είχε συμβεί.

Μάταια. Όλα πήραν το δρόμο που χαραχτηκε από τις ανθρώπινες αποφάσεις και πράξεις κι έτσι σταδιακά όλοι συνηθίσαμε την πορεία που είχαν τραβήξει οι ζωές μας. Δεν υπήρχε κάτι πια να αλλάξει, παρά μόνο η αναπόφευκτη φθορά που προκαλεί ο χρόνος που περνά πάνω στα κορμιά και τις ψυχές μας. Τίποτα άλλο».

«Οι αποφάσεις και οι πράξεις, ε; επανέλαβα. Όλα από εκεί πηγάζουν. Τόσο μια αρχή, όσο κι ένα τέλος είναι τραγικά συνδεδεμένα με τις ανθρώπινες αδυναμίες. Μέσα από το δεύτερο αυτό γράμμα της, Σίμο, ξέρεις τι εντόπισα; Τόσους πολλούς παράγοντες που συνδυαστικά οδηγούσαν με μαθηματική ακρίβεια στο λάθος. Το χειρότερο ήταν όμως που το πρώτο λάθος από ότι φαίνεται επιδιώχθηκε να διορθωθεί με ένα δεύτερο λάθος».

Ο συνομιλητής μου δεν έμοιαζε καθόλου χαρούμενος με όσα άκουγε να του λέω. Ένιωθε πως με κάποιο τρόπο είχα σκοπό να τους προσβάλω, εκείνον και τη Μαργαρίτα. Δεν είχε άδικο. Ήμουν αρκετά δηκτικός, όμως δεν είχα σκοπό να χρυσώσω το χάπι, παρηγορώντας τον. Αν στο κάτω κάτω ήθελε κάποιον άβουλο στενογράφο που απλά θα σημείωνε την εξιστόρησή του δεν είχε παρά να προσλάβει έναν. Εξάλλου ο τρόπος παρουσίασης των γεγονότων εξαρτιόταν από εμένα.

«Μην αντιδράς έτσι, φίλε, δεν υπάρχει λόγος. Δεν ανέφερα κάτι που δεν γνωρίζεις ή έχεις αντιληφθεί κι εσύ ο ίδιος. Όμως ας μην μένουμε εδώ. Θέλω να ακούσω τη συνέχεια. Υπάρχει βέβαια κάτι που θα προτιμούσα να γνωρίζω, κάτι που θα καλύψει ένα κενό στην έως τώρα εξιστόρησή σου κι αφορά τη σχέση και τη γνωριμία σου με τον γαμπρό σου».

«Έχεις δίκιο. Αυτό το κεφάλαιο είναι από τα πιο σημαντικά στην ιστορία της Μαργαρίτας και από εκείνα που δεν αναφέρονται πουθενά στα γράμματά

της, γιατί αφορούσε κάτι προγενέστερο πλην όμως έναν τόσο καθοριστικό για την εξέλιξη παράγοντα.

Λοιπόν, άκου. Ως οινοποιός τότε, στις αρχές του '90, απολάμβανα μια χρυσή εποχή. Η παραγωγή μας είχε αποκτήσει μια γόνιμη σταθερότητα και οι τιμές πώλησης ήταν πολύ καλές. Παράλληλα ήμουν και πρόεδρος μιας τοπικής ένωσης, μέσω της οποίας προσπαθούσαμε να προωθήσουμε τα κρασιά μας σε μεγάλες ποσότητες προς την Αθήνα. Κατέβαινα συχνά εδώ για συναντήσεις με μεγαλέμπορους. Σε μια από αυτές γνώρισα τον Πέτρο. Δε θα σου πω το επίθετό του, ούτε και θέλω να το αναφέρεις αν κυκλοφορήσεις την ιστορία αυτή. Βλέπεις έχει κοπάσει πια ο θόρυβος που προκλήθηκε τότε από τα γεγονότα και προτιμότερο θα ήταν να μην σκαλίσουμε ξανά τη φωτιά.

Η συνάντηση με τον μεγαλέμπορα εκείνον έγινε στα γραφεία του κάπου στο Κολωνάκι ένα απόγευμα του Μάη. Όλοι οι τύποι σαν κι εκείνον κολυμπούσαν στο χρήμα. Ήταν βεβαίως αδίστακτοι άνθρωποι που άλλο δεν τους ένοιαζε παρά μόνο πως θα επωφελούνταν περισσότερο από μια συμφωνία. Δε λογάριαζαν ποιον έχουν απέναντί τους, με πόσο κόπο είχε συλλέξει τους καρπούς που του έδινε η γη. Μονάχα την ποσότητα και την τιμή αγοράς είχαν στο μυαλό τους. Επειδή λοιπόν η συμφωνία αφορούσε μια πολύ μεγάλη ποσότητα που είχα καταφέρει να οργανώσω να πουληθεί προς όφελος πολλών παραγωγών της περιοχής, ο χονδρέμπορος εκείνος είχε μαζί του εκείνο το απόγευμα και τους νομικούς του συμβούλους. Ανάμεσά τους βρισκόταν κι ένας νεαρός άνδρας, ο Πέτρος. Ήταν ολοφάνερο πως παρευρισκόταν σε τέτοιου είδους συναντήσεις για να συλλέγει εμπειρίες ως δικηγόρος, να διδάσκεται από ικανότερους το πως κλείνονται οι συμφωνίες.

Ο Λ., ο μεγαλέμπορος, μιλούσε σχεδόν με απαξίωση σε όλους, ακόμη και σε εμάς που είχαμε βρεθεί για να του πουλήσουμε τους καρπούς μας. Ήταν πολύ σκληρός. Ήταν αναμενόμενο πως τα παζάρια μαζί του θα ήταν αδυσώπητα. Είχαμε σχεδόν απογοητευτεί από το πόσο δυσοίωνα έμοιαζαν όλα σχετικά με το πόσο συμφέρουσα θα ήταν η συμφωνία που θα κλείναμε εκείνη την ημέρα. Ο τύπος μας είχε στριμώξει για τα καλά. Είχε τον πλήρη έλεγχο και οδηγούσε τις διαπραγματεύσεις εκεί που επιθυμούσε. Εμείς ήμασταν τόσο μα τόσο άβγαλτοι μπροστά του. Σα μικρά παιδιά μας παραπλανούσε και ενώ το γνωρίζαμε, όσο κι αν κοιταζόμασταν μεταξύ μας, κανείς δεν είχε τη δύναμη να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις εκείνης της συνάντησης.

Σε κάποια στιγμή μια κοπέλα, η γραμματέας του, μας διέκοψε θυμίζοντάς του πως είχε ένα τηλεφώνημα να κάνει που δε χωρούσε αναβολή. Εκείνος απλά έφυγε από την αίθουσα, χωρίς καν να απολογηθεί για αυτό. Ήταν κάτι που λειτούργησε ανακουφιστικά για όλους μας κι ήρθε την κατάλληλη στιγμή. Προσπαθώντας να συνέλθουμε λοιπόν προχωρήσαμε προς τον μπουφέ μήπως και ξεχαστούμε κάπως ανάμεσα στα ζεστά κρουασάν και τους χυμούς που μας πρόσφεραν αφειδώς. Παραμέναμε αμίλητοι, χωρίς κάποια έμπνευση που θα

σήμαινε την ανασυγκρότησή μας. Τότε ήρθε η στιγμή που θα άλλαζε τη ζωή μου και τη ζωή της Μαργαρίτας μια για πάντα. Ήρθε σαν αποκάλυψη, σα φως λαμπερό που μου έδωσε κουράγιο. Σαν ένα μονοπάτι που ξεκίνησα να το διαβαίνω, χωρίς να καταλάβω κι εγώ πότε έγινε αυτό. Η πορεία μου όμως εκεί είχε ξεκινήσει και γυρισμό δεν είχε. Πώς θα μπορούσε άλλωστε, όταν μονάχα χαρές διέκρινα κατά μήκος της διαδρομής εκείνης.

Ο Πέτρος. Με πλησίασε σπάζοντας τον αόρατο φράχτη που υπήρχε ανάμεσα στους μετέχοντες στη συνάντηση από διαφορετική παράταξη. Με διακριτικές κινήσεις μου έδωσε να καταλάβω πως το να μου μιλήσει ιδιαιτέρως θα με ωφελούσε. Η καλοσύνη περίσσευε στο πρόσωπο του νεαρού άνδρα κι έτσι δεν έφερα αντίρρηση. Τον ακολούθησα στο στενό μπαλκόνι της αίθουσας. Ανάψαμε από ένα τσιγάρο να καπνίσουμε, στραμμένοι κι οι δύο προς το κενό που απλωνόταν εμπρός και κάτω μας. Πέρασαν λίγες στιγμές κι αφού δεν μας ακολούθησε κανείς άλλος στον εξώστη μου είπε.

«Μην κάνεις πίσω. Ο Λ. είναι χοντράνθρωπος και αδίστακτος διαπραγματευτής. Έχει όμως το κουμπί του. Μπορεί να φαίνεται πως σας έχει του χεριού του, όμως κάνε υπομονή. Άσε τον να ξεδιπλώσει την αίσθηση δύναμης όπως του αρέσει, χωρίς να πολυμιλάτε. Αφού λοιπόν τελειώσει, πιστεύοντας πως σας έχει κατατροπώσει, εσύ θα τον αιφνιδιάσεις ζητώντας περισσότερα κι από αυτά που αρχικά είχατε προτείνει. Δε θα καταλάβει από πού του ήρθε τόσο θράσος. Σταδιακά ρίξε λιγάκι τις απαιτήσεις σας και πίστεψέ με η καλή συμφωνία θα πέσει στα χέρια σας σαν ώριμο μήλο».

Σταμάτησε έτσι απότομα το λόγο του και σβήνοντας βιαστικά το τσιγάρο του στο επιδαπέδιο σταχτοδοχείο που υπήρχε δίπλα του, μπήκε και πάλι πίσω στο γραφείο, δίχως να μου δώσει την ευκαιρία για διάλογο. Απλά έφυγε. Είχα ξαφνιαστεί από τις κουβέντες του και από την όλη συμπεριφορά του. Προσπάθησα ενστικτωδώς να αποκαλύψω στις σκέψεις μου κάτι το πονηρό πίσω από την απρόσμενη ευεργετική του συμβουλή, αλλά αδίκως. Δεν κατάφερα παρά μονάχα καλοπροαίρετη να χαρακτηρίσω μέσα μου τη στάση του. Αποφάσισα λοιπόν να ακολουθήσω τις οδηγίες του νεαρού δικηγόρου και αφού προέτρεψα τους συνεργάτες μου να παραμείνουν σιωπηλοί καθ' όλη τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, πήρα θέση μάχης απέναντι στον Γολιάθ που είχα να αντιμετωπίσω.

Το αποτέλεσμα είχε πραγματικά αφήσει άπαντες εμβρόντητους. Η μάχη κερδήθηκε πανηγυρικά. Τέτοια συμφωνία ούτε εγώ δε φανταζόμουν πως θα πετύχαινα. Οι συνέταιροί μου κρατιόταν για να μην με αγκαλιάσουν. Ο Λ. ξεφυσούσε από την απρόσμενη εξέλιξη των γεγονότων, αλλά γνώριζε πως ο αντίπαλός του είχε ορθώσει τέτοιο ανάστημα που, πιάνοντάς τον απροετοίμαστο, είχε μόλις κατακτήσει αυτό που ήθελε. Έτσι αφού σιωπηρά παραδέχτηκε με ένα μειδίαμα την ήττα του και δίχως να θέλει να δώσει συνέχεια στην ντροπιαστική για εκείνον κατάληξη, έδωσε εντολή στους

συμβούλους του να ετοιμάσουν τα σχετικά έγγραφα κι αποχώρησε αμίλητος από την αίθουσα. Όλοι στο στρατόπεδο του μεγαλέμπορα είχαν θορυβηθεί. Είχαν βιώσει την απομυθοποίηση του τρανού Λ. Την πρώτη του, έστω και ανώδυνη ουσιαστικά, ήττα. Σε καλό δε θα τους έβγαινε βέβαια, για αυτό ήταν σίγουροι. Στα πρόσωπά τους η κατήφεια είχε ζωγραφιστεί για τα καλά. Δεν ίσχυε το ίδιο για όλους όμως. Ο Πέτρος με κοίταξε για μια στιγμή μονάχα με βλέμμα γεμάτο νόημα κι ύστερα συνέχισε να ανακατεύει τα έγγραφα που είχε μόλις βγάλει από τον χαρτοφύλακά του. Δεν ήθελε να γίνει αντιληπτό το παραμικρό σχετικά με την καταστροφική για εκείνους συμβουλή του. Εγώ από τη σειρά μου κατάλαβα. Απέμεινα τελικά να δέχομαι τα θερμά συγχαρητήρια των συνεταιίρων μου, κλέβοντας αναγκαστικά τη δόξα από τον νεαρό ευεργέτη μας. Η ομάδα των παρατρεχάμενων του μεγαλέμπορα ετοιμάστηκε να αποτραβηχτεί για λίγο, για να ετοιμάσουν, όπως μας εξήγησαν, τα προς επικύρωση της συμφωνίας έγγραφα. Παρατήρησα πως κατά την αποχώρησή τους ο Πέτρος άφησε διακριτικά στο σημείο που καθόταν προηγουμένως μια κάρτα. Αφού άδειασε η αίθουσα από σχεδόν όλους τους αντισυμβαλλομένους, σημαντικούς και μη, πλησίασα προς τα εκεί. Ήταν η επαγγελματική του κάρτα με το όνομά του, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο του δικηγορικού του γραφείου. Τη φύλαξα στην τσέπη μου, μη γνωρίζοντας ακόμη το γιατί».

«Αυτό κι αν ήταν μοιραίο», σκέφτηκα να απαντήσω. «Αυτός ο άνθρωπος εμφανίστηκε τόσο απρόσμενα και τόσο δυναμικά κι έμελε να αποτελέσει έναν πρωταγωνιστή στη ζωή σου. Αλήθεια κρατούσες τις τύχες σας στα χέρια σου. Αισθάνθηκες κάτι ιδιαίτερο, κάποιο ξεχωριστό αντίκτυπο να προκαλεί εκείνη η κάρτα που έβαλες στην τσέπη σου;»

«Κοίτα, οι συνέταιροί μου με είχαν επιλέξει ως εκπρόσωπό τους επειδή τα πήγαινα αρκετά καλά στις συζητήσεις κι ήμουν κάπως πιο οξυδερκής από εκείνους. Παρ' όλα αυτά η ώθηση που έλαβα από την καθοδήγηση του νεαρού δικηγόρου με έκανε να νιώσω άτρωτος απέναντι στον σκληρό μου αντίπαλο. Έτσι κατάφερα να πολεμήσω για το συμφέρον μας τότε. Ήταν εκείνη η αύρα που ένιωσα να εκπέμπει τότε ο μελλοντικός γαμπρός μου. Τον ένιωσα τόσο δικό μου, τόσο άξιο εμπιστοσύνης. Δεν ήταν αμελητέο αυτό που έκανε για μας. Μπορεί να μην στέρησε τίποτα σημαντικό από τον Λ. όμως χάρισε σε εμάς κάτι πολύτιμο. Με κέρδισε.

Το βράδυ εκείνο βγήκαμε σε μια ταβέρνα της θελκτικής πρωτεύουσας και γιορτάσαμε την επιτυχία που είχε έρθει στις ζωές μας. Ένα καλύτερο αύριο μας περίμενε. Τραγουδούσαμε χαρούμενοι, πίνοντας τη δροσερή ρετσίνα από τα Μεσόγεια που μας προσέφεραν. Κάθε τόσο όμως η σκέψη μου αποτραβιόταν από την παραζάλη της παρέας και γύριζε συνεχώς σε αυτόν που μας χάρισε τόση προοπτική εκείνη την ημέρα. Αναρωτιόμουν για ποιο λόγο το έκανε, μα κι αν ακόμη για αυτό ίσως έβρισκα διάφορες απαντήσεις

μέσα μου, εντούτοις δε μπορούσα να συμπεράνω τίποτα σχετικά με το ότι άφησε την κάρτα του πρόσφορη για να την πάρω. Δεν του είχε πέσει κατά λάθος. Ήθελε να έρθουμε σε επαφή. Αυτό ήταν που με δίχαζε. Η όλη συμπεριφορά του ήταν παντελώς απροσδόκητη κι αυτό γεννούσε στο μυαλό μου ερωτήματα και απαντήσεις αντικρουόμενες. Από τη μία έμοιαζε τόσο ανιδιοτελής και αντρίκια η στάση του. Από την άλλη σκεφτόμουν πως ποτέ δε μπορείς να είσαι εντελώς σίγουρος όταν επρόκειτο για έναν δικηγόρο της Αθήνας που έμοιαζε να έχει σκοπό να κυνηγήσει μια λαμπρή καριέρα. Ίσως επεδίωκε κάποιο αντάλλαγμα για την συνεισφορά του στην προσοδοφόρα συμφωνία που πέτυχα με τον μεγαλέμπορα.

Το επόμενο πρωινό ξύπνησα με την ίδια πάντα έννοια μέσα μου. Η ηθική μου δε μου επέτρεπε να αγνοήσω την επιθυμία του να επικοινωνήσουμε που τόσο διακριτικά εξέφρασε. Μας είχε βοηθήσει και το δίχως άλλο, όφειλα τουλάχιστον να του τηλεφωνήσω. Εγώ κι όχι κάποιος άλλος, αφού για εμένα άφησε αυτήν την κάρτα. Είχαμε ένα μυστικό οι δυο μας πια. Έτσι χωρίς να χάνω χρόνο μια και το ίδιο βράδυ έπρεπε να επιστρέψω στο χωριό μου τον κάλεσα στο γραφείο του. Με συγκρατημένη χαρά δέχτηκε να κανονίσουμε για απογευματινό καφέ κάπου στην πλατεία Βικτωρίας.

Η ώρα της συνάντησης κόντευε κι εγώ που είχα βρεθεί στην πλατεία κάπως νωρίς, περίμενα σκεπτόμενος συνεχώς τις πιθανές εξελίξεις της συνάντησής μας. Ανέλυα όλα τα πιθανά σενάρια στο μυαλό μου και ετοιμάζα τις απαραίτητες και πρέπουσες αντιδράσεις. Έπρεπε να κρατήσω μια προσεκτική στάση, καθώς παρά την καλοπροαίρετη συμπεριφορά του, ο τύπος δε μου ήταν παρά ένας παντελώς άγνωστος. Επίσης δεν είχα σκοπό να συζητήσω διεξοδικά μαζί του. Έναν γρήγορο καφέ υπολόγιζα να πω μαζί του και οτιδήποτε απαιτούσε σκέψη πριν την απόφαση θα το επεξεργαζόμουν μετά τη συνάντησή μας, ζητώντας μια κάποια διορία για να απαντήσω. Εξάλλου είχα και το ταξίδι της επιστροφής, αλλά το σημαντικότερο ήταν που είχα καλέσει τη μικρή μου Μαργαρίτα να την δω λιγάκι κι αυτήν πριν φύγω. Της ζήτησα να με συναντήσει γύρω στις πέντε και τέταρτο στην Βικτώρια, υπολογίζοντας πως θα ξεμπέρδευα με τον νεαρό δικηγόρο γρήγορα.

Ο Πέτρος εμφανίστηκε ξαφνικά, διαλύοντας με το ζεστό του χαμόγελο όλους τους νεφελώδεις συνειρμούς μου. Ντυμένος κομψά μου πρότεινε να διαλέξω μια καφετέρια για να καθίσουμε. Επέλεξα μια με μια μεγάλη τζαμαρία, ώστε να μπορώ να έχω οπτική επαφή με την πλατεία σε περίπτωση που κατέφθανε η αδερφή μου. Καθίσαμε και παραγγείλαμε τους καφέδες μας. Ο νέος άντρας, λες και είχε αφουγκραστεί την ανησυχία μου για το περιεχόμενο της επικείμενης συζήτησής μας, έδειξε άμεσα τις προθέσεις του, κάτι που επίσης μου έκανε θετικότερη εντύπωση.

«Φαντάζομαι πως η όλη στάση μου σας έχει κινήσει την περιέργεια, αγαπητέ μου κύριε. Είμαι σίγουρος όμως πως σύντομα οτιδήποτε το μυστηριώδες

αντικρίζετε στο πρόσωπό μου, θα εξαφανιστεί. Δεν είναι παρά τόσο απλός μα και συγκεκριμένος ο λόγος για τον οποίο έπρεπε να συναντηθούμε. Σε όλα λοιπόν τα ερωτήματα που σίγουρα γεννήθηκαν μέσα σας σχετικά με το ρόλο μου και τις προθέσεις μου θα απαντήσω ευθύς αμέσως. Επιθυμώ, και πιστεύω πως έχω το δικαίωμα να το κάνω έπειτα από αυτά που έκανα για εσάς και τους συναδέλφους σας, να κρατήσετε εσείς προσωπικά, το ρόλο μου στην όλη διαπραγμάτευση με τον Λ. μυστικό. Ένα μυστικό που αν μαθευτεί μπορεί να μου προκαλέσει δυσκολίες που μου είναι περιττές. Θέλω να πιστεύω πως δεν έχω λαθέψει όταν σε εσάς διέκρινα έναν άνθρωπο ακέραιο και τίμιο που για τους δικούς μου λόγους επέλεξα να βοηθήσω, καθοδηγώντας τον προς την πιο συμφέρουσα για εκείνον στάση χθες το μεσημέρι. Αν όμως παρ' όλα αυτά εσείς προτιμήσετε, αφού έχετε αποκτήσει όσα θέλατε, να σταθείτε κατώτερος των προσδοκιών μου, τότε σας διαβεβαιώνω πως έχω τον τρόπο να διορθώσω οποιαδήποτε αναταραχή προσπαθήσετε να μου προκαλέσετε.»

Ακόμη θυμάμαι την πόση εντύπωση μου είχε προξενήσει ο λόγος του κι στάση του. Τόση ευθύτητα κι αντρισμό λίγες φορές είχα συναντήσει και σίγουρα δεν το περίμενα κάτι τέτοιο από κάποιον που επαγγελλόταν δικηγόρος. Αφού ξεφύσησα με ανακούφιση, καθώς αυτά που άκουσα αποτελούσαν την καλύτερη εκδοχή και εξέλιξη από όσες έβαζε ο νους μου, του απάντησα με τέτοιο στόμφο σα να του έδινα να καταλάβει πως πραγματικά εννοούσα όσα έλεγα.

«Να είστε σίγουρος κύριε μου. Θα πράξω όπως αρμόζει και το μικρό μας μυστικό θα μείνει για πάντα φυλαγμένο. Δεν έχω κανένα λόγο ούτε να σας εκθέσω, ούτε να ταράξω τη ζωή σας. Εμείς εκείνο που θέλαμε το πετύχαμε χάρη και στη δική σας συμβολή και για αυτό σας ευχαριστώ πολύ. Δεν είμαστε άπληστοι όπως ο κύριος που εκπροσωπούσατε χθες το μεσημέρι και για αυτό θα αφήσουμε τα πράγματα ως έχουν. Σας δίνω το λόγο μου.»

Στην πραγματικότητα εκείνη τη στιγμή ο σκοπός της συνάντησής μας είχε επιτευχθεί και για τους δυο μας. Θα αποχαιρετιζόμασταν ικανοποιημένοι αμφότεροι για το πόσο εύκολα και γρήγορα υπήρξε ταύτιση στο ότι η παρούσα κατάσταση μας βόλευε και δε χρειαζόταν να μεταβληθεί. Μετά από αυτό λοιπόν επικράτησε μια σιωπή ανάμεσά μας. Δεν ξέραμε τι να πούμε μέχρι να τελειώσει ο καφές που παραγγείλαμε. Αμηχανία μεταξύ ενηλίκων. Μόνο ένα μειδίαμα συγκατάβασης ανταλλάχθηκε. Δυο εντελώς άγνωστοι μεταξύ τους που πιθανότατα δε θα συναντιόταν ποτέ ξανά και που ούτε υπήρχε κάποιος λόγος για να συμβεί κάτι τέτοιο. Κι όμως...

Την σιωπή που σκεπαζόταν από τις μελωδίες του ραδιοφώνου μέσω των ηχείων του μαγαζιού, έμελε να τερματίσει απότομα ένα χτύπημα στην τζαμαρία δίπλα στο τραπέζι που είχαμε καταλάβει με τον Πέτρο. Έστρεψα το κεφάλι μου προς την πηγή του ήχου. Αυτή η πηγή επίσης παρείχε και εικόνα. Την πιο όμορφη εικόνα. Η εικοσιτριάχρονη αδελφή μου στεκόταν πίσω από

το γυάλινο χώρισμα και με τα μεγάλα της λαμπερά, μάτια με κοιτούσε γεμάτη προσμονή. Το χαμόγελό της ήταν τόσο ζεστό και αληθινό που μόνο έτσι ήθελα πάντα να τη βλέπω να νιώθει. Αυτή η σχεδόν εφηβική από πλευράς έκφρασης παρουσία της Μαργαρίτας πίσω από το τζάμι μού έχει αποτυπωθεί για πάντα σαν εικόνα.

Της έκανα νόημα που να κατευθυνθεί για να εντοπίσει την είσοδο του καταστήματος. Γύρισα προς το μέρος του Πέτρου με σκοπό να του εξηγήσω την ιδιότητα της νεαρής κοπέλας. Η αίσθηση που αποκόμισα δεν αποδείχτηκε ποτέ λανθασμένη. Την κοιτούσε. Το κεφάλι του ακολουθούσε την πορεία της προς την πόρτα. Μια στιγμή παράξενη που ευτυχώς κράτησε τόσο λίγο. Δες και αντιλήφθηκε το βλέμμα μου ο νεαρός άντρας, άμεσα επέστρεψε την προσοχή του σε έμένα, δίχως ίχνος αμηχανίας. Το βλέμμα του όμως είχε κάτι. Κάτι που δεν το συναντάς συχνά. Είχε σημάδια από μάγια. Ήταν εύθραυστο. Εκείνη τη στιγμή δεν ήταν ο δικηγόρος που είχα γνωρίσει, αλλά ένας άντρας ευκατάβλητος, ευάλωτος στα παιχνίδια του έρωτα.

Η Μαργαρίτα λίγα δευτερόλεπτα αργότερα ζύγωνε στο σημείο που καθόμασταν, σχεδόν τρέχοντας, λαχταρώντας να με συναντήσει. Σηκώθηκα και άνοιξα τα χέρια μου για να της προσφέρω την πιο στοργική μου αγκαλιά. Ο τρόπος που έφτασε ανάμεσα στα χέρια μου δεν ήταν εκείνο που αποζητούσα κι ο λόγος ήταν ένας. Εκατοστά πριν φτάσει δίπλα μου συνέβη αυτό που δεν περίμενα, δεν φαντάστηκα ποτέ ως πιθανότητα. Οι δυο τους κοιτάχτηκαν. Ο δικηγόρος είχε μόλις σηκωθεί από ευγένεια ή ίσως και από διάθεση να γίνει αρκετά αντιληπτός στην αδερφή μου. Η κίνησή του δεν έμεινε απαρατήρητη από μέρους της. Το πρόβλημα όμως δεν υπήρξε ποτέ αυτό. Τη φλόγα που άναψε στιγμιαία μέσα στα μάτια τους, καθώς κοιτάχτηκαν μπορώ να τη φανταστώ. Το πόσο δυνατή γεννήθηκε εκείνη μονάχα οι δυο τους το ένιωσαν όταν τα βλέμματά τους έσμιξαν. Το αποτέλεσμα μού έγινε τόσο δυσάρεστα κατανοητό από τη χαλαρότητα του εναγκαλισμού της. Κάτι είχε συμβεί ανάμεσά τους και ήταν αυτό που δεν είχα ποτέ υπολογίσει ως τώρα για εκείνην. Φυσικά ως γυναίκα δε γινόταν να μη νιώσει ποτέ, όμως για έναν αδερφό με το ρόλο του προστάτη το συγκεκριμένο ενδεχόμενο είναι πάντα αυτό που με συνοπτικές διαδικασίες απομακρύνεις από τη σκέψη σου.

Αναγκαστικά έπρεπε να συστήσω τον έναν στον άλλο και φυσικά να πούμε παρέα τον καφέ εκείνο. Η μικρή μου Μαργαρίτα ήταν πανέμορφη κάτω από το διακριτικό μακιγιάζ της, φορώντας ένα βυσσινί καρό φόρεμά της. Θαρρείς πως είχε τη διαίσθηση πως θα συναντούσε κι άλλον πέρα από τον εκνευριστικά προστατευτικό αδερφό της. Δες και είχε ραντεβού με τον έρωτα εκείνο το απόγευμα. Εγώ από την πλευρά μου φυσικά, όσο κι αν το επιθυμούσα, ήταν φύσει αδύνατον να παρακολουθώ στενά τη ζωή της στην προκλητική πρωτεύουσα. Ήλπιζα διαρκώς πως δε θα έμπλεκε ποτέ κάπου

επικίνδυνα. Δεν τη θεωρούσα άβγαλτη ή άμυαλη και εύκολη να παρασυρθεί, αλλά δεν είχε μεγαλώσει εκεί, οπότε έπρεπε να είμαι τόσο επιφυλακτικός, όσο και διακριτικός κάθε φορά που μιλούσαμε από το τηλέφωνο, ώστε να κάνω τις καίριες ερωτήσεις με τον τρόπο που άρμοζε για να μην τη συγχύσω. Ο ερωτικός τομέας στη ζωή της ήταν κάτι που δεν αποτελούσε σχεδόν ποτέ αντικείμενο κουβέντας. Ίσως κι εγώ δεν τολμούσα να επεκταθώ εκτενώς, γιατί σίγουρα δεν είχα την ικανότητα να χειριστώ έναν τέτοιο διάλογο. Καλά που υπήρχε η μητέρα μας που σα γυναίκα και μάνα γνώριζε πότε να μιλήσει και πως. Από εκείνη μάθαινα. Τέλος πάντων δε βιαζόμουν και τόσο να μου αποκαλυφτεί πως είχε δεσμό με κάποιον.

Τελικά έμελε να είμαι εγώ ο συνδετικός κρίκος μεταξύ αυτής και του έρωτα της ζωής της. Στον καφέ εκείνο δεν το φαντάστηκα καν ως ενδεχόμενο, παρά μόνο πίστεψα πως εκείνο το, άβολο για εμένα, πολύ διακριτικό φλερτ μεταξύ τους δε θα είχε περισσότερο χρόνο ζωής. Γελάστηκα. Κατά τη διάρκεια εκείνης της συνάντησής μας οι δυο τους μιλούσαν συχνά σα να μην υπάρχουν καν μπροστά τους. Αλλά ως εκεί. Όταν σηκωθήκαμε να φύγουμε κι αποχαιρετήσαμε τον νεαρό δικηγόρο με σκοπό να πάμε περπατώντας προς το σταθμό των τρένων για να φύγω στο χωριό, πίστεψα πως για όλους μας η γνωριμία με τον Πέτρο, έπαιρνε απλά μια θέση στην ιστορία ως ενός πολύ καλού ανθρώπου που ανιδιοτελώς μάλλον με είχε βοηθήσει πολύ.

«Αλλά; Τελικά τι έγινε, πώς κατέληξε να γίνει γαμπρός σου ο ευεργέτης σου; Φαντάζομαι πως στην ιδέα αυτή τότε, δε μπορεί, θα είχες ενθουσιαστεί», τον διέκοψα αρκετά συνεπαρμένος από την πολλά υποσχόμενη ιστορία του Σίμου.

«Χμ, έχεις πειστεί κι εσύ υποθέτω από την εμπειρία σου πως το γυναικείο μυαλό είναι πάντα ικανό να σε εκπλήξει, γεννώντας σκέψεις που ο άντρας δεν περιμένει ποτέ, έτσι; Ε, λοιπόν και στην περίπτωση αυτή κάτι τέτοιο συνέβη. Ο Πέτρος παρά τον ενθουσιασμό που ένιωσε για τη Μαργαρίτα από την πρώτη κιόλας τους συνάντηση, κατάφερε να παραμείνει εγκρατής, σκεπτόμενος μήπως με προσβάλλει με τη συμπεριφορά του κι έτσι δεν έκανε κάποια κίνηση που θα άφηνε περιθώρια για μελλοντική συνάντηση των δυο τους. Έλα όμως που το επόμενο βήμα ανήκε στην μικρή και σεμνή αδερφή μου. Τηλεφωνικός κατάλογος. Αυτός ο τρόπος υπήρχε τότε για να βρεις κάποιον. Δεν ήταν και δύσκολο φαντάζομαι να βρει το τηλέφωνο του δικηγορικού του γραφείου. Τον κάλεσε λοιπόν, από όσα μου αποκάλυψε καιρό μετά, την επόμενη κιόλας ημέρα. Χωρίς καμιά πρόφαση τύπου επαγγελματικής συμβουλής. Απλά του ζήτησε να βρεθούν. Τόσο αποφασισμένη η νεαρή φιλόλογος. Ίσως και οι δικές μου επευφημίες για το χαρακτήρα του το προηγούμενο απόγευμα να έπαιξαν κάποιο ρόλο κι έτσι αν προσθέσεις και το ότι ήταν αντικειμενικά ένας γοητευτικός νέος άντρας, δε ήθελε και πολύ η νεαρή φοιτήτρια να τολμήσει κάτι αδιανόητο για τον δικό μου πουριτανισμό.

Φυσικά για όλα αυτά εγώ δε γνώριζα το παραμικρό. Όσα συνέβησαν μου αποκαλύφθηκαν αρκετά μετά, όταν πια το ειδύλλιο είχε εδραιωθεί για τα καλά. Από τα μέσα Μαΐου όταν και επέστρεψα στο χωριό μας δεν είχα ακούσει τίποτα για τον Πέτρο, παρά το ότι μιλούσαμε συχνά με την αδερφή μου. Τα νέα της φάνταζαν πάντοτε μια αδιάφορη φλυαρία περί καιρού, περί σπουδών. Όλα όμως θα τα ακούσεις με τη σειρά που πρέπει. Λοιπόν θα έλεγα να διαβάσεις το επόμενο γράμμα της. Είναι χρονολογικά προγενέστερο των δύο προηγούμενων που είδες και από εδώ και πέρα σε τοποθετώ σε μια συνεπή χρονολογική σειρά».

Η στάση μου σαν ακροατής αυτής της ολοένα και πιο θελκτικής ιστορίας παρέμενε σταθερή όσο γινόταν. Προσπαθούσα να δώσω στον συνομιλητή μου το χώρο και το χρόνο για να μου περιγράψει τα γεγονότα με όσο το δυνατόν περισσότερη ακρίβεια. Ήδη όμως μέσα στο μυαλό μου, δεν αντιστεκόμουν ποτέ σε κάτι τέτοιο, είχα προχωρήσει την πλοκή της ιστορίας, δίνοντας διάφορες εκδοχές για το τι θα μπορούσε να συμβεί. Στην πραγματικότητα, γνωρίζοντας κιόλας την κατάληξη του δράματος με τη φυλάκιση της κοπέλας, ο Σίμος μου ήταν ουσιαστικά περιττός. Μπορούσα να γράψω τουλάχιστον τρία δυνατά σενάρια σχετικά με το πώς καταδικάστηκε η Μαργαρίτα σε φυλάκιση. Δε θα ήταν το ίδιο. Η πρωτότυπη διαδοχή των γεγονότων έχει πάντοτε μια μοναδική αλληλουχία που μόνο η ζωή μπορεί να σου δείξει και να επαληθεύσει το ρητό πως η τέχνη την αντιγράφει. Το γράμμα της φιλόλογου που ακολουθεί το εξέλαβα ως ένα προοίμιο αυτών που θα ακολουθούσαν, σαν τις τελευταίες στιγμές νηνεμίας πριν το μπουρίνι ανακατέψει την άμμο και σκορπίσει όλα όσα έμοιαζαν στερεά ως τότε.

12/06/1994

Αγαπημένε μου αδερφέ,

Είχα καιρό να σου στείλω ένα γράμμα μου. Δε χρειάζεται να επαναλάβω την αδυναμία μου σε αυτό το είδος επικοινωνίας. Όταν ειδικά έχω κάποια σημαντικά για εμένα νέα να μοιραστώ μαζί σας, ε, τότε η απόλαυση του να απλώνω στις σειρές ενός κειμένου όσα έχω να σας ανακοινώσω πολλαπλασιάζεται. Είναι σα να γιγαντώνεται η αγαλλίασή μου κάθε φορά, καθώς κρατώ το γραμμένο χαρτί σαν παιδί μου και αναγιγνώσκοντάς το ξανά και ξανά βιώνω μια συνεχή ευαρέσκεια.

Τούτο που έχω να σας αποκαλύψω είναι πως το ιδανικό τέλος πλησιάζει. Μια ποιό τέλος θα μπορούσε να είναι επιθυμητό; Φυσικά εκείνο των σπουδών. Ναι, μπορεί να μη σου προκαλεί τόση εντύπωση αυτό που λέω, μα αν το σκεφτείς τίποτα δεν είναι τόσο δεδομένο μέχρι τη στιγμή που σχεδόν το αγγίζεις. Ένας αχαλίνωτος ενθουσιασμός με κυριεύει κάθε φορά που συνειδητοποιώ ότι βρίσκομαι μισό βήμα από το να επιτύχω τον πρώτο σημαντικό στόχο της ζωής μου. Θα μπορώ από δω και στο εξής να εργαστώ, να εξελιχθώ, να ονειρευτώ με άλλες βάσεις πια στον όμορφο και προκλητικό αγώνα, αυτόν στο στίβο της ζωής.

Οι εξετάσεις μου αυτόν τον μήνα σχεδόν ολοκληρώθηκαν. Σε όλα τα μαθήματα έχω γράψει σχεδόν άριστα. Μου απομένει ένα τελευταίο για το οποίο έχω μελετήσει τόσο σκληρά που αποκλείεται να μην τα καταφέρω κι εκεί. Άρα λοιπόν τέλος καλό, όλα καλά. Έστω και με μια μικρή καθυστέρηση ενός έτους ετοιμάζομαι να ορκιστώ φιλόλογος. Δε μετάνιωσα, να ξέρεις, ούτε μια στιγμή που πρόπερσι αφιέρωσα όλο το χρόνο και την ενέργεια μου στο να σου προσφέρω τη βοήθειά μου, που τόσο απαραίτητη σου ήταν, στις καλλιέργειες της γης μας. Αντιθέτως ένιωσα τόσο περήφανη που συνεισέφερα κι εγώ στα έσοδα της οικογενείας μας. Αυτή η γη είναι που μας ταΐζει όλους, πως θα μπορούσα να αρνηθώ.

Αυτά για την ώρα. Θα σας τηλεφωνήσω μόλις εξεταστώ και στο τελευταίο μου μάθημα. Φιλιά στη μαμά. Σας αγαπώ,

Η Μαργαρίτα.

Σηκώνοντας το βλέμμα μου από το γράμμα της, ενστικτωδώς κοίταξα τον Σίμο. Αυτό που συνάντησα στο πρόσωπό του ήταν κάτι σπάνιο κι ανεπανάληπτο εκείνο το βράδυ που γνωριστήκαμε. Είχε ξεχαστεί. Η σκέψη του φτερούγιζε. Ακριβώς αυτό. Κάτι τον είχε παρασύρει και μάλιστα τον είχε κάνει να χαμογελά. Ήταν προφανές πως είχε απλά αφαιρεθεί από τη σκληρή πραγματικότητα και για λίγο ταξίδεψε σε κάτι ζεστό κι οικείο, σε κάτι που έμενε ανέγγιχτο από της μοίρας τα καμώματα. Σε μια ανάμνηση. Δε τον ενόχλησα, μονάχα περίμενα για λίγα δευτερόλεπτα την επιστροφή του στο θλιβερό παρόν.

Η χαρούμενη έκφραση και το απλανές βλέμμα σταδιακά πάγωσαν και μετατράπηκαν σε κάτι απροσδιόριστο που όλο και σκοτεινίαζε, λες και τα συναισθήματα μέσα του χλόμιαζαν και ξεθώριαζαν όλο και περισσότερο κάθε στιγμή που περνούσε. Αυτή η μεταμόρφωση διακόπηκε μονάχα από την ολοκλήρωσή της. Τότε εκείνος στράφηκε προς το μέρος μου και με έναν ήρεμο και σταθερό τόνο στη φωνή του συνοπτικά μου περιέγραψε το ταξίδι του λογισμού του.

«Ξέρεις πολύ καλά πως υπάρχουν κάποιες αναμνήσεις που είναι τόσο πλήρεις. Ενωώ είναι εικόνες και ήχος, μαζί με συναίσθημα. Είναι τα ζωντανά κομμάτια της ψυχής που θα ταξιδεύουν για πάντα μαζί σου. Είναι οι επιλογές που έκανε η καρδιά για συντροφιά της. Έτσι και για μένα λίγο πριν ξεπήδησε μια από εκείνες τις σκηνές της ζωής μου τόσο ολοζώντανη που με τράβηξε κοντά της για να την ξαναζήσω. Κι ήταν μια από τις όμορφες στιγμές. Το γράμμα της εκείνο. Με θυμάμαι να το διαβάζω τόσο ανεξέλεγκτα χαρούμενος. Αν για κάποιον υπήρχε πραγματική προοπτική στη ζωή του αυτή ήταν η Μαργαρίτα. Για εμένα που θα έμενα για πάντα στα χωράφια η ζωή εξαρτιόταν από τα κέφια του καιρού. Όμως για την αδερφή μου; Απλωνόταν εμπρός της το πράσινο λιβάδι της εξέλιξης. Όλα έμοιαζαν ιδανικά στη ζωή της. Ήταν θέμα ημερών το να αποκτήσει το πτυχίο της φιλόλογου και να ξεκινήσει να δουλεύει σαν επιστήμονας πια. Ούτε χωράφια από το χάραμα, ούτε καφετέριες για το χαρτζιλίκι. Επίσης είχε χτίσει έναν ακέραιο και πλούσιο χαρακτήρα. Γεμάτο με όλα τα θετικά που θέλεις να συναντήσεις σε έναν άνθρωπο. Το επόμενο βήμα στη ζωή της την περίμενε. Οι επόμενοι στόχοι, τα όνειρα που θα κυνηγούσε όλα ανέμεναν από τη Μαργαρίτα να επιλέξει τι θα βιώσει, τι θα απολαύσει στην όμορφη ζωή της.

Μέσα από όλα αυτά τα ανακουφιστικά συναισθήματα όμως δε θα μπορούσε να λείπει, ως συνήθως, στη ζωή αυτή και το “αλλά”. Όχι σε εκείνη, μα σε εμένα. Στις δικές μου σκέψεις που η έννοια κι η ανησυχία δε λέγανε ποτέ να αφήσουν, παρά μόνο εγκαθίστατο για τα καλά κάθε φορά που σκεφτόμουν λίγο παραπάνω για την αδερφή μου. Εκείνο που με βασάνιζε τότε, αφού διάβασα το συγκεκριμένο γράμμα της, μα και που και πάλι δεν ήθελα να

ρωτήσω, μήπως και της ασκήσω περιττή πίεση, ήταν το τι σκοπεύει να κάνει, τι θα επέλεγε σαν τόπο κατοικίας. Δεν ήμουν καθόλου σίγουρος για το τι πραγματικά προτιμούσα. Βαθιά μέσα μου δεν έκρυβα μεγαλύτερη επιθυμία από το να επέστρεφε στο χωριό μας, στο πατρικό της και να έχτιζε κοντά μας τη ζωή της. Υπήρχαν δυνατότητες, τόσο σε επίπεδα εργασίας ως καθηγήτριας, όσο και σε επίπεδο κοινωνικών επαφών και σχέσεων. Από την άλλη μια άλλη φωνή στις σκέψεις μου πιο λογική, μα και πιο ανασφαλής μου υπαγόρευε πως δε μπορούσε με τίποτα να συγκριθεί η ποσότητα επιλογών, και ποιοτικών μάλιστα, που θα παρουσιάζονταν στην Αθήνα. Δε γινόταν να ζήσει στο χωριό, εκεί μαζί μου και τη μάνα της, γιατί απλά κάποια στιγμή τα όνειρά της θα συγκρούονταν με το ταβάνι που η επιλογή της θα είχε χτίσει χαμηλά. Έτσι μη γνωρίζοντας τι πραγματικά να ευχηθώ, αποφάσισα μετά από κάποιες ημέρες απλά για πρώτη φορά να μην εκφράσω καμία άποψη, να μην εκφέρω ούτε μια λέξη που να αφορά το συγκεκριμένο θέμα. Θα άφηνα τα πάντα επάνω της. Κάθε βάρος απόφασης θα το κουβαλούσε μονάχα αυτή στην οποία θα ανήκε πραγματικά αυτό το φορτίο και δεν στο κρύβω πως από την ίδια κιάλας στιγμή ένιωσα να ξελαφρώνω από την αγωνία που είχε φωλιάσει μέσα μου για μέρες. Πίστεψα πως η ίδια είχε την ικανότητα να ζυγίσει τα δεδομένα και να αποφασίσει σωστά για τη ζωή της. Μετά λοιπόν από αυτό, κατάφερα να απολαύσω κάποιες μέρες γεμάτες ξεγνοιασιά, χωρίς να την σκέφτομαι. Απέμεινα αφοσιωμένος σε αυτό που δε γινόταν με τίποτα να με εκπλήξει όσο ένας άνθρωπος. Στη γη μου. Ήταν οι τελευταίες κάπως ανέμελες μέρες της ζωής μου».

Εκείνη τη στιγμή μετά και τον τελευταίο μονόλογο του συνομιλητή μου, ένιωσα την ανάγκη να πάρω μια ανάσα από αυτό του οποίου γινόμουν κοινωνός τόση ώρα. Σήκωσα το κεφάλι μου και κοίταξα τριγύρω. Ακομη κι αν κόντευα να το ξεχάσω, βρισκόμασταν καθισμένοι στο τραπέζι ενός μπαρ. Πόσο ανακουφιστικό μου φάνηκε εκείνη την ώρα. Δεν έχασα χρόνο κι αφού εντόπισα τη σερβιτόρα της έκανα νόημα να μας φέρει μια γύρα από τα ποτά μας. Κόντευε δέκα το βράδυ κι η νύχτα προβλεπόταν να έχει μεγαλύτερη διάρκεια από ότι συνήθως. Η συνεπής ενασχόληση με την ιστορία της Μαργαρίτας δε σήμαινε απαραίτητα πως θα περνούσαμε το βράδυ σαν δυο βαρετοί ερευνητές επάνω στο επιστημονικό τους έργο. Άλλωστε γύρω μας υπήρχε κόσμος που διασκέδαζε, μουσική, καπνός κι αλκοόλ κατέκλυζαν τον αέρα της αίθουσας και στην πραγματικότητα εμείς οι δυο ήμασταν η φάλτσα νότα της ορχήστρας. Ο Σίμος δεν έμοιαζε να έχει διάθεση να αφηθεί για λίγο στην ενέργεια του χώρου. Υπέθεσα πως έχει χρόνια να αφηθεί γενικώς. Άλλο ήταν αυτό που τον έτρωγε κι εγώ ήμουν ο αποδέκτης των πικρών του βιωμάτων. Φυσικά δε με ενδιέφερε, είχε κάθε δικαίωμα να αισθάνεται όπως επέλεγε. Ίσα ίσα που θεωρούσα πως η σκέψη του παρέμενε αρκετά καθαρή. Τα συμπεράσματα κι η αντίληψη της πραγματικής διάστασης των γεγονότων, η σχέση αιτίας και αιτιατού, δράσης κι αντίδρασης, αποτελούσαν έννοιες για τις ισορροπίες των οποίων είχε πλήρη επίγνωση.

Προσπάθησα να του μεταφέρω μια νότα ευθυμίας, τσουγκρίζοντας το ποτήρι του, καθώς σιγοτραγουδούσα τα λόγια από το τραγούδι που ακούγαμε στα ηχεία. Χαμογέλασε κι ύστερα ανάσανε βαθιά. Αφήσαμε για λίγα λεπτά μια σιωπή να απλωθεί ανάμεσά μας. Έπειτα κοιταχτήκαμε, έτοιμοι πια να συνεχίσουμε την μύησή μου στα γεγονότα του βίου της νεαρής φιλόλογου.

«Φίλε μου, δεν έχω να προσθέσω κάτι, ούτε να σχολιάσω αυτά που μου περιγράφεις. Αν θέλεις μπορείς να συνεχίσεις. Κάτι μου λέει πως από εδώ και πέρα εισερχόμαστε στο μεδούλι της αφήγησής σου».

Ο αφηγητής, αφού κούνησε με τρόπο κάπως καταφατικό το κεφάλι του, πήρε μια γεμάτη γουλιά από το ποτό του στο λάρυγγά του και συνέχισε.

«Ήρθε λοιπόν η μέρα που τα πάντα πήραν μια νέα τροπή. Μάλλον είχαν πάρει λίγο καιρό πριν τη συγκεκριμένη τροπή, απλά εγώ έμαθα τα νέα τη μέρα εκείνη, ανοίγοντας το φάκελο που μου είχε στείλει. Από τη στιγμή που πήρα το φάκελο αλληλογραφίας στα χέρια μου ένα προαίσθημα γεννήθηκε. Κάτι σκίρτησε μέσα μου. Το περιεχόμενο του φακέλου δεν έμοιαζε, δεν το αισθανόμουν όπως άλλες φορές. Ήταν διαφορετικό. Κάπως πιο σκληρό, πιο άκαμπτο, έτσι μου φάνηκε και δεν έπεσα έξω. Σκίζοντας το χάρτινο υλικό του πήρα στα χέρια μου μια φωτογραφία. Χωρίς να πάρω άλλη ανάσα την κοίταξα. Μου πήρε κάποιες στιγμές μέχρι να συνειδητοποιήσω τι έβλεπα. Στη φωτογραφία εκείνη το βλέμμα μου συνάντησε δύο ανθρώπους. Δύο άτομα που δε μου ήταν άγνωστα, μα δεν ήταν δυο οποιαδήποτε άτομα. Αυτό που δε μπορούσα να συνδυάσω ή καλύτερα απέφευγα να συμπεράνω ήταν ο λόγος για τον οποίο τα δύο αυτά πρόσωπα απαθανατίζονταν μαζί, δίπλα δίπλα χαμογελαστοί, στη φωτογραφία. Η Μαργαρίτα κι ο Πέτρος. Το αρχικό μου ξάφνιασμα σταδιακά αντικαταστάθηκε από το ερώτημα πως ήταν δυνατόν αυτοί οι δύο άγνωστοι να μη στέκονται τυχαία ο ένας δίπλα στον άλλο. Οι απαντήσεις για κάθε ερώτημα που γεννήθηκε έστω και για λίγο μέσα μου βρίσκονταν εκεί μπροστά μου σαν χίλιες λέξεις σε μια εικόνα. Γύρισα και κοίταξα την πίσω πλευρά της φωτογραφίας. Εκεί κάποιος από τους δυο τους είχε γράψει: “ Πόρος, 15/6/1994”.

Η εικόνα του ζευγαριού ήταν κάτι από το οποίο δε μπορούσε να φύγει από το μυαλό μου, ακόμη και κάποια ώρα αργότερα όταν είχα βγει να περπατήσω ανάμεσα στα δέντρα του κήπου μας. Όση ζέστη κι αν έκανε μια τέτοια μεσημεριανή ώρα του καλοκαιριού, ένιωσα πως ανακουφιζόμουν από την περίσσεια οξυγόνου γύρω μου. Χρειαζόμουν χώρο να αναπνεύσω και να απλώσω τις σκέψεις μου που κατά δεκάδες είχαν στριμωχτεί στον εγκέφαλό μου και με έπνιγαν. Συνειδητοποιούσα πως όλα όσα συνέβαιναν ανάμεσά τους δίχως να γνωρίζω, όχι μόνο συνέβαιναν ταχύτατα, αλλά είχαν προχωρήσει τόσο ώστε να πηγαίνουν μαζί και ταξίδι. Αυτό συνέβαινε. Όσο κι αν το επεξεργαζόμουν, μήπως κι από τη σαστιμάρα μου οδηγούμουν σε εσφαλμένα συμπεράσματα, πάλι στο ίδιο αποτέλεσμα κατέληγα. Αυτό που

αντίκρουσα στο περιεχόμενο του φακέλου ήταν η φωτογραφία ενός ερωτευμένου ζευγαριού. Καθώς φαίνεται η γνωριμία τους εκείνο το απόγευμα στην καφετέρια της πλατείας Βικτωρίας υπήρξε σημαδιακή.

Ο περίπατός μου κάτω από την πλούσια σκιά των πυκνοφυτεμένων δέντρων του κήπου μας μού πρόσφερε την αποσυμπίεση των σκέψεων που χρειαζόμουν. Το αρχικό ξάφνιασμα είχε πια χαθεί και οι σκέψεις μου είχαν πάρει μια σωστή αλληλουχία. Τα συναισθήματα μου ήταν τόσο περίεργα, τόσο ανάμεικτα. Από τη μία χαιρόμουν που η αδερφή μου στην καλύτερη φάση της ζωής της ως τώρα γνώρισε κάποιον που ευχαρίστως θα παρουσίαζε στους δικούς της. Από την άλλη ήταν αναπόφευκτο να με αγχώσει μια τέτοιου είδους αλλαγή στη ζωή της, ειδικά από τη στιγμή που μερίδιο ευθύνης για όλο αυτό αναλογούσε και σε εμένα».

Τα τελευταία του λόγια μου φάνηκαν τόσο προβλέψιμα. Πίστευα πως ήταν θέμα χρόνου το να τα ακούσω. Έπρεπε να απαντήσω, αλλά επειδή δε συμφωνούσα διόλου.

«Τελικά αυτό το σύνδρομο του οικογενειακού ήρωα στην Ελλάδα το έχουμε ανάγει σε φαινόμενο μεγάλων διαστάσεων. Χωρίς παρεξήγηση, έτσι; Όμως αυτός ο ηρωισμός που αποζητούμε κάποιες φορές εμείς οι άντρες θα μπορούσε να εκφραστεί και μέσω άλλων πραγμάτων, αντί να επιθυμούμε το βάρος της ζωής των άλλων να βαραίνει τους δικούς μας ώμους, έτσι απλά γιατί συνήθισε να συμβαίνει κάτι όμοιο πριν πολλές δεκαετίες, τότε που η ηθική της κοινωνίας ήταν ακόμη κάτω από την επιρροή άλλων καταστάσεων».

Δε με ενδιέφερε αν τα λόγια μου θα είχαν κάποιο αντίκτυπο στον Σίμο. Ένιωθα πως οι παρεμβάσεις μου στη συζήτηση μαζί του θα διασκέδαζαν τη μονοτονία μιας εξιστόρησης, αλλά και θα έδειχνα το δρόμο που στένευε για περιττούς συναισθηματισμούς από μέρους του. Δεν έπρεπε όμως να διακόψω εντελώς τη συνοχή των σκέψεών του, οπότε με την πρώτη ευκαιρία τον ρώτησα:

«Αλήθεια η μητέρα σου πως το έλαβε όλο αυτό; Φαντάζομαι θα της εξήγησες όλη την κατάσταση, όλο το παρασκήνιο αυτής της γνωριμίας».

«Κοίτα, πρώτα από όλα οφείλω να παραδεχτώ πως σε εκείνη τη φάση το να πιστέψω πως είχα μερίδιο ευθύνης δε φανέρωνε παρά μόνο εγωισμό μαζί με έναν δήθεν ηρωισμό γεμάτο αυταπάρα και περίσσεια αυτοκριτική. Δε χρειαζόταν. Όμως άλλο αυτό κι άλλη η πραγματική αγάπη κι η αγωνία που ένιωθα όλο το διάστημα από τότε και μετά και φυσικά ιδιαίτερα μετά τη φυλάκισή της. Όσο για τη μητέρα μου, ε, τι να πω. Μια γυναίκα έχει πάντα άλλο φίλτρο στα μάτια της. Ένστικτο χωρίς παρωπίδες. Εννοείτε πως με αρκετή χαρά και κρύβοντας την ανησυχία μου, της αφηγήθηκα όλα τα

γεγονότα ως τη γνωριμία τους. Εκείνη δίχως να μου το πει, αν και ήμουν σίγουρος πως έπιανε τον σφυγμό της έννοιας μου, εκδήλωσε πραγματική και αυθόρμητη χαρά. Δε θα μπορούσε βέβαια να μην υπάρχει κάτι που θα μετρίαζε την έκφρασή της και αυτό ήταν τα σοφά λόγια που άκουσα να μου λέει. Τότε πια είδα την εικόνα ξεκάθαρα και λυτρώθηκα πια από τις προσωπικές μου. Μου είπε πως καλώς ή κακώς η σχέση τους με την Μαργαρίτα άλλαζε για πάντα. Αυτό που γνωρίζαμε μόλις τελείωσε. Η αδερφή μου ήταν πλέον μια γυναίκα που αποφάσιζε μόνη της και, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα, αποφάσιζε γρήγορα. Αυτό έπρεπε να το δεχτώ, χωρίς να έχω πια καμία δεύτερη σκέψη. Έτσι κι έγινε. Αποφασισμένος να παρουσιαστώ τουλάχιστον συγκαταβατικός σε ό,τι άκουγα από τότε και στο εξής, δέχτηκα το ίδιο βράδυ ένα τηλεφώνημά της.

Η κουβέντα μας κύλισε πολύ ευχάριστα. Μου αρκούσε που την άκουγα τόσο χαρούμενη. Τόσο παραδομένη στην ευτυχία, τόσο ζωντανή, τόσο παράξενα ανυποψίαστη στην προσωρινή μέθη του έρωτα. Όχι, φυσικά και δεν άφησα ούτε μια σταγόνα ανησυχίας να πικράνει το γλυκό ποτό της αγάπης που γεύονταν. Είχε κάθε δικαίωμα να το ζήσει όπως εκείνη επέλεξε κι αυτό ήταν ικανό να μου χαρίσει ικανοποίηση. Μα η γυναικεία διαίσθηση δεν αποτελούσε προνόμιο μονάχα της μητέρας μου. Μέσα σε όλα λοιπόν απλά με καθήλωσε, λέγοντάς μου πως ήταν βέβαιη για την ύπαρξη κάποιου είδους πάλης μέσα μου, μιας φυσιολογικής αδερφικής ανησυχίας που με πίεζε. Μου ήταν αχρείαστο κάτι τέτοιο, συνέχισε, και δεν το επιθυμούσε καθόλου. Με διαβεβαίωσε λοιπόν ότι κι η ίδια ήταν πολύ προσεκτική παρά τον ενθουσιασμό της και προχωρούσε με συνετά βήματα τη σχέση της με τον Πέτρο, θέλοντας να σιγουρευτεί για την ποιότητα της σχέσης τους. Χάρηκα πολύ για τα λόγια της, όχι τόσο για το περιεχόμενό τους, όσο για το ότι με καταλάβαινε κι αυτό ήταν αποτέλεσμα και δικής μου προσπάθειας. Αυτό αποδείκνυε πως είχαμε πετύχει στην δημιουργία ενός δικού μας κώδικα επικοινωνίας και κατανόησης τόσα χρόνια. Γνώριζα όμως από την άλλη πως τα λόγια της δεν είχαν κανένα ουσιαστικό αντίκρισμα κι αυτό γιατί όσο κι αν η ίδια δεν το παραδεχόταν ακόμη, η όλη γνωριμία της με τον μέλλοντα άντρα της την είχε παρασύρει σε άγνωστα νερά από τα οποία δεν υπήρχε επιστροφή. Ήταν εξαρχής τόσο μοιραία εκείνη η συνάντησή τους τότε που δε γινόταν να μην το νιώσουν κι οι δυο τους, όσο κι εγώ.

Τη συνέχεια τη γνωρίζεις ήδη φίλε μου. Ήρθε εκείνο το γράμμα στα μέσα του Αυγούστου με τα χαρμόσυνα νέα, αποτυπωμένα με μελάνι ευτυχίας. Με τη μητέρα μου εκείνο το βράδυ ανοίξαμε ένα μπουκάλι παλιό, καλό μπρούσκο από το κελάρι για να γιορτάσουμε την επισημοποίηση της ευτυχίας της μονάκριβής μας Μαργαρίτας. Μέσα στη χαρά και την παραζάλη του ποτού αναπολήσαμε οικογενειακές στιγμές με πρωταγωνίστρια εκείνη, από τότε που ήταν μικρό κορίτσι, μέχρι και πρόσφατα που ενηλικιώθηκε. Όλα φαινόταν πως έπαιρναν το σωστό δρόμο στη ζωή της αγαπημένης μας. Μαζί της

ονειρευόμασταν πια κι εμείς. Από τη δική της ευημερία φωτιζόταν κι η δική μας ζωή. Ήταν αναπόφευκτο το να την καλέσουμε για την ακούσουμε. Αργά το βράδυ λοιπόν της τηλεφωνήσαμε μέσα σε κλίμα χαράς και συγκίνησης. Η μάνα μου φυσικά δεν κρατήθηκε και δάκρυα γέμισαν τα μάτια και το πρόσωπό της. Τότε κιάλας κανονίσαμε την μεθεπόμενη ημέρα, Κυριακή, να έρθουν όλοι για γεύμα στο σπίτι μας με σκοπό την γνωριμία με την οικογένεια του Πέτρου. Η μητέρα μας, ήδη, με το που τελείωσε η τηλεφωνική επικοινωνία, βάλθηκε να ανασύρει ιδιαίτερες συνταγές από τα τεφτέρια μαγειρικής της. Θα ήταν η οικοδέσποινα κι είχε καθήκον να εντυπωσιάσει τους πρωτευουσιάνους καλεσμένους μας».

«Είναι τόσο παράξενο όλο αυτό τελικά. Εάν δεν είχα καμία εικόνα της κατάληξης της αδερφής σου στη φυλακή, θεωρώ απίθανο το να έπλαθα μόνος μου κάτι ανάλογο. Όσο κι αν η ζωή έχει αποδείξει πως είναι ικανή να μας ανατρέψει όλα όσα σχεδιάζουμε, όσο κι αν μας καθιστά ανήμπορους μπροστά στα παιχνίδια της μοίρας, όσο κι αν έχουμε νιώσει πως η ζωή που θέλαμε μας ξεγλιστρά όπως το νερό ανάμεσα στα δάχτυλα του χεριού μας, εντούτοις πρέπει κανείς να μην έχει πραγματικά με τίποτα καλύτερο να περάσει την ώρα του, ώστε να καταστρώνει σενάρια αποδόμησης μιας ονειρικής ζωής»

Ο Σίμος δεν απάντησε καν στα λεγόμενά μου. Έμεινε σιωπηλός κι ανέκφραστος, σα να σκεφτόταν πως αυτό τι ίδιο ακριβώς υπήρχε σα συμπέρασμα και στις δικές του σκέψεις μετά από τόσα χρόνια από τα γεγονότα τότε. Παίρνοντας απλά κάποιες ανάσες και μετά από ακόμη μια γεμάτη γουλιά από το ποτό του συνέχισε.

«Την επόμενη ημέρα μια δυσάρεστη έκπληξη, η πρώτη, χάλασε προς στιγμή τη διάθεση της κυρά Μίνας, της μητέρας μου. Μας τηλεφώνησε η Μαργαρίτα και μας ανακοίνωσε πως τελικά δε θα μπορέσουν να ταξιδέψουν οι γονείς του Πέτρου, οπότε να περιμέναμε μονάχα τους δυο τους. Δε φάνηκε κάποια απογοήτευση στο ύφος της. Ίσως απλά δεν ήθελε να μας το δείξει. *Ε, και τι έγινε. Εμείς τον γαμπρό θέλουμε να γνωρίσουμε πάνω από όλα, έτσι δεν είναι;* ήταν τα λόγια που βγήκαν από το στόμα της μάνας μου, διώχνοντας κάθε αμηχανία της στιγμής. Οι κουβέντες της αυτές λειτούργησαν τόσο λυτρωτικά. Θαρρείς πως μας απάλλασσαν από κάθε στερεότυπο που είχαμε στο μυαλό μας, από κάθε κανόνα που θα έπρεπε να ακολουθηθεί σε μια τέτοια διαδικασία. Σε λίγο καιρό ένα πολύ ευτυχές γεγονός, ένας γάμος, θα λάμβανε χώρα και εκείνο ήμασταν πια πρόθυμοι να περιμένουμε. Ας κυλούσαν όλα όπως η ιδιαιτερότητα κάθε σχέσης όριζε.

Εκείνη την Κυριακή το πατρικό μας σπίτι είχε αποκτήσει μια ζωντάνια από τα παλιά. Σαν να ήταν του Σταυρού που γιόρταζε κάθε χρόνο ο πατέρας μου και από νωρίς ετοιμάζονταν μεζέδες κι εδέσματα για όσους έφερνε τυχαία και μη ο δρόμος μπροστά από την αυλή μας. Στην αυλή εκείνη που τα τραπεζώματα αποτελούσαν τον παλμό της γειτονιάς. Έτσι λοιπόν η Μίνα είχε

κλειστεί στην κουζίνα της κι οργάνωνε τα του γεύματος, ενώ εγώ βάδιζα τόσο νευρικός, όσο και περιχαρής στα δρομάκια του κήπου μας, περιμένοντας την άφιξη του ζεύγους. Τελικά έφτασαν στην ώρα τους και τους υποδέχτηκα, οδηγώντας τους στο τραπέζι κάτω από το υπόστεγο δίπλα στο κτίριο. Κατέφτασε κι μητέρα μου. Η Μαργαρίτα έλαμπε. Ήταν πανεύκολο να διακρίνεις τον ενθουσιασμό της για τον Σίμο. Ανυπομονούσε να τον γνωρίσει και στην κυρά Μίνα. Από την άλλη ο Σίμος στεκόταν σοβαρός και μετρημένος στην εκδήλωση των συναισθημάτων του. Μάλιστα απολογήθηκε κι εκ μέρους των γονιών του που δεν κατάφεραν να παραστούν εκεί μαζί μας. Δεν πιστεύω πως χαλάρωσε ούτε μια στιγμή εκείνο το μεσημέρι, παρά την προσπάθεια και των τριών μας. Είχε όμως μια αρχοντιά κι έναν ωραίο αντρίκιο τρόπο στο πως εκφραζόταν και ειδικά στο ζήτημα περί του γάμου τους. Δεν ήθελα κάτι άλλο να ακούσω από το στόμα του. Με τα λόγια του μου έδωσε να καταλάβω πως δεν επιζητούσε απλά πρωτόγνωρες περιπέτειες, αλλά λαχταρούσε να ευτυχίσει με μια γυναίκα κι αυτή ήταν η αδερφή μου.

Κάποια στιγμή η συζήτηση έφτασε και στην προίκα. Είχα για το θέμα μια μικρή αγωνία μέσα μου και χωρίς δεύτερη κουβέντα του έκανα σαφές ότι δεν είχαμε σχεδόν καθόλου χρήματα για να τους δώσουμε, παρά μόνο χωράφια. Αυτή ήταν η περιουσία της Μαργαρίτας. Ακόμη και τα δικά μου του εξήγησα πως θα τα άφηνα στα παιδιά τους όταν πέθαινα. Ο Σίμος από τη μεριά του ήταν επίσης ευθύς στο ότι δεν τον ένοιαζε, ούτε ζητούσε τίποτα, παρά μόνο την ευχή μας και φυσικά την αγαπημένη του. Κάθε δισταγμός μου είχε επιτέλους πια παραμεριστεί. Ο άντρας αυτός ήταν ένα λαχείο που ο Θεός έριξε μπροστά μου κι εγώ ευτυχώς το πήρα στα χέρια μου. Εκείνο το γεύμα τελείωσε τόσο όμορφα, όσο έπρεπε κι ήλπιζα. Τους αποχαιρετίσαμε και γυρνώντας προς το μέρος της μάνας μου αντίκρισα κάτι που είχα πολύ καιρό να συναντήσω στο βλέμμα της. Αγνή χαρά».

8/9/1994

Αγαπημένε μου αδερφέ,

Αυτό είναι ακόμη ένα γράμμα που αποτελεί ένα παράθυρο στην ψυχή μου. Ένας τρόπος για να μπορέσω να σου μεταδώσω όσο πιο πιστά γίνεται αυτά που μου συμβαίνουν και νιώθω. Εσύ άλλωστε είσαι κι ο μόνος που έχει τέτοιο προνόμιο προς το παρόν. Σύντομα ελπίζω να επιτύχουμε το ίδιο και με τον μέλλοντα σύζυγό μου. Η ψυχική επαφή κι η αλληλοκατανόηση είναι η απαρχή, το ακλόνητο θεμέλιο ενός γάμου, λένε οι επιστήμονες.

Οι μαγικές κι ονειρευμένες μέρες μου συνεχίζονται. Δε γνωρίζω ποια καλή νεράιδα εμφανίστηκε στη συνηθισμένη ζωή μου και με ποιο σκοπό μου χαρίζει τόση ευτυχία, μα στις όσες στιγμές λογικής μπορώ να αντιληφθώ μέσα σε τούτο το όνειρο που κατοικώ, προσπαθώ να παραμένω λιγάκι προσγειωμένη, γνωρίζοντας ότι ο γάμος είναι μια τεράστια, μα και τόσο ποθητή αλλαγή στον βίο μου.

Από τότε που σας επισκεφτήκαμε, από τότε που απομακρυνθήκαμε από το παρτικό μου σπίτι, εκείνη την πιο γλυκιά και ζεστή φωλιά των αναμνήσεών μου, ομολογώ πως στο μυαλό μου οι όποιες ανησυχίες και δισταγμοί υπήρχαν αναπαύτηκαν. Ήταν τόσο σημαδιακή για εμένα εκείνη η Κυριακή. Η γνωριμία της μαμάς με τον Πέτρο, η φιλοξενία του στο σπίτι που μεγάλωσα, η επαφή του με κάτι τόσο δικό μου, όλα αυτά γέννησαν μέσα μου ένα ιδιαίτερο συναίσθημα. Αυτή η συνάντηση του παρελθόντος με το μέλλον μού χάρισε μια απίστευτη εμπειρία. Στεκόμουν στη μέση, σε ένα σταυροδρόμι που ένιωθα τη ζωή να με προκαλεί να αφήσω τη μέχρι τώρα πορεία μου και να στρίψω προς το δρόμο που οδηγούσε στην ανατολή του ήλιου, στην ανατολή μιας νέας ζωής. Τόσο δελεαστικό και απολαυστικό το να γεύεσαι τη γλύκα ενός τόσο υποσχόμενου ταξιδιού. Αυτή η αίσθηση, αυτή η επίγευση υπάρχει σχεδόν αναλλοίωτη στην ψυχή μου, ακόμη και τώρα που σου γράφω. Πώς θα μπορούσε άλλωστε να διαφοροποιηθεί όταν κάθε μέρα μου, κάθε στιγμή με τον άντρα αυτόν με κάνει να αδημονώ για την ώρα που θα σταθώ δίπλα του ενώπιον του Κυρίου και θα ανταλλάξουμε όρκους αιώνιας αγάπης, ξεκινώντας την πλεύση στα πελάγη μιας κοινής λαχτάρας για ευημερία.

Ορίσαμε την ημερομηνία του γάμου μας στα τέλη του Οκτώβρη. Κάτι παραπάνω από ένας μήνας. Μέσα μου παλεύουν η προσμονή κι η αγωνία σε έναν εναγκαλισμό με αντιθέσεις, αλλά με συνισταμένη τη δική μου συναισθηματική φόρτιση για την πιο όμορφη μέρα μου στον πλανήτη Γη. Πίστεψέ με οι υποχρεώσεις μου έχουν πια αυξηθεί. Πρέπει να διαλέξω νυφικό, παπούτσια και να κάνω όλα αυτά που δικαιωματικά μπορώ ως κορίτσι που παντρεύεται. Εδώ να τονίσω πως η Αθήνα είναι η ιδανική πόλη για να περιφέρεσαι στα μαγαζιά της με τη δυσκολία της απόφασης να θεριεύει από κατάσταση σε κατάσταση. Έχω να έρθω στο χωριό να συννενοηθώ με τον

πάτερ Αντώνιο για το γάμο, να κανονίσουμε το τραπέζι κι όλα τα του γλεντιού. Ας είναι. Θα το αντέξω!

Τελειώνοντας το παραλήρημά μου, θέλω να σας ανακοινώσω την πρόσκληση των γονιών του Πέτρου στο σπίτι τους το μεσημέρι της Κυριακής, στις 18 του μήνα. Σίμο, θα σας περιμένω με χαρά να γνωρίσετε αυτούς τους, νέους στη ζωή μας ανθρώπους, που θα γίνουν πια συγγενείς μας. Σας εφιστώ όμως την προσοχή αγαπημένοι μου. Θέλω να σας παρακαλέσω να είσαστε όσο μπορείτε πιο προσεκτικοί και μετρημένοι στα λόγια σας εκείνη την ημέρα. Όχι πως συμβαίνει κάτι, αλλά μια πρώτη γνωριμία θεωρώ πως καλό είναι να χαρακτηριστεί ως μονότονη. Θα μιλήσουμε για λεπτομέρειες από το τηλέφωνο.

Φιλιά,

Η Μαργαρίτα.

Τελειώνοντας την ανάγνωση του γράμματος, ομολογώ πως παρά το ότι είχα διαρκώς το ενδιαφέρον μου στραμμένο στην πλοκή της ιστορίας που μου παρουσίαζε ο Σίμος συνέβαινε παράλληλα και κάτι αναπόφευκτο. Γνωρίζοντας την κατάληξη της πρωταγωνίστριας, όχι όμως και του δράματος, κάθε γράμμα της που διάβαζα, κάθε εξιστόρηση του αδερφού της προσέθετε κι ένα ακόμη κομμάτι στο πάζλ του μυστηρίου. Η εικόνα θα έπαιρνε σταδιακά μια πιο ολοκληρωμένη μορφή. Τα γεγονότα κι οι συνέπειές τους θα πλέκονταν, συνδέοντας άρρηκτα πια την ανθρώπινη πορεία χωρίς επιστροφή.

«Είχε πια ζυγώσει η στιγμή για τη μεγάλη γνωριμία, έτσι; Δυο διαφορετικοί κόσμοι είχαν την υποχρέωση για χάρη ενός έρωτα να συναντηθούν και στην καλύτερη να συνυπάρξουν. Ίσως τελικά αυτό που λένε ότι τα αντίθετα έλκονται να μην αφορά πάντα τους δύο πρωταγωνιστές της σχέσης, αλλά εκείνους πίσω από τους πρωταγωνιστές. Έχω μεγάλη περιέργεια να μου διηγηθείς το υπόλοιπο της ιστορίας, ειδικά από τώρα που εμφανίζονται κι άλλοι χαρακτήρες στο προσκήνιο, οι οποίοι έχω την υποψία πως θα διαδραματίσουν καίριο ρόλο στη συνέχεια».

«Έπεσες διάνια, Θεοδωρή. Όσα πρόκειται να ακούσεις και να διαβάσεις από εδώ και στο εξής αποτελούν το ζουμί της ιστορίας. Τον πυρήνα γέννησης του τέλους που δυστυχώς για τη Μαργαρίτα είναι το γνωστό δυσάρεστο.

Την Κυριακή 18 του Σεπτέμβρη φόρεσα ένα καλό μου κοστούμι και παρέα με την κομψότατη κυρία Μίνα, κατηφορίσαμε στην πρωτεύουσα από νωρίς. Είχε τόσο καλό καιρό και σε συνδυασμό με το ότι έπρεπε κάπως να μετριάσουμε την ανησυχία μας, αποφασίσαμε να περάσουμε το χρόνο μας ως το γεύμα, βολτάροντας στην Αθήνα. Την πόλη την γνώριζα από τότε πολύ καλά κι ετσι πρόσφερα μια μοναδική ξενάγηση στη μητέρα. Για τον ίδιο λόγο δε δυσκολεύτηκα καθόλου να εντοπίσω την οικία των μελλοντικών μου συμπέθερων που βρισκόταν σε μια οδό του Νέου Ψυχικού.

Ακούγοντας το γνώριμο σε εκείνη θόρυβο της μηχανής του οχήματός μου η Μαργαρίτα ξεπρόβαλε από μια αυλόπορτα. Πόσο όμορφη και περιποιημένη ήταν. Μετά τους εναγκαλισμούς μας παρατήρησα το σπίτι του Πέτρου από τον δρόμο. Ήταν μια μονοκατοικία, μεγάλη σε κάτοψη, κατασκευασμένη σε ένα ευρύχωρο οικόπεδο. *Πόσο τυχεροί είναι που τους ανήκει ένα τέτοιο σπίτι μέσα στη μεγαλύτερη πόλη της χώρας*, σκέφτηκα. Προχωρήσαμε στο εσωτερικό της αυλής με τις λεμονιές και τις πορτοκαλιές, καθώς και τους θάμνους που οριοθετούσαν πλακόστρωτους διαδρόμους μέσα στον κήπο. Η αδερφή μου προπορευόταν, ακολουθούσε η πολύ σφιγμένη από το άγχος κυρία Μίνα και την πομπή έκλεινα εγώ, πιστός φύλακας των προπορευομένων κυριών. Κάτω από μια πέργκολα με μια πυκνή κληματαριά να την περιβάλλει, μας περίμενε ο Πέτρος κι οι δικοί του, όρθιοι σε στάση αναμονής για τη γνωριμία μας. Πλησιάσαμε και έπειτα ακολούθησαν οι συστάσεις από τον Πέτρο και τη Μαργαρίτα. Στιγμές μιας κάποιας

αμηχανίας, αλλά ήταν επόμενο. Συστηθήκαμε λοιπόν στους γονείς του Πέτρου, καθώς και στην αδερφή και τον γαμπρό του. Καθίσαμε στο μεγάλο ξύλινο τραπέζι που υπήρχε κάτω από την ξύλινη κατασκευή που μας χάριζε αρκετή δροσιά για την εποχή, ενώ ένας χαλαρός και σε επίπεδο πρώτης επαφής διάλογος ξεκίνησε μεταξύ όλων. Μόνο η Μαργαρίτα κι η αδερφή του Πέτρου βρισκόταν σε κίνηση, καθώς προσφέρθηκαν να μας σερβίρουν κρύο λευκό κρασί και κάποια πιάτα με τυριά ως συνοδευτικό. Πόσο την καμάρωνα που είχε εξοικειωθεί τόσο εύκολα στο περιβάλλον εκείνο. Έμοιαζε με κανονική οικοδέσποινα.

Σύντομα βρεθήκαμε άπαντες να καθόμαστε και να τρώμε ως σχεδόν συγγενείς πια. Το κλίμα ήταν ευχάριστο μα ταυτόχρονα και μετρημένο, χωρίς συναισθηματισμούς. Η Μαργαρίτα καθόταν απέναντί μου, δίπλα στον μέλλοντα σύζυγό της. Η μητέρα του Πέτρου ήταν εκείνη που μιλούσε περισσότερο από όλους, χωρίς να λέει και τίποτα ουσιαστικό. Περηφανεύτηκε κάνα δυο φορές για το γεύμα που μας ετοίμασε, αναγκάζοντάς μας όλους να συμφωνήσουμε με αυτό. Το όλο ύφος της φανέρωνε μια δυναμική γυναίκα που είχε πλήρη επίγνωση του τι συνέβαινε γύρω της. Από εκείνες τις κυρίες που δε θέλεις να ασχολούνται και πολύ μαζί σου. Ο άντρας της από την άλλη αποτελούσε το τέλειο συμπλήρωμα στη γυναίκα του. Ήρεμος και καθωσπρέπει, σοβαρός, σχεδόν βαρετός. Στο ίδιο ύφος με τον πατέρα της και η αδερφή του Πέτρου. Κάπου εκεί αναρωτήθηκα σε ποιον να έμοιασε ο Πέτρος που από την πρώτη στιγμή με κέρδισε με τη συμπεριφορά του.

Τις σκέψεις μου και την ανάλυση των χαρακτήρων των νέων προσώπων στη ζωές μου έμελε να διακόψει άξαφνα με μια της κίνηση η Ελένη, η μητέρα του Πέτρου. Σηκώθηκε όρθια με το ποτήρι υψωμένο. Δες και δεν κρατιόταν να πάρει το λόγο, μαζί και την προσοχή όλων των παρευρισκομένων. Όλοι γνωρίζαμε πως νομοτελειακά η κουβέντα θα κατέληγε στα του επικείμενου γάμου, τυπικά και ουσιαστικά, όμως εκείνη έσπευσε μην τυχόν και την προλάβει κάποιος άλλος. Είχε το λόγο της από ότι φάνηκε.

Αγαπητοί μου. Το σημερινό γεύμα είναι μια συνέντευξη μεγάλης χαράς. Η σημερινή μας γνωριμία ως οικογένειες έχει τον όμορφο και ιδιαίτερο συμβολισμό της αποδοχής και συνύπαρξης στο διηλεκτές ανθρώπων που έως τώρα ήταν άγνωστοι μεταξύ τους, αλλά που ο έρωτας δύο νέων ανθρώπων κατάφερε να φέρει πιο κοντά. Θα μπορούσα να μιλώ για ώρες για τη χαρά που νιώθω τον τελευταίο καιρό που γίνομαι μάρτυρας σχεδόν σε καθημερινή βάση αυτού του έρωτα, αυτής της σχέσης του Πέτρου μας και της γλυκιάς Μαργαρίτας. Όμως θα αρκεστώ σε δύο ανακοινώσεις, κυρίως προς τον αγαπητό Σίμο και την κυρία Μίνα, καθώς με το ερωτευμένο ζεύγος έχουμε πάρει κάποιες αποφάσεις. Η πρώτη αφορά το σπίτι αυτό εδώ. Το οίκημά μας που φιλοξενεί τούτο το γεύμα σε λίγο καιρό θα στεγάσει τα όνειρα των δυο αυτών νέων ως συζύγους πια, καθώς μετά τη στέψη τους θα μετακομίσουν

εδώ στον όροφο του κτιρίου την επίπλωση του οποίου ήδη κανονίσαμε, καθώς εγώ κι ο Βασίλης θα κατοικήσουμε πια στο ισόγειο. Έτσι θα έχουμε την ευτυχία και την ευκαιρία να τους χαιρόμαστε, μα και να τους βοηθήσουμε όταν με το καλό έρθει κι ο πρώτος απόγονος.

Η πρώτη ανακοίνωση της ισχυρής κυρίας ήταν κάτι που δεν με εξέπληξε διόλου. Το θεώρησα αναμενόμενο και λογικό αυτό που αποφάσισαν. Έπειτα όμως ήρθε και το δεύτερο σκέλος του διαγγέλματος.

Το δεύτερο για το οποίο συζητήσαμε κυρίως με τον Πέτρο, έπειτα από δική μου επιθυμία είναι το θέμα της γαμήλιας τελετής. Του εξέφρασα μια εντονότατη επιθυμία μας ως γονείς και το ίδιο θέλω να ζητήσω κι από εσάς αγαπητοί μου. Δεν υπάρχει κάτι να μας χαρίσει μεγαλύτερη χαρά από την τέλεση του μυστηρίου εδώ, στην εκκλησία της ενορίας μας, στον Άγιο Χαράλαμπο. Το γνωρίζω πως ένας γάμος είθισται να τελείται στον τόπο της νύφης, μα πιστεύω πως είστε άνθρωποι με κατανόηση και αντίληψη και δε χρειάζεται να σας αναπτύξω τους αναρίθμητους λόγους που καθιστούν ισχυρότατη προς ικανοποίηση αυτήν μας την επιθυμία.

Αυτό ήταν κάτι που δεν περίμενα με τίποτα. Όσο κι αν η μεγαλομανία της κυρίας ήταν τόσο φανερή, αυτό το τελευταίο δεν κατάλαβα από πού μου ήρθε. Κυριολεκτικά μου κόπηκε η λαλιά. Όχι μόνο με το περιεχόμενο της απαίτησής τους, αλλά πιο πολύ με τον τρόπο που μας απαξίωνε, έτσι απλά, χωρίς δεύτερη σκέψη. Αμίλητος και προσπαθώντας να κρύψω την έκπληξή μου, γύρισα προς τη Μαργαρίτα.

Ο Πέτρος την είχε αγκαλιάσει. Την κοιτούσε με ένα βλέμμα γεμάτο ανοησία, έχοντας ένα ισχνό χαμόγελο στο πρόσωπό του, σα να περίμενε από μέρους της μια συγχώρεση για αυτό που μόλις είχε συμβεί, για το ρόλο της κομπάρσου που μόλις της είχε αποδώσει, για το θράσος των δικών του, για όσα προμηνύονταν στο μέλλον. Η Μαργαρίτα; Προσπάθησε να φανεί ατάραχη. Οι υπόλοιποι, σχεδόν άγνωστοί της, μπορεί και να μην αντιλήφθηκαν το μέγεθος της αναστάτωσης της, όμως εγώ ήμουν σίγουρος πως εντόπισα στα μάτια της τις πρώτες φευγαλέες σκιές να περνούν από τότε που μπήκε στη ζωή της ο νέος αυτός. Τον κοίταξε καθησυχαστικά με την τόση μεγαλοψυχία της, δείχνοντάς του πως προχωρούν σύμφωνα με την επιθυμία τους, δίχως την παραμικρή υποψία δισταγμού από μέρους της. Τα δάχτυλά της χτυπούσαν απαλά το τραπέζι, εκτονώνοντας θαρρείς όλη της την εσωτερική της ενέργεια που συσσωρεύτηκε μετά την ανατροπή στα σχέδια του γάμου.

Εκείνη η παροιμιώδης ψυχραιμία της όμως, το αντιλαμβανόμουν, απλώς θόλωνε τα νερά. Δε θα του έκανε τη χάρη να αντιδράσει. Σίγουρα όχι όπως ο οποιοσδήποτε. Δίχως κουβέντα, σηκώθηκε ήρεμα από το τραπέζι και πάνοντας τη σχεδόν άδεια τεράστια κανάτα με το νερό, μας ενημέρωσε για

την πρόθεσή της να ανανεώσει το περιεχόμενο του δοχείου. Με σταθερό βηματισμό προχώρησε προς το οίκημα. Μια σιωπή είχε πια απλωθεί ανάμεσά μας και μια ανακούφιση μαζί. Η αποφυγή μιας υπέρμετρης αντίδρασης για την απόφασή τους, ήταν το απόλυτα επιθυμητό και βολικό εκείνη τη στιγμή για την οικογένεια τους. Την κοιτούσα που απομακρυνόταν. Ντυμένη με ένα λευκό φόρεμα με λεπτές κι απαλές ροζ ρίγες. Ήταν τόσο κομψή. Αέρινη. Έμοιαζε σχεδόν άτρωτη από τις φτηνές ανθρώπινες αδυναμίες των άλλων. Σα να μην την άγγιξε τίποτα τα τελευταία λεπτά. Η ψυχή της όμως ήξερε το πόσο ταραχτηκε. Ξεμάκρυνε κι άλλο, ώσπου χάθηκε μέσα στην εξώπορτα του κτιρίου.

Ενστικτωδώς στράφηκα στη μητέρα μου με σκοπό να διαπιστώσω το μέγεθος της δικής της ταραχής. Με εξέπληξε ομολογώ η στάση της. Συνέχιζε να τοιμπολογά από τις σαλάτες και τα ορεκτικά, κρατώντας το βλέμμα της χαμηλά. Δεν ακούστηκε διόλου η φωνή της. Αυτής που δε χάριζε σε κανέναν έτσι και την ενοχλούσαν τα λεγόμενά του. Όμως τώρα; Στωικά υπέμενε τη νέα τροπή στα δρώμενα. Γνώριζε καλά πως άρμοζε να φερθεί. Αφού η Μαργαρίτα δεν αντέδρασε, θα ήταν το λιγότερο ανόητο το να εκραγεί η ίδια. Ατάραχη, ήταν σα να μου εξηγούσε πως με τη δική της πείρα, δεν περίμενε και κάτι πολύ διαφορετικό να συμβεί. Τέτοιους ανθρώπους, τόσο εγωπαθείς, τους είχε συναντήσει τόσες φορές, μου ανέφερε αργότερα.

Το γέυμα εκείνο της πρώτης μας γνωριμίας με τους συμπέθερους δε μας επεφύλασσε άλλες εκπλήξεις παρόμοιου μεγέθους με την προηγούμενη. Μέσω μιας σιωπηλής συνεννόησης με την κυρά Μίνα και τη Μαργαρίτα αποφασίσαμε να περάσουμε κι όσο γινόταν πιο ευχάριστα. Είχαμε άλλωστε όλο το χρόνο δικό μας να σχολιάσουμε κρυφά και μέσω τηλεφώνου την ψηλομύτα πεθερά της. Επιτρέποντας λοιπόν όλοι μια καλύτερη πτυχή του εαυτού τους να βγει στο προσκήνιο κατά το υπόλοιπο της συνεύρεσής μας, θα έλεγα πως η αναχώρησή μας για το χωριό έγινε σε αρκετά εύθυμο κλίμα. Όλα θα παραμερίζονταν χάρη στην καλή μας προαίρεση. Την άλλη μέρα οι ευχαριστίες της δε σταματούσαν για την ψύχραιμη στάση που κρατήσαμε στη συνάντηση. Πόσο μεγαλόψυχη ήταν πάντα η αδερφή μου...

Το επόμενο χρονικό διάστημα μέχρι την ημέρα της στέψης κύλησε όπως επιθυμούσε η Μαργαρίτα, όπως θα ζητούσε κάθε κοπέλα που θα παντρευόταν. Ψώνια ρούχων, αγορά οικοσκευής και φυσικά η απαραίτητη προετοιμασία του νέου σπιτικού που θα στέγαζε την αγάπη τους. Μιλούσαμε συχνά τηλεφωνικά και η αλήθεια ήταν πως κάθε που τελείωνε η επικοινωνία μας με εκείνη, συζητούσαμε για αρκετή ώρα με τη μητέρα μου σχετικά με το λαμπερό και γεμάτο χαρές μέλλον που διαγραφόταν στη ζωή της αγαπημένης μας. Μας έφτανε που απολάμβανε σα μικρό κορίτσι την κάθε καινούργια μέρα, την κάθε στιγμή που περνούσε κι έφερνε τη γαμήλια τελετή πιο κοντά».

Σε εκείνο το σημείο έσπευσα να συμπληρώσω, με σκοπό να προκαλέσω και λίγο τον Σίμο που κάποιες στιγμές αντιλαμβανόμουν πως το βλέμμα του κι ο λογισμός του ταξίδευαν με εντελώς διαφορετική ταχύτητα. Η ματιά του σχεδόν αδρανοποιούνταν και έμενε στάσιμη κάθε τόσο σε ένα σημείο του χώρου, ενώ οι σκέψεις του κάλπαζαν τόσο γρήγορα που ο λόγος του δεν προλάβαινε να τις χωρέσει.

«Εντάξει, φίλε. Κάπου εδώ θα συμφωνήσω με τους συμπεθέρους σας. Ωραίες και χρήσιμες οι παραδόσεις, μα στην πρωτεύουσα μια γαμήλια τελετή αποκτά άλλη αίγλη. Ακόμη κι από το στάδιο των ετοιμασιών μια κοπέλα που αδημονεί για τη πιο χαρούμενη μέρα της ζωής της, δε θα απολάμβανε τίποτα περισσότερο από την περιφορά της σε όλα σχεδόν τα καταστήματα από τα οποία θα μπορούσε να αποκτήσει τα απαραίτητα για την ημέρα εκείνη. Επιπλέον και η ημέρα της στέψης, δε μπορεί, στην Αθήνα αποκτά μια πιο παραμυθένια υπόσταση».

«Παράξενο, μου απάντησε. Σχεδόν τα ίδια μου ανέφερε τότε ως θετικά κι η αδερφή μου για το γεγονός της αλλαγής του τόπου τέλεσης του μυστηρίου σε σχέση με τα πατροπαράδοτα. Όμως κι η δική μου κοντοφθαλμία σύντομα κάμφθηκε και παραμέρισα κάθε σχετικό στεγανό που είχε μεγαλώσει μέσα μου μαζί με εμένα. Αποδέχτηκα τελικά με χαρά όλες τις αποφάσεις του ζεύγους, με μοναδική λαχτάρα μου να τους βλέπω ευτυχισμένους. Ήταν ένα νέο ζευγάρι που πραγματοποιούσαν τα πρώτα κοινά τους βήματα στη ζωή γεμάτοι όνειρα. Αυτά μιας γυναίκας με τον άντρα που αγαπά. Βέβαια τώρα για το άντρας είχα τις επιφυλάξεις μου, από τότε, από εκείνο το γεύμα στην αυλή τους».

«Τι εννοείς», τον ρώτησα ξαφνιασμένος από τα λεγόμενά του.

«Η στάση του, οι θέσεις του, η σχέση με την οικογένειά του. Όλα αυτά φανέρωναν πως η αδερφή μου παντρευόταν ένα παιδί. Έναν πολύ καλό άνθρωπο με ακέραιο χαρακτήρα, έναν ανερχόμενο επαγγελματία που όμως τα βασικά στοιχεία συμπεριφοράς και ελέγχου ισορροπιών τα αγνοούσε. Δε μου έδινε την εικόνα ανθρώπου έτοιμου να χτίσει μια οικογένεια την οποία θα μπορούσε να περιφρουρεί από τις πονηριές όσων επιχειρούσαν να τους βλάψουν. Αντίθετα με μια σχεδόν παιδική αθωότητα θεωρούσε πως η παλιά του οικογένεια μπορούσε να έχει άποψη για τον τρόπο που θα δομούσε τη νέα ζωή του»

«Και τελικά τι έγινε; Οι φόβοι αποδείχθηκαν αληθινοί; Ποια η στάση του τελικά απέναντι στην ισχυρή μητέρα του;» ρώτησα, νιώθοντας το ενδιαφέρον μου να φουντώνει μπροστά στο διαφαινόμενη και πολύ πιθανή συνεχή παρέμβαση της κυρίας Ελένης στη ζωή του ζευγαριού.

«Θα το διαπιστώσεις σταδιακά και μόνος σου. Ορίστε, προχώρα τώρα στο επόμενο γράμμα της. Μας το έστειλε μετά το γάμο. Όλα έμοιαζαν ονειρικά πια στη ζωή της. Εγώ κι η μητέρα μου είχαμε πια ησυχάσει με την αποκατάσταση της αδερφής μου και μπορούσαμε να επικεντρωθούμε ευκολότερα στη δική μας καθημερινότητα και τη ζωή στο χωριό»

3/11/1994

Αγαπημένε μου αδερφέ,

Νιώθω την ανάγκη να σας γράψω, όχι απαραίτητα για να σας ενημερώσω για τα νέα μου, αλλά για να κατορθώσω να πιαστώ από κάτι όσο είναι εφικτό πιο οικείο σε εμένα. Θα αντιλαμβάνεστε βέβαια πως όλα αυτά που μου συμβαίνουν είναι πρωτόγνωρα και ασυγκρίτως εντονότερα κι από όσα επιθυμούσα για τον έγγαμο βίο μου. Η δριμύτητα των όσων βιώνω, πέρα από το υπέρμετρο αίσθημα της ευτυχίας, συνοδεύεται κι από τη γέννηση μιας σχετικά άβολης αμηχανίας που προκαλεί κάθε καινούργιο, κάθε απότομη αλλαγή που όσο κι αν θεωρείς προετοιμασμένο τον εαυτό σου για εκείνη, πάντοτε υπάρχει μια ρωγμή ανησυχίας κι αγωνίας που δεν είχες προσέξει. Ε, από εκείνη τη χαραμάδα είναι ικανή να εισχωρήσει αυτή η ανασφάλεια από την αίσθηση απώλειας του πλήρους ελέγχου. Δε θα παραπονεθώ βέβαια για όλα αυτά. Μακάρι όλες οι γυναίκες να ζούσαν αυτό που εγώ απολαμβάνω τις τελευταίες ημέρες.

Όλα είναι παραμυθένια. Σας το περιέγραφα και τηλεφωνικά, το ξέρω, όμως φοβάμαι πως αν πάψω να το εκφράζω, να το συνειδητοποιώ όσο μπορώ περισσότερο, θα πάψω να το νιώθω, θα σβήσει η ύπαρξή του. Λες κι η ευτυχία είναι μια φωτιά που απαιτεί συνεχή τροφοδοσία από ευχαριστίες, από όνειρα, από χαμόγελο και γλυκύτητα. Δε γνωρίζω αν κι ο Πέτρος νιώθει τα ίδια. Να φανταστείτε δεν έχουμε προλάβει ακόμη να βρεθούμε όσο κοντά χρειάζεται, ώστε να ανταλλάξουμε εντυπώσεις για τις πρώτες ημέρες του έγγαμου βίου μας και τον αντίκτυπο που έχει στον καθένα μας.

Όλες οι ημέρες μετά τη στέψη μας είναι και πολύ κοπιαστικές. Το σπίτι είναι συνεχώς ανάκατο από συνεργεία τεχνιτών που επιδιορθώνουν, από μεταφορές επίπλων, συσκευών, ρούχων και όσων νέων πραγμάτων χρειάστηκε να αγοράσουμε για το νέο μας ξεκίνημα. Οι οικονομίες μου, εκείνες του Πέτρου, τα δικά σας και όλων τα χρηματικά ποσά που λάβαμε για το γάμο μας μετατράπηκαν σε όλα αυτά τα απαραίτητα για το νέο μου σπιτικό. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ! Από τα έπιπλα που προϋπήρχαν στη νέα μου οικία αποφάσισα να κρατήσω μονάχα ένα παλιό ξεκούρδιστο καφέ πιάνο, παρά τις αντιρρήσεις της πεθεράς μου. Ανήκε στον Πέτρο που ποτέ δεν έμαθε να παίζει. Εγώ όμως πάντα επιθυμούσα να εκφραστώ με τη μουσική. Ποιος ξέρει... Καταλαβαίνετε λοιπόν πως ανάμεσα στις ονειροπολήσεις μου για το ευτυχές μέλλον που ελπίζω πως με περιμένει, ο υπόλοιπος χρόνος μου καταναλώνεται σε ατελείωτες εργασίες καθαριότητας και τακτοποίησης. Έπειτα θα είμαι σε θέση να απολαύσω την έναρξη της νέας μου ζωής με τον άντρα μου τον οποίο δε βλέπω παρά ελάχιστα από τότε που παντρευτήκαμε, καθώς πέρα από το ότι δεν τον θέλω στα πόδια μου όσο τακτοποιώ, έχουν προκύψει και αρκετές υποθέσεις που του απορροφούν πολλές ώρες κι ενέργεια. Με τον Πέτρο συναποφασίσαμε πως θα ήταν προτιμότερο αυτήν

την περίοδο να μην εργαστώ ως καθηγήτρια. Να αναλάβω και τις τελευταίες λεπτομέρειες ανακαίνισης του σπιτιού μας και να παραμένω γενικά ξεκούραστη. Στόχος μας τώρα ο απόγονος! Απαραίτητο όμως είναι να είμαι ήρεμη και με το καλό θα έρθει κι αυτό.

Η σχέση μου με τους γονείς του Πέτρου θα μπορούσα να πω ότι έχει σαν κύριο γνώρισμα έναν σωστά δομημένο τρόπο επικοινωνίας. Υπάρχει ευγένεια, διακριτικότητα και προσοχή στα όσα συζητάμε. Οι άνθρωποι είναι πολύ ευγενικοί με όλους και φυσικά και με εμένα. Έχουν καλούς τρόπους και τους χαρακτηρίζει μια αρχοντιά. Παρά τα χρήματά τους και την έλλειψη σπουδών, παραμένουν σχετικά προσγειωμένοι. Φαίνεται πάντως πως έχουν δουλέψει πολύ ως τώρα στη ζωή τους κι έτσι συνεχίζουν ακόμη.

Οι μεταξύ τους σχέσεις μοιάζουν ακόμη πιο τέλειες και ισορροπημένες. Συχνά έρχεται κι η αδερφή του Πέτρου με τον άντρα της και μαζευόμαστε στην ισόγεια κατοικία για να δειπνήσουμε όλοι μαζί. Αυτό που συμβαίνει σε εκείνες τις περιστάσεις μου φαίνεται κάπως παράξενο, αλλά και λογικό συνάμα. Όλες τους σχεδόν οι κουβέντες καταλήγουν με το να περιγράφουν κάτι ως ιδανικό, τέλειο κλπ. Για παράδειγμα το φαγητό είναι πάντα υπέροχο, αλλά το ίδιο και το σερβίτσιο που τρώμε, το οποίο το αγόρασαν από ένα φανταστικό μαγαζί της πανέμορφης Βιέννης κλπ. Στην αρχή μου δημιουργήθηκε μια άσχημη εντύπωση για αυτήν τους την έπαρση, όμως γρήγορα κατέληξα στο συμπέρασμα πως όταν προσπαθείς να έχεις άριστες σχέσεις με τους δικούς σου, όταν ξέρεις να επιλέγεις με γούστο, τότε όλα μπορούν να γίνουν ιδανικά και όπως εσύ τα φαντάζεσαι κι επιθυμείς. Τους συγχαίρω για αυτό. Μακάρι κι εγώ να καταφέρω κάτι αντίστοιχο και στη δική μου ζωή.

Θα σας αποχαιρετήσω όμως τώρα, καθώς σε λίγο θα περάσουν από εδώ δυο συμφοιτήτριές μου και θα πάμε για καφέ. Είναι αληθινά πολύτιμη η συντροφιά κι η φιλία τους σε αυτή την τεράστια πόλη. Μου διώχνει και το τελευταίο ίχνος μοναξιάς, αλλά και με ενώνει με μια περίοδο της ζωής μου αρκετά ξέγνοιαστη και ξεχωριστή, την φοιτητική μου ζωή. Παράλληλα φυσικά φροντίζω να επεκτείνω τις γνωριμίες μου, μέσω των συνενυρέσεων μας με παρέες του άντρα μου. Ομολογώ πως γοητεύομαι από τους ανθρώπους αυτού του κύκλου.

Λοιπόν αυτά για προς το παρόν. Φιλιά στη μητερούλα μας.

Η Μαργαρίτα.

Η ανάγνωση της επιστολής της αυτής μου έδειξε έναν νέο δρόμο στις σκέψεις, υποθέσεις και συμπεράσματά μου. Μπροστά μου είχα ένα παράθυρο από όπου αντίκριζα έναν ολόλαμπρο ήλιο. Η λάμψη του τόσο ισχυρή. Το διάφανο γυαλί δεν εμπόδιζε την ομορφιά και τη ζέση του. Όμως αν κατάφερνες να έστω και για λιγάκι να αποσύρεις την προσοχή σου από τον ζωοδότη πλανήτη, μπορούσες να εντοπίσεις αρκετά σημεία του τζαμιού που ήταν θαμπά, θολωμένα. Όσο παρατηρούσες, τόσο περισσότερα τέτοια σημάδια ατέλειας έφταναν στη ματιά σου. Η ενοχλητική ύπαρξη των ατελειών αυτών ήταν αρκετή για να ξεχάσεις τον σκοπό για τον οποίο στέκεσαι στο παράθυρο.

«Η ευτυχία Σίμο. Αυτή που νιώθουμε, αυτή που εκφράζουμε, αυτή που πλάθουμε κι εκείνη που αντικαθιστούμε. Διψασμένοι για το αιώνιο κυνήγι της ουσίας στη ζωή, φυτεύουμε οάσεις στην έρημο που πορευόμαστε. Το προσωρινό ευχόμεστε να κρατήσει ματαιώς για πάντα, το απλά όμορφο το στολίζουμε και το περιπλέκουμε για να το ωραιοποιήσουμε και τέλος όσα κατακτούμε τα θεωρούμε πως στέκονται πολλά σκαλιά πιο πάνω από όσα έχουμε ανέβει, μόνο και μόνο για να ξεγελάσουμε τον εαυτό μας για το επίτευγμα μας. Μια περιφερόμενη αμφιβολία βρίσκεται καλά κρυμμένη στο γράμμα της αδερφής σου»

«Αμφιβολία. Είναι τόσο εύκολο να το λες και να το διαβάζεις πίσω από τα λόγια, πίσω από τις πράξεις των άλλων. Όμως για πες μου Θεοδωρή. Πόσα είναι αυτά για τα οποία θα ήσουν απόλυτα σίγουρος για την πραγματική τους διάσταση; Ελάχιστα θα σου πω εγώ. Ακόμη και για τα συναισθήματά σου πάντα θα υπάρχουν στιγμές που διαφοροποιούνται απρόσμενα. Ακόμη και για τις ίδιες σου τις σκέψεις και τα πιστεύω σου θα έρθει η στιγμή που θα αναρωτηθείς για τη γνησιότητά τους. Όπως το νερό γνωρίζει μόνο μια κατεύθυνση, έτσι κι η πορεία σου είναι ανέφικτο να διακοπεί. Το κυνήγι των ονείρων αποκλείεται να παγώσει. Συνεχίζουμε να ζούμε ακόμη και με αμφιβολίες. Πειραματιζόμαστε, είτε το συνειδητοποιούμε, είτε όχι. Αυτή είναι η φύση μας. Έτσι κι η Μαργαρίτα. Στην ανατολή μιας νέας κι ονειρεμένης ζωής ήταν επόμενο να μην προσαρμοστεί άμεσα στις άγνωστες συνθήκες διαβίωσης, όπως ο τόπος και οι άνθρωποι γύρω της. Η κρίση σου λοιπόν δε λάθεψε, την αιτία αυτού όμως οφείλεις να την αποδεχτείς απερίφραστα. Ακόμη κι εγώ που δεν έπαψα ποτέ να ανησυχώ για την αδερφή μου, δεν έδινα σημασία σε τίποτα άλλο, παρά μόνο στην αποκατάστασή της που είχε πια επιτευχτεί. Αισθανόμουν τόσο περήφανος για εκείνη και το πόσο καλά κατάφερνε τα πάντα πλέον στη ζωή της. Δεν αμφέβαλα βέβαια ποτέ για το συγκεκριμένο. Η δική μου συμβολή κι ο ρόλος στη γνωριμία της με τον Πέτρο αναμφισβήτητα μου προκαλούσε χαρά. Για τη όποια μετέπειτα εξέλιξη καλή ή άσχημη στη ζωή της μού ήταν αδύνατο να πλάθω σενάρια. Ήταν ανθρωπίνως αφύσικο κάτι τέτοιο και σίγουρα δεν ήταν πια δική μου ευθύνη το τι έπραττε στη ζωή της».

«Δε μπορώ παρά να συμφωνήσω τελικά μαζί σου. Είναι άδικο να κριθεί κάποιος μονάχα από το αποτέλεσμα. Η ανθρώπινη φύση είναι βάνουσα ταλαιπωρημένη στους αιώνες από τη σκληρότητα που εκπέμπει μια κρίση από όποιον κι αν προέρχεται. Τα συναισθήματα μας, το εύρος και το μέγεθός τους τα συρρικνώνουμε ή τα γιγαντώνουμε, τα εκθειάζουμε ή τα λοιδορούμε αναλόγως με το τι μας συμφέρει κάθε φορά ως κριτές των άλλων. Όμως ξεχνάμε να κοιτάξουμε μέσα μας και να παραδεχτούμε ποιο συναίσθημα δικό μας, και με τι σκοπό, είναι εκείνο που μας οδηγεί στο να κρίνουμε κάποιον. Όμως ας συνεχίσουμε Σίμο. Πες μου τι έγινε στη συνέχεια. Άρχισαν να μαζεύονται τα σύννεφα στον καταγάλανο ουρανό της αιθέριας ψυχής της Μαργαρίτας;»

«Ακριβώς όπως το περίμενες. Αρκετά συντομότερα κι από την πιο απαισιόδοξη πρόβλεψή μου τα γεγονότα κι οι καταστάσεις μαρτυρούσαν πως το μικρό καράβι της αδερφής μου είχε απερίσπαστη ρότα κατευθείαν προς το μάτι του κυκλώνα. Η θάλασσα που έπλεε ήταν πολύ άγρια για το σκαρί της και το τιμόνι του γάμου βαρύ στα δικά της χέρια. Πάρε λοιπόν το επόμενο γράμμα της».

15/12/1994

Αγαπημένοι μου αδερφέ και μητέρα,

Οι πιο χαρούμενες γιορτές του έτους ζυγώνουν. Τα πρώτα μου Χριστούγεννα ως νυμφευμένη και τα πρώτα χωρίς εσάς. Πόσο ιδιαίτερα ομολογουμένως. Φέτος θα δωρίσω κάτι μονάχα σε έναν. Στον άντρα μου! Μην με παρεξηγήσετε μετά από τόσα χρόνια που σας έχω καλομάθει, χαχα. Ήρθε η σειρά κάποιου άλλου πια και θέλω να ασχοληθώ αποκλειστικά μαζί του. Ο Πέτρος μου εργάζεται σκληρά καθημερινά και οι συναντήσεις μας είναι πια ολιγόωρες. Ακριβώς για τον λόγο αυτό έχω σκοπό, πέρα από ένα ξεχωριστό δώρο, να ετοιμάσω και να απολαύσω μαζί του, ως αντρόγυνο, όλη την εορταστική ατμόσφαιρα των ημερών. Ξεκινώντας από τη διακόσμηση του σπιτικού μας έως και τα σπιτικά παραδοσιακά εδέσματα και φαγητά που είναι απαραίτητα για να ζεστάνουν και να φωτίσουν μια οικία. Έχω τη βεβαιότητα πως με τον τρόπο αυτό θα καταφέρω να τον ευχαριστήσω και να του χαρίσω την αποσυμφόρηση που έχει ανάγκη για να αποδράσει λιγάκι από την αδίστακτη καθημερινότητα που βιώνει ως δικηγόρος.

Υπάρχει εδώ όμως ένας μικρός προβληματισμός μέσα μου που επιθυμώ να σας τον μεταφέρω, αφού προς το παρόν δεν είναι κομψό να το συζητήσω με τον σύζυγό μου. Έχω μια μικρή ανησυχία που ελπίζω να μη μεγαλώσει κι αφορά την ιδιωτικότητα μας ως ζεύγος. Βλέπετε, υπάρχουν στιγμές που αισθάνομαι πολύ έντονα την παρουσία της κυρίας Ελένης. Σα να βρίσκεται παντού. Κάθε στιγμή. Με μια άποψη για όλα. Κοινώς ανακατεύεται στη ζωή μας παραπάνω από το επιτρεπτό και διακριτικό που δικαιούται, ας το χαρακτηρίσουμε έτσι, ένας γονιός. Για αυτό ακριβώς έχω μια περίεργη διαίσθηση σχετικά με το πόσο μόνοι μας θα γιορτάσουμε τελικά τα Χριστούγεννα. Δε λέω, κάποιο από τα γεύματα των ημερών θα περιλαμβάνει κι αυτούς ως καλεσμένους. Άλλωστε αδημονώ να την εντυπωσιάσω με τις πασίγνωστες ικανότητές μου στη μαγειρική και ζαχαροπλαστική. Ελπίζω μόνο να περιοριστεί η συννεύρεσή μας εκεί, σε ένα τραπέζι.

Σε γενικές γραμμές η πεθερά μου δε μιλά πολύ. Μιλά όμως στοχευμένα. Η παρουσία της δεν περνά ποτέ απαρατήρητη. Ακόμη κι όταν σωπαίνει, νιώθεις πως αν ανοίξει το στόμα της θα ξεχυθεί το ποτάμι που έχει ανάγκη να ελευθερώνει κάθε φορά. Παρόλα αυτά καταφέρνει και συγκρατείται τις περισσότερες φορές έως τώρα. Το βλέμμα της, εννοείται, είναι αδύνατο να κρυφτεί. Σου εκφράζει αυτό που πιστεύει με μια ματιά. Αν συμφωνεί μαζί σου σε κοιτάζει ικανοποιημένη. Σε διαφορετική περίπτωση...

Εντάξει, μπορεί να τα θεωρείτε υπερβολικά από μέρους μου όλα αυτά. Ίσως και να είναι. Άλλωστε βρισκόμαστε όλοι μας, ακόμη κι αυτή σε μια καινούργια κατάσταση στην οποία θα προσαρμοστούμε κι οι μεταξύ μας ισορροπίες συνύπαρξης θα διαφανούν. Εγώ ομολογουμένως ως πιο νέα, οξυδερκής και

καλοπροαίρετη είμαι πολύ συνετή με τη συμπεριφορά μου και καταφέρνω να παραβλέπω τις περισσότερες από τις περιπτώσεις που επιβεβαιώνουν αυτό το στάδιο προσαρμογής για όλους. Άλλωστε το κύριο μέλημά μου είναι να βιώνω μια γαλήνια καθημερινότητα με την πολυπόθητη σύλληψη ενός απόγονου να είναι το μοναδικό που μπορεί να με αναστατώσει.

Κάπου εδώ νιώθω πως θέλω να ομολογήσω κάτι. Μου είναι ιδιαίτερα ανακουφιστικό που σας αναφέρω όλα αυτά, βασιζόμενη στη δυνατότητα που πηγάζει από την οικειότητα που πάντοτε εξελίσαμε μεταξύ μας. Καθώς αυτοί οι μικροί προβληματισμοί σχετικά με τις ισορροπίες μεταξύ ανθρωπίνων σχέσεων γύρω μου έχουν εισχωρήσει στη ζωή μου, δυσαρεστούμαι που δε καθίσταται εφικτό και επόμενο το να τους μοιραστώ με τον σύζυγό μου. Μοιάζει σα να του αποκρύπτω γεγονότα. Όμως από την άλλη υποθέτω πως για το συγκεκριμένο θέμα και τις εξελίξεις που το συνοδεύουν την ίδια στάση τηρεί κι εκείνος. Το θεωρώ απίθανο να μην έχει επεξεργαστεί όλα αυτά που ταλανίζουν και τις δικές μου σκέψεις. Δε μου μιλά όμως. Δεν το κουβεντιάζουμε ποτέ ως τώρα. Κάποιες ματιές μας συναντώνται με την ίδια απορία να τις διαγράφει τόσο όμοιες. Φυσιολογικό αν σκεφτείς πως κι εμείς οι δυο, ένα νιόπαντρο ζευγάρι δύο ξένων, πολύ πρόσφατα αποκτήσαμε ακόμη έναν, ίσως τον έναν, κοντινότερο άνθρωπο στη ζωή μας που με τον οποίο προσδοκούμε να γεράσουμε. Όλη η ζωή μας από εδώ και πέρα θα έχει ακόμη έναν συνοδοιπόρο στις εμπειρίες, στη γνώση των μυστικών της ζωής. Θα μας αποκαλυφθούν μυστικά και σοφία που ως τώρα μονάχα στα λόγια γηραιότερων συναντούσαμε και τα ίδια αυτά λόγια θα βγουν κι από τα δικά μας χείλη.

Αρκετά όμως με την πολυλογία μιας κατά τα άλλα πανευτυχούς φιλόλογου. Μέσα στις ημέρες των εορτών που ζυγώνουν εγώ κι ο Πέτρος θα σας επισκεφτούμε, το αποφασίσαμε. Για την ακριβή ημερομηνία θα σας ενημερώσουμε. Ανυπομονώ να βρεθώ κοντά σας. Πολλά φιλιά έως τότε.

Μαργαρίτα.

Καμία διάθεση για σχολιασμό και πάλι. Δε μου ερχόταν τίποτα στο στόμα να αρθρώσω. Όταν βρίσκεσαι στην ιδιαίτερη θέση, αυτή την τόσο σαν από θεία φύση χαρισμένη να γνωρίζεις το τέλος μιας ιστορίας, η γήινη φύση παίζει παιχνίδια σαν αμάθητο γατάκι με ένα κουβάρι κλωστή. Η ενασχόλησή μου με τα γράμματα της Μαργαρίτας αναπόφευκτα από ένα σημείο κι έπειτα με ώθησαν στο να προσεγγίσω τον άνθρωπο αυτό που μου αποκαλυπτόταν σταδιακά μέσα από τα γράμματά του. Στην στιγμιαία απορρόφησή σου και την ένταξή σου στην παράλληλη διάσταση ενός γράμματος, τότε είναι που αρχίζουν τα επικίνδυνα παιχνίδια του μυαλού. Σα να σου μιλά κάποιος κοντινός σου κι ακούγοντάς τον να απορείς αν οφείλεις να του αποκαλύψεις ένα μακρινό τέλος που έρχεται να τον βρει. Μια μηχανορραφία σε πλήρη εξέλιξη, καθώς εσύ λειτουργείς στον ρόλο ενός μάντη που έχεις αποδεχθεί.

Ο Σίμος καθισμένος αμίλητος απέναντί μου παρατηρούσε, όπως κάθε φορά έπειτα από την ανάγνωση ενός γράμματος, την αντίδρασή μου, θαρρείς και περίμενε εμένα να του αποκαλύψω το περιεχόμενο της αλληλογραφίας. Στη συνέχεια κουνούσε για λίγο το κεφάλι του ελαφρά πάνω κάτω. Τέλος πριν πάρει το λόγο και συνεχίσει να συνδέει χρονικά τις καταστάσεις, τα γεγονότα πριν και μετά τα γράμματα, γέμιζε με μια βαθιά ανάσα τα πνευμόνια του.

« Σε αυτό το γράμμα λοιπόν αποκαλύφθηκαν τα πρώτα ίχνη του θεριού με το όνομα αμφιβολία που γυρόφερνε στα μονοπάτια της ψυχής της, καρτερώντας υπομονετικά να χιμήξει. Αυτό το τέρας, ξέρεις, δε χάνει ποτέ. Αν ξεκινήσει να σε καταδιώκει, είναι σχεδόν βέβαιο πως θα καταλήξεις να είσαι ακόμη μια εύκολη λεία του. Σε κυνηγά κι ενώ στην αρχή νιώθεις τη σιγουριά πως θα ξεφύγεις, πως θα βρεθούν οι απαντήσεις που αναζητείς, αν συνεχίσεις να τρέχεις, αντί να την αγνοήσεις, το τέλος είναι βέβαιο. Το τέλος της ψυχικής σου ηρεμίας. Στα γεγονότα τώρα.

Λίγο μετά τη γιορτή των Χριστουγέννων, τρίτη ή τέταρτη μέρα το ζεύγος κατέφθασε στο χωριό μας. Πόσο λαμπρή η μέρα εκείνη. Η Μαργαρίτα μās επισκέφτηκε όχι ως απλή κόρη κι αδερφή πια, μα ως σύζυγος, ως κυρά της δικής της οικογένειας. Μια πρωτόγνωρη εμπειρία εκείνο το γεύμα. Μας μιλούσε για τη ζωή της στην Αθήνα, στο νέο της σπιτικό. Δε σταματούσε. Καθισμένη δίπλα στον ολιγομίλητο άνδρα της, μας περιέγραφε με χαρά όσα περισσότερα μπορούσε να χωρέσει η μνήμη της σε μια φράση κάθε φορά. Για τις σχέσεις της με την οικογένεια του Πέτρου όμως ούτε κουβέντα. Μονάχα πως δεν κατάφερε να εντυπωσιάσει τελικά τους γονείς του με τη μαγειρική της. Εκείνος απλά χαμογελούσε, από ικανοποίηση θαρρείς, που μπορούσε να την παρουσιάσει ευτυχισμένη μπροστά στους δικούς της. Πάντοτε ευγενικός και πάντα απαθής.

Όμως τα πράγματα δεν ήταν ακριβώς έτσι. Πρωτόγνωρο ήταν κι αυτό που αντιλήφθηκα επάνω της. Το βλέμμα της είχε αλλάξει πια. Ήταν πιο βαθύ, πιο ζωηρό, πιο γεμάτο. Εκείνη τη μέρα συμπέρανα πως τη χαρακτήριζε μια

εντονότερη οξυδέρκεια, μια μεγαλύτερη ετοιμότητα κι ωριμότητα απέναντι στη ζωή, σαν ένας πολεμιστής που γνωρίζει ότι η αρχή της μάχης ζυγώνει».

«Πέρα από τις νέες εμπειρίες της τι άλλο συζητήσατε;» τον διέκοψα επιδιώκοντας να κατευθύνω την πορεία της κουβέντας μας.

«Χα, αν επιχειρείς να μάθεις κατά πόσο αγγίξαμε το θέμα παιδιού, πολύ εύστοχα σκέφτεσαι» μου απάντησε. «Το θέμα αυτό δεν πέρασε ούτε στιγμή από το τραπέζι. Κατόπιν δικής μου αρκετά αυστηρής σύστασης, ακόμη κι η αυθόρμητη μητέρα μου συγκρατήθηκε απέναντι στον πειρασμό να θέσει τα γνωστά ερωτήματα και συμβουλές. Σου ομολογώ πως ήμουν καθόλα έτοιμος να τη σταματήσω με οποιονδήποτε τρόπο εάν ξεχνιόταν. Ήταν κάτι το οποίο ήμουν πολύ σίγουρος ότι η αδερφή μου κι ο σύζυγός της δεν είχαν καμία διάθεση να αναλύσουν. Ήταν ακόμη νωρίς και η σύλληψη δε γίνεται κατά παραγγελία, ούτε πίνουν οι δεκάδες ευχές των συγγενών. Αποφύγαμε λοιπόν κι αυτόν το σκόπελο, κρατώντας έναν ευχάριστο τόνο στις συζητήσεις μας. Η μητέρα μας, το είδα, καμάρωνε για την κόρη της και για τη σχέση που ακόμη επιδίωκε να έχει με την παλιά της οικογένεια. Ήταν πια βέβαιη πως ανεξάρτητα με το πως θα κατέληγα εγώ στην προσωπική μου ζωή, η Μαργαρίτα θα μπορούσε πάντοτε να βρει ένα στήριγμα στον αδερφό της. Μπορεί να ήταν παντρεμένη, όμως ποτέ δεν ξέρεις, έλεγε. Επίσης κι η δική μου σχέση με τον Πέτρο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί αρκετά άνοστη και τυπική κυρίως λόγω της δικής του συμπεριφοράς, όμως για την ακεραιότητα του χαρακτήρα του δεν αμφέβαλα ούτε μια στιγμή.

Στο τέλος της συνέντευξής μας συνέβη κάτι περίεργο. Χαιρετώντας μας, η Μαργαρίτα μου έγενεψε διακριτικά, εκφράζοντας κάποιου είδους άηχη ερώτηση. Με κοίταξε ζωηρά στα μάτια και για μια στιγμή μονάχα έστρεψε το βλέμμα της προς τη μητέρα μας, σα να επεδίωκε να μου δώσει να καταλάβω πως κάτι έτρεχε. Εγώ επίσης σιωπηλά της απάντησα πως δεν παρατήρησα κάτι παράξενο. Αργότερα, κι όταν είχε πια βρεθεί μόνη της στο σπίτι της στην Αθήνα, μου τηλεφώνησε, εκφράζοντάς μου την ανησυχία ότι κάτι απασχολούσε τη μαμά. Όσο κι αν το έκρυβε, η ίδια είχε εντοπίσει κάτι να υποβόσκει πίσω από την έκδηλη χαρά της. Εγώ, από τη μεριά μου, ουδέποτε μπορούσα να κοιτάξω πίσω από τις λέξεις.

Η γυναικεία διαίσθηση όμως δυστυχώς δε λάθεψε. Η αδερφή μου ορθά συμπέρανε πως η κυρία Μίνα κάτι μας απέκρυπτε. Η ασθένειά της είχε επιστρέψει επιθετική. Καρκίνος. Είχαμε πιστέψει πως την αντιμετώπισε και νίκησε. Γελαστήκαμε δυστυχώς. Μου το αποκάλυψε με τα χίλια ζόρια κι αφού πέρασα αρκετό χρόνο κάθε μέρα παρατηρώντας την προτού την πιάσω να μου αναλύσει σε πόσο δύσκολη καμπή της ζωής της είχε μόλις βρεθεί. Ο χρόνος της λιγότερευε μου είπε. Στην επόμενη μας συνάντηση παραβρεθήκαμε μονάχα οι τρεις μας. Σαν σε κάποιου είδους αποχαιρετισμό εκφράσαμε ο ένας στον άλλο λόγια αγάπης και θυμηθήκαμε τις αμέτρητες στιγμές ευτυχίας που

είχαμε ζήσει σαν οικογένεια, μαζί και με τον πατέρα μας που η Μίνα όδευε ταχύτατα να συναντήσει.

Τρεις εβδομάδες αργότερα την κηδέψαμε. Από τους Αθηναίους μόνο ο Πέτρος παραβρέθηκε. Ούτε που με ένοιαξε. Είχα αρχίσει να συνειδητοποιώ με ποιο είδος ανθρώπων είχαμε σμίξει. Εκείνο που μόνο αν αδιαφορήσεις δε θα απωλέσεις τη γαλήνη σου. Το ίδιο αποδείχθηκε πως δε συνέβαινε και με την Μαργαρίτα. Λογικό βέβαια, καθώς εγώ λειτουργούσα εκ του ασφαλούς κι από απόσταση ασφαλείας, ενώ εκείνη τους αντιμετώπιζε κάθε καινούργια ημέρα στο σπίτι της, ή μάλλον καλύτερα να πω στο σπίτι τους.

Μέχρι και το μνημόσυνο των σαράντα ημερών η αδερφή μου φυσικά δε μου έστειλε κανένα γράμμα. Δε μπορούσε να τελειώσει το γράμμα, χωρίς να στείλει την αγάπη της και στη μαμά, μού εκμυστηρεύτηκε στην εκκλησία. Λίγες ημέρες αργότερα όμως, και προτού αναγνώσω το περιεχόμενό του, με μεγάλη μου χαρά κι έκπληξη μαζί έλαβα αυτό το επόμενο γράμμα.

15/3/1995

Αγαπημένε μου αδερφέ,

Τελικά η ανάγκη μου να ταξιδέψω κοντά σου, έστω και μέσω ενός κειμένου, είναι ακατανίκητη. Όσο κι αν τούτες τις ημέρες τα συναισθήματά μου ταυτίζονται με τα δικά σου και θα πίστευε κανείς πως το περιεχόμενο ενός γράμματος θα ήταν άνευ ουσίας και σημασίας, εντούτοις νιώθω πως με συναισθάνεσαι και πως με χαρά πήρες αυτό τον φάκελο στα χέρια σου. Θέλω να γνωρίζεις πως με κάθε μου συλλαβή, κάθε μου λέξη λαχταρώ να σου μεταδώσω κάθε ζεστό και τρυφερό ήχο της λαλιάς μου, όλη μου τη στοργή και να καταφέρω με τον τρόπο αυτό να αμβλύνω λιγάκι τον πόνο μέσα σου από το χαμό της μητέρας μας. Ραγίζει η καρδιά μου όταν σκέφτομαι πως κατοικείς πια μονάχος στο σπίτι εκείνο, στο πατρικό μας σπίτι όπου από παιδί κοιμάσαι κάθε βράδυ. Εγώ τουλάχιστον βρίσκω παρηγοριά στη συντροφιά του συζύγου μου, όταν φυσικά είναι εφικτό να είμαι μαζί του. Να γνωρίζεις πως η σκέψη μου είναι πάντοτε μαζί σου.

Έχωρα από τα παραπάνω συναισθήματα όμως μου γεννιέται κι η σφοδρή επιθυμία να μοιραστώ μαζί σου και άλλα γεγονότα που λαμβάνουν χώρα παράλληλα. Καταστάσεις που δυστυχώς αποδεικνύονται τόσο ισχυρές, ώστε να μου προκαλούν περισσότερη θλίψη πέρα από αυτή που ήδη βιώνω. Μου είναι ανέφικτο να αντληθώ από που προέρχεται τόση αρνητικότητα. Άραγε από τους γύρω μου ή μήπως τελικά από εμένα την ίδια;

Μέσα σε όλη αυτή τη ζοφερή διάσταση της πραγματικότητας από τον χαμό της μητέρας μας, ένιωσα όσο ποτέ εντονότερη την επιθυμία του να αποκτήσω ένα παιδί. Το ίδιο ακριβώς διαπιστώνω, χωρίς να έχει ειπωθεί το παραμικρό, και στους τριγύρω κοντινούς μου ανθρώπους. Είμαι βέβαιη πως αν παραμέριζαν για μια στιγμή τη διακριτικότητά τους, όλοι αυτοί απλά θα μου εξέφραζαν την ίδια επιθυμία με μένα. Ένα μωρό που θα έφερνε ξανά το φως στη ζωή μας. Είναι λες και τα λόγια αυτά μετά βίας τα συγκρατούν στα άκρα των χειλιών τους. Περισσότερο από όλους το εκδηλώνει, τις περισσότερες φορές με μια μοναδική μαεστρία, η Ελένη. Λαχταρά απεγνωσμένα έναν απόγονο, είμαι σίγουρη. Στην ηλικία της οι φιλενάδες της ήδη έχουν αποκτήσει εγγόνια, ενώ η ίδια δεν έχει νιώσει ακόμη την ευτυχία αυτή. Ομολογώ πως αποδέχομαι την έγνοιά της, καθώς ούτε από την κόρη της που έχει καιρό παντρεμένη έχει βιώσει τη συγκεκριμένη χαρά.

Υπάρχουν όμως κι οι άλλες, οι δύσκολες περιπτώσεις κατά τις οποίες η πεθερά μου χάνει τον έλεγχο με τον οποίο συνήθως εκφράζεται. Παύει να είναι ευγενική και συμπονετική μαζί μου, εκφράζοντας αρκετά άκομψα την δυσαρέσκειά της για την καθυστέρηση της εγκυμοσύνης. Δε σου κρύβω πως διαισθάνομαι και πότε πρόκειται να συμβεί όλος αυτός ο δυσάρεστος διάλογος από τον τρόπο που την ακούω να ζυγώνει στην εξώπορτά μου, ανεβαίνοντας

τα σκαλιά προς τα εδώ. Δε χάνει μάλιστα και την ευκαιρία να μου υποδείξει πως εάν δεν καταφέρω σύντομα να αφήσω πίσω μου τη θλίψη και το πένθος για το χαμό της μαμάς, το όνειρο ενός παιδιού θα παραμένει απατηλό. Μάταια προσπαθώ κάθε φορά να της εξηγήσω ότι είναι δύο διαφορετικές συναισθηματικές καταστάσεις μέσα μου η θλίψη για εκείνη που έφυγε και η λαχτάρα για αυτό που θέλω να έρθει. Το γνωρίζω και το ξεχωρίζω μέσα μου πια Σίμο. Τα δύο αυτά συναισθήματα δεν τέμνονται πουθενά. Ίσα ίσα που όταν με το καλό μείνω έγκυος, η στενοχώρια μου θα παραμεριστεί σταδιακά από την προοπτική της ζωής που γεννιέται μέσα μου. Η Ελένη δεν το δέχεται με τίποτα. Μα γιατί δεν προσπαθεί έστω για λιγάκι να έρθει στη θέση μου; Το μόνο που καταφέρνει τελικά είναι να με συγχύσει περισσότερο, χειροτερεύοντας περισσότερο την διάθεσή μου κάτι που σίγουρα δε μου είναι καθόλου χρήσιμο.

Ο Πέτρος από την άλλη δε θέλει ούτε να σχολιάσει αυτήν την εύθραυστη ισορροπία. Δε μου άφησε καν το περιθώριο να του εξηγήσω πώς ακριβώς έχουν τα πράγματα με τη συμπεριφορά της μητέρας του. Επιμένει να μου λέει ότι με την αγάπη που έχουμε οι δυο μας και με λίγη καλή θέληση και θετική ενέργεια όλα θα πάρουν άμεσα το δρόμο τους. Ίσως και να έχει δίκιο. Ίσως οι ώρες που περνώ στο σπίτι μόνη μου να μη μου κάνουν και τόσο καλό τελικά. Ας ελπίσουμε πως η άνοιξη που καταφθάνει θα φωτίσει και θα ζεστάνει περισσότερο τις ψυχές μας.

Από την άλλη και ως πλάσμα που δεν υποφέρει την αδράνεια έλαβα κι εγώ κάποια μέτρα. Πάνε λίγες ημέρες που τυχαία γνώρισα σε μια επίσκεψη στο φαρμακείο της την Ανέτα. Τι καλοπροαίρετο πλάσμα. Με πλησίασε με τόση τρυφερότητα και φιλικότητα όταν με εντόπισε να χαζεύω στα ράφια του καταστήματός της κάποια σκευάσματα για εγκύους. Ήταν τόσο προφανής η επιθυμία μου για τεκνοποίηση που την αντιλαμβανόταν κι ο οποιοσδήποτε ξένος. Ενδιαφέρθηκε για μένα σα φίλη. Αφού μου εξήγησε τα πάντα για τα προϊόντα που κοιτούσα μού πρότεινε κάποιες βιταμίνες και ροφήματα που μπορώ να λαμβάνω άφοβα τώρα στο στάδιο της προσπάθειας για σύλληψη. Έκτοτε ακολουθώ τη συμβουλή της και ομολογώ πως η αισιοδοξία μέσα μου έχει αυξηθεί κατά πολύ.

Αυτά για την ώρα. Ελπίζω στο επόμενο γράμμα μου να έχω να σου ανακοινώσω και κάτι πιο ευχάριστο.

Φιλιά αγαπημένε μου,

Μαργαρίτα.

Όλο και πιο δυσάρεστη η θέση της νεαρής φιλόλογου σε εκείνο το σπίτι. Το αφιλόξενο περιβάλλον δεν επρόκειτο να αλλάξει μορφή κι εκείνη ήταν αναγκασμένη να υπομένει. Αλλά ποια ήταν εκείνη που θα όρθωνε ανάστημα απέναντι στην τέλεια καμωμένη οικογενειακή θαλπωρή που με τόσο κόπο είχε χτίσει η κυρία Ελένη. Πώς θα μπορούσε καν να έχει ιδέα για το τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται οι τέλειες σχέσεις μια κοπέλα από χωριό που έτυχε να σπουδάσει στο πανεπιστήμιο; Ήταν φανερό το πόσο μειονεκτικά αισθανόταν απέναντι στον αγγελικά πλασμένο κόσμο της οικίας στην οποία είχε την τιμή να αποτελεί το νεότερο μέλος.

Ο Σίμος δεν άργησε να πάρει το λόγο για να μου εξιστορήσει τη συνέχεια, τραβώντας με απότομα από το συλλογισμό μου για την ψυχολογία της Μαργαρίτας.

«Έπειτα από το τελευταίο της γράμμα η ανησυχία μου εντάθηκε. Παράλληλα έχοντας βρεθεί σε μια απραξία στο χωριό, καθώς και τα χωράφια τα είχα ενοικιάσει σε άλλους για μια χρονιά, αποφάσισα να κατέβω για λίγο καιρό στην Αθήνα. Έπρεπε να την παρακολουθώ από κοντά. Όσο κι αν για εμένα που κατοικούσα πια μόνος η μοναξιά ήταν πιο δυσβάσταχτη, εντούτοις εγώ δεν είχα και τίποτα να χάσω. Η αδερφή μου όμως κινδύνευε να βρεθεί εκτός ισορροπίας, έτσι υπέθεσα. Χρειαζόταν κάποιον πολύ δικό της από κοντά, έστω και διακριτικά. Νοίκιασα λοιπόν δωμάτιο σε ένα πολύ φτηνό ξενοδοχείο στο κέντρο και ξεκίνησα τις συχνές μου επισκέψεις στο σπίτι της. Δε θα έλεγα πως η παρουσία μου έτυχε της θερμότερης υποδοχής. Μάλλον τους ξεβόλευα κάπως. Όχι τη Μαργαρίτα βέβαια. Εκείνη το χάρηκε πραγματικά το να πίνουμε κάθε μέρα καφέ τα πρωινά σαν αργόσχολοι φοιτητές στην αυλή που γέμιζε πια από τα αρώματα των λουλουδιών που άνθιζαν.

Η αδερφή μου δεν έχανε ευκαιρία, με σκοπό να με καθησυχάσει, να εξυμνεί τη σχέση της με τα πεθερικά της, ιδίως όταν παρούσα ήταν κι η Ελένη. Παίχνει επίσης το γούστο της στη μαγειρική, στη διακόσμηση του σπιτιού της. Εκθειάζει τις άριστες σχέσεις που κατάφερε να διατηρούν χάρη σε εκείνη όλα τα μέλη της οικογένειάς της, καθώς με τα γεύματα που τους παρέθετε οι δεσμοί τους ενισχύονταν και βελτιώνονταν. Τόσα παινήματα ούτε κατά παραγγελία δεν ονειρεύτηκε η κυρία Ελένη.

Όλα έμοιαζαν να είναι στη θέση τους. Έχοντας περάσει περίπου δέκα μέρες εκεί και όντας πεπεισμένος πως η αδερφή μου είχε ξεπεράσει τον σκόπελο που για λίγο εμφανίστηκε στη ζωή της, αποφάσισα να επιστρέψω στη βάση μου. Φυσικά η πραγματικότητα απείχε παρασάγγας από το δικό μου συμπέρασμα. Αλλά η Μαργαρίτα, γνωρίζοντας την ανδρική μου αφέλεια και έλλειψη πονηριάς, με συνοπτικές διαδικασίες κατάφερε να με καθησυχάσει και κατά κάποιον τρόπο να με ξεφορτωθεί, αφού περάσαμε αρκετά όμορφα κάποια πρωινά. Αν κάτι υπήρξε αληθινό πάντως ήταν το ότι η συνεύρεσή μας

άμβλυνε κάπως τον πόνο και μας έδωσε δύναμη για τη συνέχεια. Ίσως κι η ίδια να πίστευε πως αν η πεθερά της αποδεχόταν όλα τα τιμητικά σχόλια της μπροστά σε εμένα, να άλλαζε κάπως στάση και να επιχειρούσε κι από την πλευρά της να αναθερμάνει τη σχέση τους. Αλίμονο!

Η κακότροπη μητέρα του Πέτρου δεν την άφηνε σε ησυχία. Η Μαργαρίτα μου ανέφερε πως σε κάθε ευκαιρία που της δινόταν, όταν φυσικά απουσίαζε ο γιος της, ανέβαινε στο επάνω όροφο, ψάχνοντας αφορμή για υποδείξεις ή για να περιαιτολογήσει και να περηφανευτεί για τη δική της οικογένεια. Τις στιγμές, εκεί κατά το απόβραδο, που επέστρεφε ο Πέτρος από την εργασία του κατάκοπος, τον τελευταίο καιρό ήταν εκείνη που έσπευδε να τον καλωσορίσει πριν εκείνος προλάβει να ανέβει στο σπίτι του. Είχε άλλωστε το πλεονέκτημα πως περνούσε μπροστά από την εξώπορτά της. Εκείνος γεμάτος αμηχανία από τη θερμή κάθε φορά υποδοχή της μητέρας του, κοιτούσε μειδιώντας προς το μέρος της γυναίκας του που στεκόταν στο δικό της κατώφλι, περιμένοντας τον, όχι για να τον ρωτήσει πόσο κουρασμένος ήταν, μα για τον νιώσει τουλάχιστον κοντά της. Ζούσε όλη σχεδόν την ημέρα μόνη σε εκείνο το οίκημα που δεν είχε ακόμη νιώσει σπιτικό της και λαχταρούσε την επιστροφή του συζύγου της για να θυμηθεί για ποιο λόγο βρισκόταν εκεί τόσο μόνη ανάμεσα σε ξένους. Κάποιες φορές κατάφερναν με τον άντρα της να περάσουν ένα όμορφο υπόλοιπο βραδιάς, μα ο κανόνας ήταν να απομένει δίπλα του όταν εκείνος αποκοιμόταν στον καναπέ, ρουφώντας, όπως μου έλεγε, ακόμη κι από εκεί τη γλύκα της συντροφικότητας.

Ήταν όμως τόσο πειστική εκείνη η περίοδος για την αδερφή μου που κάποια στιγμή η έκρηξη μέσα της εμφανίστηκε. Ήταν ένα ανοιξιάτικο απόγευμα Τρίτης, όταν ο Πέτρος πήρε τους γονείς του να πάνε για αγορά ρούχων, όπως συνήθιζαν τόσα χρόνια να κάνουν σαν οικογένεια. Η Μαργαρίτα εξέφρασε την επιθυμία να παραμείνει εκεί και να ξεκουραστεί από μια αδιαθεσία που είχε νιώσει. Αφού άκουσε το αυτοκίνητο να απομακρύνεται, πήρε ένα ποτήρι κρασί και κάθισε έξω, στο πλατύσκαλο του ορόφου της. Λίγες γουλιές ήταν αρκετές ώστε ο χείμαρρος που δάμαζε μέσα της να πάρει τόση ώθηση, ώστε να ξεχυθεί ανεξέλεγκτα. Ξέσπασε σε λυγμούς. Έκλαιγε δυνατά, αδιαφορώντας αν κάποιος γείτονας θα την άκουγε. Έκλαψε για ώρα, νιώθοντας να αδειάζει και να αποσυμπιέζεται από την υπερπροσπάθειά της να λειτουργεί τόσο τέλεια όσο οι γύρω της επιθυμούσαν, παρά τα όσα θλιβερά της είχαν συμβεί. Επάνω στο ξέσπασμά της πέταξε με δύναμη το κρασοπότηρο στον απέναντι της τοίχο, κάνοντας το χίλια θρύψαλα. Έπειτα μου τηλεφώνησε. Μου τα διηγήθηκε όλα αυτά που σου αναφέρω, όπως έκανε τηλεφωνικά κάθε φορά για όλα όσα σου έχω έως τώρα εξιστορήσει. Την άκουγα σε αυτήν την κατάσταση και ο πόνος μου θέριευε. Πόσο καλή με όλους επιθυμούσε να είναι, με αποτέλεσμα να κρύβει κάθε άσχημο, ακόμη δυστυχώς, κι εκείνη την σκοτεινή πλευρά μέσα της».

«Αναμενόμενο» του είπα βάζοντας μια παύση στη ροή του λόγου του.

«Υπέμενε αρκετά ήδη και το μόνο που δε χρειαζόταν πια ήταν τις επικρίσεις της Ελένης. Ακόμη κι ο άντρας της με τον τρόπο του της συμπαραστεκόταν, της έδινε χώρο και χρόνο για να ορθοποδήσει και γενικά ήταν δίπλα της. Όμως η λάμια η πεθερά της είχε κηρύξει πόλεμο. Θα έλεγε κανείς πως μη βλέποντας σύντομα τις επιθυμητές εξελίξεις με την εγκυμοσύνη, δε θα δίσταζε ακόμη και να τολμήσει να διχάσει το ζευγάρι για να μη χάνεται άσκοπα χρόνος εις βάρος της πολυπόθητης διαδοχής στη λαμπρή οικογένειά τους. Από την άλλη όμως πιστεύω πως κι η ίδια ενθάρρυνε αυτήν την κατάσταση, αυτήν την εξαντλητική παρέμβαση της πεθεράς σε κάθε τι, μην εκφράζοντας τις πραγματικές της απόψεις και χαράσσοντας τα όρια της δικής της πια οικογένειας από εκείνη της παλιάς του Πέτρου. Δεν τολμούσε, δεν διεκδικούσε, δεν προστάτευε έτσι όμως τον εαυτό της. Η καλή προαίρεση για ισορροπίες δε δουλεύει επιτυχώς πάντοτε. Η ισορροπία δεν πετυχαίνεται ποτέ χωρίς παρεμβάσεις, συμφωνείς;»

«Συμφωνώ, Θεοδωρή, η απειρία των ανθρώπων σε συνδυασμό με την καλοσύνη τους κάνουν τόσο εύκολη βορά στα δόντια άλλων αδίστακτων κι ιδιοτελών που για χάρη του σκοπού τους δε λογαριάζουν τη στενοχώρια που φέρνουν οι ενέργειές τους. Πόσο μάλλον όταν σε αυτήν την δύσκολη εξισορρόπηση εμπλέκονται και τρυφερά αισθήματα όπως ο έρωτας, καθιστώντας τους ακόμη πιο ευάλωτους. Άσε με να συνεχίσω όμως την ιστορία, καθώς από εδώ και πέρα ξεκινά ουσιαστικά η αντίστροφη μέτρηση, η μεταστροφή.

Η αδερφή μου εκείνο το απόγευμα ξέσπασε, εξερράγη. Βρήκε το χώρο και τον χρόνο για να το κάνει. Πίστεψε πως έμεινε για λίγο μόνη και δε χρειαζόταν να προφασιστεί κάποιον περίπατο για να διαφύγει προσωρινά από τον έλεγχο και τις παρεμβάσεις της μητέρας του Πέτρου. Έκανε όμως λάθος. Εκείνη τη στιγμή στο οίκημα δεν ήταν μόνη. Δε γνώριζε πως η Ελένη είχε αφήσει στο κατόπι της την καθαρίστρια, την Αλίκη, που κάθε τόσο καλούσε για τις δουλειές του σπιτιού. Όπως ήταν αναμενόμενο όλο το σκηνικό του ξεσπαθώματος της Μαργαρίτας δε θα μπορούσε να περάσει απαρατήρητο από τη νεαρή βοηθό. Καθώς ξεκίνησε λοιπόν η αδερφή μου να σκουπίζει τα θρύψαλα του ποτηριού από τα σκαλοπάτια και την αυλή, εμφανίστηκε εκείνη με μια πολύ συμπνετική διάθεση και τη βοήθησε, προσπαθώντας παράλληλα να την ηρεμήσει, μια και η Μαργαρίτα είχε ξεσπάσει και πάλι σε κλάματα μπροστά στην απρόσμενη στήριξη της καθαρίστριας.

Με το πέρασμα της ώρας τα συναισθήματα τέθηκαν υπό έλεγχο και ξεκίνησε μεταξύ τους ένας διάλογος που έμελε να επηρεάσει δραστικά τη ζωή όλων. Η Μαργαρίτα μου αποκάλυψε ότι της εκμυστηρεύτηκε κάθε της στενοχώρια, κάθε βάρος που κουβαλούσε. Δεν τη γνώριζε παρά ελάχιστα, μα η στάση της φανέρωνε καλό άνθρωπο. Η Αλίκη την άκουσε προσεκτικά, δίχως να

παρέμβει καθόλου. Μονάχα όταν τελείωσε και ξεφορτώθηκε από μέσα της όλα όσα χρειαζόταν να μοιραστεί για να αλαφρώσει η ψυχή της, εκείνη με τα λόγια της, την οδήγησε να δει τα πάντα από ένα νέο πρίσμα. Με αφορμή το ότι η συνομιλήτριά της έτεινε σχεδόν να πιστέψει πως δεν της άξιζε μια τέτοια τύχη, να αποτελεί δηλαδή μέλος μιας τόσο υπέροχης οικογένειας όπου όλα συμβαίνουν για κάποιο λόγο κι ο λόγος τούτος πάντοτε ήταν η αξία τους, το γούστο τους, οι αρετές τους ως άνθρωποι, αποφάσισε να προβεί σε κάποιες συγκλονιστικές αποκαλύψεις. Ότι οι άνθρωποι κι οι καταστάσεις δεν είναι όπως ακριβώς φαίνονται.

Αντίθετα αυτό που η Μαργαρίτα συναντούσε καθημερινά αποτελούσε προϊόν πολύ σκληρής προσπάθειας από μέρους της Ελένης. Όχι μονάχα απέναντι στη νύφη της, αλλά και γενικά σε όλο τον κόσμο. Η τελειότητά τους δεν ήταν τόσο φανταχτερή όσο επιθυμούσαν να πιστεύει ο περίγυρος. Στην πραγματικότητα όλοι τους ήταν απλοί άνθρωποι με τις αδυναμίες του και τα πολλά λάθη τους. Πίσω από τους τοίχους οι μάσκες έπεφταν και φανερώνονταν η αληθινή τους υπόσταση. Οικονομικά θέματα, καβγάδες, εγωισμοί, αδιακρισίες κι άλλα ακόμη ήταν από εκείνα που η Μαργαρίτα δυσκολευόταν να αποδεχτεί ότι θα μπορούσαν να χαρακτηρίζουν την οικογένεια του άντρα της, σαν να επρόκειτο για μια φυσιολογικά και συνηθισμένη οικογένεια.

Η νεαρή καθαρίστρια της αποκάλυψε επίσης πως ο ερχομός της στο σπιτικό εκείνο ως νύφη τους δυσκόλεψε λιγάκι, καθώς θα έπρεπε να προσποιούνται με μεγαλύτερη ακόμη προσοχή. Δεν ήθελαν το νέο μέλος της οικογένειας να αντιληφθεί την ρηχή τους φύση, γιατί όσο οι εντυπώσεις κερδίζονται, τόσο το καλύτερο για εκείνους. Δεν ήταν λίγες οι φορές κατά το χρονικό διάστημα που η Μαργαρίτα έλειπε είτε με τον Πέτρο είτε μόνη της από το σπίτι, εκεί πίσω συνέβαινε ο κακός χαμός. Με το που αντιλαμβάνονταν όμως την παρουσία κάποιου η φασαρία διακοπτόταν ακαριαία, λες και δεν είχε συμβεί το παραμικρό. Η Αλίκη δεν τους απασχολούσε να κυκλοφορεί ανάμεσά τους εκείνες τις στιγμές. Στο κάτω κάτω μια πιλοτένια καθαρίστρια ήταν, που θα χρησίμευε ο λόγος της. Να όμως που έσφαλαν.

Τα λόγια της συμπονετικής υποστηρίκτριας που εμφανίστηκε από το πουθενά ξάφνιασαν την αδερφή μου. Σα να της μιλούσε για άλλους, για κάποιους που δε γνώριζε, κάποιους παντελώς ξένους και διαφορετικούς από την οικογένεια με την οποία συνυπήρχε τόσους μήνες. Οι άνθρωποι στους οποίους αναφερόταν η καθαρίστρια δεν ταίριαζαν καθόλου με εκείνους με τους οποίους μοιραζόταν την καθημερινότητά της. Εκεί ήταν που μια ερώτηση της συνομιλήτριάς της την ανάγκασε να δει καθαρότερα. *Τι νομίζεις ότι μοιράζεστε; Για σκέψου*, της είπε κι η αποσβολωμένη Μαργαρίτα ταρακουνήθηκε. Θα έλεγα πως ίσως και να ξεβολεύτηκε από το ρόλο που είχε αποδεχτεί τόσους μήνες. Συνειδητοποιούσε όμως αναπόφευκτα πως αυτά που

βίωνε καθημερινά μαζί με τους ανθρώπους του ισογείου ορόφου ήταν συγκεκριμένα. Το σημαντικότερο; Έβλεπε πια ξεκάθαρα πως ενώ η πεθερά της είχε το θράσος να διεισδύει στη δική της ζωή, στο δικό της σπιτικό, από την άλλη είχε ταυτόχρονα ορθώσει ένα αδιαπέραστο τοίχος ιδιωτικότητας στο δικό της κατώφλι. Μονάχα η Ελένη κι ο άντρας της γνώριζαν σχεδόν όσα συνέβαιναν στην οικία του γιου της, δίχως όμως να ισχύει και το αντίστροφο. Είχε παγώσει και ίδρωνε ταυτόχρονα. Αυτή η αναπάντεχη συνάντηση την είχε συνταράξει. Στιγμές αργότερα εξαφανίστηκε, τρέχοντας προς το σπίτι της μη μπορώντας να ελέγξει τη ναυτία που την είχε καταλύσει. Πέρασαν λίγα λεπτά κι εμφανίστηκε χλωμή, όπως μου ανέφερε, και πάλι δίπλα στη νέα της φίλη. Ένωθε διαφορετικά, κάτι είχε αλλάξει μέσα της. Παράξενο. Τα λόγια της Αλίκης της είχαν προκαλέσει ένα σοκ, έπειτα την τάραξαν τόσο που της προκάλεσαν ναυτία και έμετο. Στη συνέχεια όλα είχαν διαφοροποιηθεί. Από εκείνη τη στιγμή η περιέργεια ήταν εκείνη που δέσποζε μέσα της κι αυτό το συναίσθημα ήταν τόσο ισχυρό που σχεδόν εξάλειψε τα όσα μοιρολατρικά είχε αποδεχτεί, φτάνοντας τελικά στην εκμηδένιση του αυτοσεβασμού.

Η νεαρή καθαρίστρια στεκόταν όρθια στο διπλανό σκαλοπάτι και της έτεινε το χέρι. Εκείνη το άγγιξε κι έπειτα το έσφιξε με τις δυο της παλάμες. Τα μάτια της Αλίκης έλαμπαν από ικανοποίηση για όσα είχε μόλις προσφέρει στο άτυχο πλάσμα που ταλαιπωρούνταν δίχως λόγο. Δεν άξιζε τέτοια συμπεριφορά από κανέναν. Η ίδια επισκεπτόταν το σπίτι εκείνο για έναν ταπεινό, για τους άλλους, λόγο κι έφευγε το ίδιο αδιάφορα, χωρίς να πάρει ούτε μια στιγμή κάποια γραμμάρια αξίας εκεί μέσα. Φυσικά δεν την ένοιαζε διόλου, η δουλειά της ήταν. Η νύφη τους όμως; Αντί για βασίλισσα την μετέτρεψαν σε παρακατιανή ζητιάνα μιας καλής κουβέντας από μέρους τους. Ίσως και να την ξεχώρισε από την αρχή ανάμεσα στα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας του Πέτρου και να τη συμπάθησε. Ίσως και να ήταν το λιγότερο που μπορούσε να κάνει για την αδερφή μου, μια και είχε τη δυνατότητα, απαλλάσσοντάς την από σωρεία ενοχών και τύψεων ανάμεσα σε ψυχικά συμπλεγματικές σκέψεις.

Η συνέχεια ήταν πια διαφορετική. Η Μαργαρίτα μου αποκάλυψε πως εκείνη η συζήτηση της έδωσε τόση πνευματική διαύγεια και δύναμη, αλλά και έναν στόχο. Να πάρει τη ζωή της στα χέρια της. Εξωστρέφεια. Αυτό γεννήθηκε μέσα της. Εκείνη η ανάγκη και στάση με την οποία βγαίνεις από τον μικρόκοσμο της ντροπής και ορθώνεις το ανάστημά σου στη ζωή. Έπαψε λοιπόν να κρύβεται μέσα στην αβάσταχτη αγωνία για το πότε θα χτυπήσει και πάλι η εξώπορτά της και θα βρεθεί αντιμέτωπη με τις επικρίσεις της Ελένης. Ήταν η σειρά της να ανοίξει την πόρτα. Είχε ζυγώσει πια η στιγμή που η ίδια θα εισέβαλε στη ζωή των άλλων, θα ελευθέρωνε την περιέργειά της να επιδράμει στα απόκρυφα τους. Έτσι κι έγινε. Τα όσα ανακάλυψε είχαν τόσο, μα τόσο ενδιαφέρον. Μου εξιστόρησε πως η έκπληξή της ήταν τεράστια, καθώς φανερώθηκαν εμπρός της πολλές ατέλειες, πολλές ρωγμές στο πανάκριβο προσωπίο της οικογένειας τους. Οι καβγάδες, χωρίς πολλή

ένταση στη φωνή τους για να μη γίνουν αντιληπτοί, βρίσκονταν στο καθημερινό πρόγραμμα. Αλληλοκατηγορίες, μονόλογοι κατά τους οποίους ο καθένας έδειχνε τον αληθινό του εαυτό, συμπεριφορά γεμάτη αγένεια και άλλα παρόμοια συνέθεταν ένα σκηνικό που συντηρούνταν κυριολεκτικά κάτω από τη μύτη της, δίχως η ίδια να έχει αντιληφθεί το παραμικρό. Όταν όμως τη συναντούσαν, όλα μέλι γάλα. Τι τρόποι, τι αρχοντιά! Μόνο που πια η νύφη τους τα αντιμετώπιζε όλα αυτά με τον ίδιο τρόπο που έκαναν κι εκείνοι. Προσποιούνταν. Έδειχνε θαυμασμό. Όμως τώρα πια δεν ένιωθε ζήλεια, δεν υποτιμούσε τον ίδιο της τον εαυτό. Στα μάτια της είχαν τόσο πολύ ξεπέσει, μα δεν τους αποκάλυψε τίποτα για όσα γνώριζε. Τους επέτρεψε να ζουν στον ποταπό τους κόσμο με τις ψευδαισθήσεις τους. Ούτε με τον άντρα της ήθελε να μοιραστεί όσα η ματιά της, ξεθολώνοντας, αντίκρισε και τα αυτιά της ηθελημένα άκουσαν. Ήταν σίγουρη ο Πέτρος είχε πλήρη άγνοια της κατάστασης και δε θα ήθελε να τον πληγώσει. Άλλωστε κάποια στιγμή όλα αποκαλύπτονται από μόνα τους, καθώς οι ισορροπίες αυτές κρέμονται από μια κλωστή τελικά. Όλα θα έπαιρναν το δρόμο τους και η δική της συμμετοχή στις δυσάρεστες αποκαλύψεις θα ήταν μηδαμινή. Ο πύργος θα κατέρρεε μόνος του και αυτή θα στεκόταν εκεί να το απολαμβάνει, χωρίς να έχει κουνήσει το δαχτυλάκι της. Έτσι σκεφτόταν πια. Δεν την κακολογώ. Είχε περάσει πολλά».

Είχα αντιληφθεί ότι με περίμεναν αρκετές ανατροπές από εκείνη τη στιγμή κι έπειτα στα όσα είχε να μου διηγηθεί ο Σίμος. Για ένα όμως είχα πια σιγουρευτεί. Το νερό είχε μπει πια στο αυλάκι, που λένε. Όλα έμοιαζαν πως κοντεύαμε να πάρουμε τη στροφή για την τελική ευθεία. Η Μαργαρίτα είχε πια αλλάξει. Ίσως να ερχόταν σταδιακά σε επαφή και με άλλες πτυχές του εαυτού της, πιο δυσάρεστες για τους άλλους.

«Πόσο μη αληθινά μπορούμε να τα καταστήσουμε όλα, ε Σίμο; Η ενέργεια που δύναται να διαθέσει ο άνθρωπος για τόσο ανούσια πράγματα είναι καμιά φορά ανεξάντλητη, όπως ανεξάντλητη είναι κι η ανάγκη του να ωραιοποιεί τη ζωή του, κρύβοντας την πραγματική της διάσταση τόσο από τους άλλους, όσο κι από τη δική του συνειδητότητα. Αυτή η περιτύλιξη της ζωής σε συσκευασία δώρου κι η λείανσή των ατελειών της είναι μια διαδρομή. Μια πορεία που ολοένα και πιο δελεαστική γίνεται, αν αρχίσεις να τη συνηθίζεις. Τα μέσα; Πλέον άπειρα.

Υπάρχει όμως και η αντίδραση στη δράση της απόκρυψης ή του εξωραϊσμού. Αυτή δεν είναι άλλη από τη δύναμη της ατέλειας. Εκεί που συνηθίζεις τον νέο, τέλειο εαυτό σου, η φύση σου, η ίδια σου η υπόσταση караδοκεί να διεκδικήσει και πάλι το μερίδιο που της αναλογεί στον κόσμο σου και στον κόσμο όλων. Υπάρχει παντού μια ρωγμή, σε κάθε τι. Από εκεί έρχεται το φως. Αυτήν δε μπορείς να την εξαλείψεις. Κάποια στιγμή ξεχνιέσαι και δε φοράς το προσωπίο σου. Αυτό ήταν. Η ρωγμή μεγαλώνει ακόμη λίγο. Την επόμενη

φορά, ακόμη λίγο. Στο τέλος η ρωγμή γίνεται κενό και πια δεν κρύβεται. Όσο πιο πολλά αποκρύπτεις, τόσο μεγαλύτερο κρότο θα παραγάγει η μάσκα την ώρα που πέφτει κι ακουμπά το έδαφος, αποκαλύπτοντας την ασχήμια που ματαίως πάλευες να καλλωπίσεις.

Η Μαργαρίτα δεν είχε τίποτα να κρύψει, πέρα από τη ντροπή που ένιωθε για όσα δεν ήταν ή την έκαναν να πιστέψει ότι δεν ήταν. Δεν έκρυβε τον αληθινό της εαυτό που ήταν τόσο φωτεινός κι αγνός σε σχέση με τους υπόλοιπους που η αίγλη αυτή τους τύφλωνε. Δεν περίμεναν εκείνη βέβαια για να στήσουν γύρω από τους εαυτούς τους και την οικογένειά τους έναν φράχτη προστασίας, όμως με την αδερφή σου γύρω τους έπρεπε να προσπαθήσουν περισσότερο. Μειώνοντάς την, πίστευαν πως θα έσβηναν τη λάμψη της. Δε θα το κατάφερναν όμως ποτέ. Το φως δε θα εξαφανιστεί ποτέ, δίχως να χαθεί μαζί και το σκοτάδι κι έτσι χάρη και στη συμβολή της Αλίκης, όλα πήραν το δρόμο τους. Ίσως όχι αυτόν που έπρεπε, μα έναν από τους δρόμους που η ζωή αχνοχάραζε μπροστά στα πόδια της κι εκείνη επέλεξε».

Σταμάτησα να του μιλώ, καθώς συνειδητοποίησα πως ο Σίμος κάπου είχε χαθεί και δε με άκουγε. Με κοιτούσε, όμως η προσοχή του, η σκέψη του δεν εστίαζαν σε εμένα. Απέμεινα κι εγώ βουβός να τον κοιτώ. Παρατηρούσα εκείνη του την σιωπή, εκείνο το βύθισμα, ποιος ξέρει σε τι λογισμούς, εκείνη τη ζωηρή θλίψη που διαγραφόταν στο βλέμμα του. Δεν τον διέκοψα ώσπου η ματιά του ήρθε ξανά στην επιφάνεια, ξανά στα εγκόσμια. Με κοίταξε στα μάτια και απλώς χαμογέλασε. Έβγαλε ένα ακόμη γράμμα να μου δώσει.

17/6/1995

Αγαπημένε μου αδερφέ,

Τούτο εδώ το γράμμα θα διαπιστώσεις πως διαφέρει πολύ από τα προηγούμενα. Η Μαργαρίτα που ήλπιζε, που κατανοούσε και δικαιολογούσε τις απρέπειες των άλλων σταμάτησε πια να γράφει. Εννοώ φυσικά ότι σου γράφω ως αποφασισμένη να υπερασπίζομαι περισσότερο το δίκιο που μου ανήκει και τίποτα παραπάνω. Σου εξήγησα και τηλεφωνικά πως τα όσα μου έχουν πια αποκαλυφθεί ήρθαν σα θείο δώρο. Πατάω πια πολύ γερά στα πόδια μου καλέ μου Σίμο και σχεδόν αδιαφορώ για όσα συμβαίνουν γύρω μου, για όλα αυτά τα ευτελή καμώματα των πεθερικών μου. Μονάχα με τον σύζυγό μου επιθυμώ να ζω τις ομορφιές της ζωής και μόνο εκείνον προσπαθώ να ευχαριστώ. Αυτά....

Μάλλον όχι μόνο αυτά. Σου έχω ένα νέο που θα σε ταρακουνήσει, θείε Σίμο. Θα έχεις και αυτήν την ιδιότητα σε λίγους μήνες κι αυτό επειδή ΕΙΜΑΙ ΕΓΚΥΟΣ!!! Περιμένω το παιδί του Πέτρου. Ναι αδερφέ μου. Η υπομονή ανταμείβεται. Ίσως να βοήθησαν κι οι βιταμίνες της φίλης μου της Ανέτας. Επιτέλους το πολυπόθητο τέκνο έρχεται. Το μάθαμε λίγες μέρες πριν. Εγώ όμως ένιωθα και νωρίτερα πως κάτι άλλαζε μέσα μου. Αχ, είμαι τόσο ευτυχισμένη. Όλα θα αλλάξουν προς το καλύτερο πια. Η ζωή θα αποκτήσει το αληθινό της νόημα πια για εμένα. Η πληρότητα της οικογένειας. Εγώ, ο άντρας μου και ο καρπός της αγάπης μας.

Το μόνο που συννεφιάζει λιγάκι τις σκέψεις μου, το ομολογώ, είναι το ότι γνωρίζω ήδη πως θα περνά πολλές ώρες μόνη μου με το μωρό, δίχως ιδιαίτερη συμμετοχή από τον Πέτρο. Ας είναι όμως. Μου αρκεί που θα έχω την οικονομική άνεση να του δώσω όσα χρειαστούν στη ζωή του. Θα με αφήσουν όλοι τους στην ησυχία μου και έτσι με ηρεμία θα μπορέσω να προσφέρω στο μωρό μου έναν πλούτο συναισθημάτων και μια συνεχή πνευματική καθοδήγηση με τον δικό μου τρόπο.

Όλα στην ώρα τους όμως. Τώρα επιθυμώ να βιώσω μια φυσιολογική εγκυμοσύνη και να προετοιμαστώ για τον ερχομό του τέκνου μου, της επέκτασης του εαυτού μου, της ελπίδας που γεννιέται.

Στο ανακοίνωσα δια της αλληλογραφίας, έτσι ως ιδιαιτερότητα. Θα τα πούμε και τηλεφωνικά μόλις τελειώσεις το γράμμα μου.

Σε φιλώ,

Μαργαρίτα

Οι τελευταίες λέξεις του γράμματος της νεαρής φιλόλογου ομολογώ πως με είχαν βρει αρκετά αιφνιδιασμένο από την τροπή αυτή. Εγκυμοσύνη. Μια ευχάριστη εξέλιξη ή μια πρόσκαιρη παρένθεση; Ένα συνεχές ερώτημα υπήρχε όλο εκείνο το βράδυ. Τι πήγε τελικά τόσο στραβά στη ζωή της; Πώς κατέληξε στη φυλακή;

«Ξέρεις τι αντιλήφθηκα εγώ πως τελικά συμβαίνει με όλους, ακόμη και με αυτούς για τους οποίους το απεύχεσαι; Όντως για την αδερφή μου είχα άλλα όνειρα κι είμαι σίγουρος πως το ίδιο κι εκείνη. Ήλιζα πως τουλάχιστον η Μαργαρίτα θα διεκδικούσε στη ζωή της όλα όσα της άξιζαν και δε θα αρκούταν σε κάτι λιγότερο. Όμως έσφαλα στην εκτίμησή μου. Συμβιβασμός. Αυτό στο οποίο καταλήγει ο πόλεμος των περισσότερων από εμάς με τον εαυτό του και τη ζωή που ζει. Σαν κουρασμένοι αγωνιστές μόλις αποδεχτούμε ότι στην πλάση υπάρχει μια μάχη που δεν κερδίζεται ποτέ, αρχίζουμε να σκεφτόμαστε και απλώς να παραδεχόμαστε την τελική πτώση. Προετοιμαζόμαστε για αυτήν σα να μην υπάρχει αύριο. Ούτε σήμερα, ούτε χθες, όπως και ούτε ένας εαυτός μας που ξαφνικά κατεβάσαμε από το τρένο της ζωής και απλά αλλάξαμε εαυτό, αλλάξαμε ζωή. Κατεβάζουμε τον πήχη των φιλοδοξιών και των ονείρων μας, απλώς επειδή δε μπορούμε πια να τα συντηρήσουμε ζεστά μέσα στην ψυχή μας και επικεντρωνόμαστε μονάχα στον σκοπό ως αποτέλεσμα, χωρίς να μας νοιάζει εάν τελικά απολαμβάνουμε την εκπλήρωση της επιθυμίας μας στις συνθήκες που αρχικά ονειρευόμασταν. Έτσι κι εκείνη. Λαχταρούσε, όπως διάβασες, το παιδί. Αυτό μονάχα ήθελε να βιώσει. Τη μητρότητα και την ανατροφή του όπως εκείνη επιθυμούσε. Είχε παραμερίσει μέσα της την ιδέα της οικογενειακής ευτυχίας. Σαν να είχε πάρει αυτό που ήθελε και είχε σκοπό να αφήσει εκτός από όλο αυτό τον σύζυγό της. Χωρίς καμιά προσπάθεια να τον προσεγγίσει ξανά και χάρη στον διάδοχό τους να ζήσουν και πάλι κάτι πιο αληθινό, όπως όταν ξεκίνησαν.

Εκεί καταλήγω σα συμπέρασμα. Εφήμερα είναι όλα, ακόμη και τα όνειρά μας. Τα προσαρμόζουμε αναλόγως τις συνθήκες που διαμορφώνονται γύρω μας και δε διαμορφώνουμε αυτές βάσει των ονείρων μας. Δε λέω, για κάποιους η ατυχία είναι μεγάλη και δεν έχουν επιλογή, μα για εκείνους που μπορούν είναι κρίμα να ξεχνούν πως κάποτε όλοι ξεκινήσαμε με μια λάμψη στα μάτια. Αλλά με τον καιρό τα βλέμματα θόλωσαν, τα βλέφαρα βάρυναν και συνοφρυωμένοι αναρωτιόμαστε ξαφνικά πως βρεθήκαμε εκεί που ήμαστε. Έπειτα, δίχως χρόνο για παραπάνω έγνοιες, αποτινάζουμε τις σκέψεις μας και συνεχίζουμε, βαφτίζοντας ευτυχία αυτό που κάθε φορά μας βολεύει».

«Αγαπητέ Σίμο, όσο κυλά ο χρόνος μαζί σου εδώ, γίνομαι γνώστης δύο ιστοριών. Μία της Μαργαρίτας και μία της δικής σου δίπλα στη Μαργαρίτα. Είμαι σχεδόν σίγουρος πως όλες αυτές οι βαθυστόχαστες προτάσεις γεννήθηκαν μέσα στο μυαλό σου από ανάγκη κι όχι από ηθελημένη

φιλοσοφική έρευνα. Η κατάληξη της αδερφή σου στη φυλακή σε ανάγκασε να στεφτείς πολύ για την ανθρώπινη ψυχή όλα αυτά τα χρόνια. Αναμενόμενο ήταν. Αν υπήρχε κάτι για το οποίο θα στοιχημάτιζες πριν χρόνια, αυτό θα ήταν το ότι η αδερφή σου θα ζούσε μια κατά γενική ομολογία ευτυχισμένη ζωή, αφού είχε όλα τα προσωπικά εφόδια και τις κατάλληλες συνθήκες. Η μοίρα τα έφερε όχι απλά διαφορετικά, αλλά της επιφύλασσε μια τραγωδία. Όμως η παρένθεσή μας καλύτερα να σταματήσει εδώ, καθώς βιάζομαι να ανακαλύψω τη συνέχεια της ιστορίας. Για λέγε λοιπόν...»

Την ίδια ανάγκη, είμαι σίγουρος, ένιωθε κι ο συνομιλητής μου. Είχα αρχίσει να διακρίνω τα πρώτα σημάδια κόπωσης. Ψυχολογικού κορεσμού. Ίσως ένιωθε πως ολοκληρώνοντας την παρουσίαση της ιστορίας της Μαργαρίτας για πρώτη φορά σε έναν άνθρωπο, αυτό θα τον λύτρωνε.

«Ένα μήνα αργότερα μου τηλεφώνησε μέσα στα κλάματα. Η αντίστροφη μέτρηση είχε αρχίσει αγαπητέ. Μου ανακοίνωσε πως είχε μόλις επιστρέψει από το νοσοκομείο, όπου είχε νοσηλευτεί τις τελευταίες τρεις μέρες. Υπήρξε μια επιλοκή και απέβαλε το μωρό της. Σοκαρίστηκα. Μόνο που φανταζόμουν πόσο άσχημα αισθανόταν εκείνη τη στιγμή, παρέλυσά. Φρικτό νέο άκουσα εκείνο το σούρουπο. Πόνεσα τόσο πολύ για όσα της συνέβαιναν.

Για κάποιον λόγο όμως μου γεννήθηκε μια ιδέα εκείνη τη στιγμή. Ένα βιαστικό ίσως, αλλά και ακράδαντο συμπέρασμα ταυτόχρονα. Το μέλλον της αδελφής μου εκεί δε διαγραφόταν ευοίωνο. Θα ακολουθούσε το ήδη στενόχωρο παρελθόν της με την οικογένεια εκείνη. Κάτι δεν πήγαινε καλά από την αρχή της ιστορίας αυτής στην οποία δυστυχώς ήμουν κι εγώ μέτοχος. Δε θα άλλαζε τώρα. Μακάρι να μπορούσα απλά την αρπάξω από εκεί και να την τοποθετούσα στη θέση μιας άλλης που ζούσε μια άλλη ζωή, η οποία σίγουρα θα ήταν ευτυχέστερη. Μα πως θα μπορούσα να παρέμβω; Ειδικά εκείνη τη στιγμή η Μαργαρίτα βρισκόταν σε πένθος. Θα έπρεπε να περιμένω τη στιγμή που θα συνερχόταν λιγάκι για την προσεγγίσω προσεκτικά και να της αναλύσω τι σκέψεις μου για μια νέα αρχή, μακριά από εκείνο το σπίτι κι εκείνη την οικογένεια. Ίσως μόνη, μαζί με το σύζυγό της, όμως μακριά από εκεί. Θα έπρεπε να περιμένω την κατάλληλη στιγμή. Με τρώμαζε όμως το πότε θα ερχόταν αυτή, πόσο καιρό θα χρειαζόταν ώσπου να ορθοποδήσει συναισθηματικά και να μπορέσει να βρει τη διάθεση να ξαναρχίσει. Μόνο τότε θα μπορούσε να ακούσει την πρότασή μου. Ως τότε απλά θα περίμενα καρτερικά, προσευχόμενος να μην αργήσει εκείνη η μέρα.

Την επισκέφτηκα το συντομότερο δυνατό για να της συμπαρασταθώ και να αξιολογήσω παράλληλα την κατάστασή της. Μετά βίας συγκράτησα τα δάκρυά μου όταν την αντίκρισα. Ένα χλωμό, ταλαιπωρημένο κι αδύναμο πλάσμα βρήκα μπροστά μου. Συγκρατήθηκα. Την αγκάλιασα σφιχτά για όση ώρα έκλαιγε γοερά επάνω στον ώμο μου. Τόσος πόνος.

Έφυγα το ίδιο κιόλας βράδυ, παρά την επιμονή της να μείνω λίγες ημέρες μαζί τους. Πίστευα όμως πως αν υπήρχε κάποια πιθανότητα να επιτευχθεί μια επανεκκίνηση στη ζωή της και τη σχέση της με τον άντρα της, αυτό θα γινόταν εκείνη την περίοδο που οι συνθήκες ευνοούσαν το να έρθουν και πάλι κοντά ο ένας στον άλλο. Το επόμενο χρονικό διάστημα κράτησα μια κάποια απόσταση από εκείνη, καθώς γνώριζα πως κάθε φορά που μιλούσαμε τηλεφωνικά έβρισκε το χώρο να ξεσπάσει συναισθηματικά για όσα δεινά της συνέβησαν. Κάτι τέτοιο πίστευα πως στην πραγματικότητα δεν τη βοηθούσε, αλλά της έδινε ακόμη μια αφορμή για να μείνει εγκλωβισμένη στο πένθος της, μη κάνοντας ούτε βήμα προς τη λύτρωση. Όσο κι αν λαχταρούσα να της συμπαρασταθώ, τόσο επέλεγα να μείνω αμέτοχος, δίνοντας τον χώρο και το χρόνο στον Πέτρο να αναλάβει δραστικά την υποστήριξή της.

Εκείνη η ελπίδα μου έσβησε αρκετά σύντομα. Ο άντρας της είχε καταπέσει σε μια παρόμοια ψυχολογική κατάσταση και μόνο στήριγμά της δεν είχε το σθένος να αποτελέσει. Παρά την άσχημη συναισθηματική του κατάσταση συνέχισε να εργάζεται, επειδή τον βοηθούσε να ξεχνιέται. Το παράπονο της Μαργαρίτας ήταν ότι είχε αρχίσει να λείπει περισσότερες ώρες από πριν. Ίσως το να μένει μακριά από το σπίτι να τον ανακούφιζε και σα ζύγωνε η ώρα να επιστρέψει στην δύσμοιρη σύζυγό του όλα μετατρέπονταν σε αβάσταχτο φορτίο. Το χειρότερο πάντως ήταν πως στις όσες ώρες περνούσε ξύπνιος στο σπίτι δίπλα στη Μαργαρίτα, συνεχώς έκλαιγε. Ναι, όπως στο λέω. Αντί να προσπαθήσει να ανακουφίσει τη γυναίκα του από τον βασανιστικό ψυχικό της πόνο, εκείνος ήταν που έπαιρνε τη θέση αυτού που έχρηζε μεγαλύτερης βοήθειας. Αυτό το τελευταίο είχε αρχίσει να την κουράζει από ένα σημείο και μετά κι έτσι ξαφνικά αλλά σταμάτησε να τον παρηγορεί. Έπρεπε κάπως να τον συνεφέρει.

Πάρε τώρα λοιπόν ένα από τα γράμματά της, τώρα που όπως βλέπεις έχουν λιγοστέψει πια.

18/9/1995

Αγαπημένε μου αδερφέ,

Σου γράφω εν μέσω μιας άρρητης θλίψης. Αυτό που νιώθω είναι τόσο περίεργα έντονο που κυριαρχεί στις σκέψεις μου και με πλανεύει. Συγγέω κάποιες φορές την αλήθεια από την πλάνη. Το μόνο που είμαι βέβαιη πως είμαι ικανή να πράξω είναι το να αρχίζω να ουρλιάζω και να μη σταματήσω ποτέ, παρά μόνο όταν οι φωνητικές μου χορδές απλά διαλυθούν. Τι μου συνέβη καλέ μου Σίμο. Γιατί το περνώ κι αυτό το κακό;

Είμαι μόνη μου. Αυτό είναι το χειρότερο. Μόνη δίχως στοργή από πουθενά. Χωρίς μια κουβέντα συμπαράστασης. Ο Πέτρος χάθηκε πια. Τράβηξε έναν δρόμο, χωρίς να με υπολογίζει. Λειτουργεί πια μονάχα για εκείνον, για τις δικές του ανάγκες. Οι δικές μου προφανώς περισσεύουν. Δε μου μιλά. Κάθεται στον ίδιο χώρο με εμένα και το μόνο που κάνει είναι να θρηνεί. Σα να βλέπω άλλον άνθρωπο. Ναι μεν έναν καλό άνθρωπο, όμως άλλον. Ένα ανδρείκελο, ένα ομοίωμα εκείνου που αγάπησα και παντρεύτηκα. Το δέχτηκα πια όμως. Αφού προσπάθησα τελικά να είμαι εγώ η ισχυρή και γεμάτη κουράγιο στη σχέση μας επιχείρησα πάμπολλες φορές να τον συνεφέρω. Αλίμονο. Σα να θέλει να παραμείνει παλεύοντας με τα κύματα σε αυτήν τη θάλασσα της πίκρας.

Κάποια ημέρα, αναζητώντας μια διέξοδο από εκεί μέσα, εξέφρασα, διστακτικά είναι η αλήθεια, την επιθυμία μου να εργαστώ κι εγώ. Είχα πια ατελείωτο χρόνο ελεύθερο. Θα μου έκανε πολύ καλό η εργασία. Φαντάζεσαι φυσικά την αντίδρασή τους. Όλων τους, ακόμη και του άντρα μου. Η θέση μου στην οικογένεια δε γινόταν να πάρει άλλη μορφή. Όχι τόσο σύντομα, μου απάντησαν.

Το χειρίστο όμως είναι κάτι άλλο. Η μητέρα του. Δεν είμαι καθόλου σίγουρη αν το πιο δυσάρεστο για εκείνη είναι το ότι ένα έμβρυο δε θα γίνει ποτέ παιδί ή το ότι ένας άνδρας κατέληξε ανήμπορος σα νεογέννητο. Φυσικά τα βέλη της στρέφονται πια μονάχα σε ένα πρόσωπο. Είμαι πεπεισμένη πια πως η ισορροπία που τη βολεύει να διατηρεί στο μυαλό της για να με κακολογήσει έχει πια εδραιωθεί. Η εικόνα μέσα της έχει ολοκληρωθεί κι έγινε ξεκάθαρη, αφού λίγο λίγο την έπλασε η ίδια όπως επιθυμούσε. Η αλήθεια της ανήκει. Κι αυτή η αλήθεια έχει εμένα ως πηγή των όσων δεινών έχουν πέσει στο σπιτικό τους, εκείνο το αρχοντικό, αντικείμενο ζήλειας σπιτικό.

Τα λόγια της πια ορμούν καταπάνω μου σα βέλη που σκίζουν τις σάρκες μου, βάλλοντάς με από παντού. Οι επιθέσεις της πια είναι απροκάλυπτες. Ασταμάτητες. Ανελέητες. Με κατηγορεί πως εγώ ευθύνομαι για την κατάντια του κανακάρη της, πως τον ευνούχισα και τον αποδυνάμωσα ως άντρα. Επίσης μου ρίχνει το φταίξιμο για την αποβολή του εμβρύου. Έπρεπε να

προσέχω περισσότερο και να μην ασχολούμαι καθόλου με τις δουλειές του σπιτιού, λέει. Ξεχνά όμως πως όσες φορές της ζήτησα να μου στείλει την Αλίκη για να με βοηθήσει στην καθαριότητα, η απάντησή της ήταν μονίμως η ίδια: ότι η Αλίκη είχε τόσο μεγάλο φόρτο εργασιών στο δικό της σπίτι που δεν προλάβαινε να ανέβει και στο δικό μου.

Αυτό που δεν έχει λάβει υπόψη της όμως η συγκεκριμένη αρχόντισσα είναι και το σημαντικότερο. Αγνοεί πως ο πόνος μιας μάνας, ναι έτσι με θεωρώ, που θρηνεί για το παιδί της είναι τόσο βαθύς που τα δικά της χτυπήματα ούτε που τα νιώθω. Πόσο μάλλον που εσχάτως ανακάλυψα πόσο ποταποί άνθρωποι είναι όλοι τους εκεί πέρα. Δε με αγγίζει καν η λύσσα με την οποία με καταδιώκει. Σα να έβαλε σκοπό να μη μου απομείνει ούτε μια υποψία χαράς σε αυτή τη ζωή και το απολαμβάνει. Σαδιστικά. Εκδικητικά. Εγώ ο μεγαλύτερος εχθρός της. Ποια, εγώ...

Εγώ που θέλησα μόνο φως και χαρά να προσφέρω στο νέο σπιτικό που με δέχτηκε και που σα σπίτι μου προσπάθησα να το νιώσω από την πρώτη στιγμή. Εγώ που άρχοντά μου έθεσα τον γιο της και κάθε ευτυχία ονειρεύομαι να του δώσω. Εγώ που από την αγάπη και την ευγνωμοσύνη μου για εκείνον θα έκανα τα πάντα για να νιώθει ευτυχής. Θα έκανα τα πάντα...

Εκείνη όμως δεν έχει άλλο στόχο. Μονάχα να με κατηγορεί μέχρι να πετύχει αυτό που θέλει. Δε μπορώ ακόμη να φανταστώ τι είναι αυτό. Να με μειώσει όσο δεν πάει άλλο και να με δει να σέρνομαι, ή μήπως να με αντικρύσει μια μέρα με μια βαλίτσα στο χέρι να παρατώ τον καταρρακωμένο σύζυγό μου. Τίποτα από αυτά δεν πρόκειται να γίνει!

Η Ελένη είναι αυτή που οφείλει να αλλάξει συμπεριφορά. Ας το κάνει για το γιο της. Αν δεν αντέχει να τον βλέπει έτσι κι αν παράλληλα είναι πεπεισμένη πως εγώ γεννώ και συντηρώ τον πόνο του, τότε ας λειτουργήσει διαφορετικά. Σα μάνα. Ας πάρει το παιδί της παράμερα κι ας του μιλήσει ή έστω ας τον ακούσει. Να τον νιώσει, να τον εμπυχώσει σα μικρό παιδί που τον κατάντησα. Αλίμονο. Ούτε μια σπίθα στοργής δεν έχει μέσα της. Μονάχα αισχρά συναισθήματα που βρήκε ευκαιρία να εξωτερικεύσει. Βέβαια. Σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο είναι αδύνατο να δείξει τον πραγματικό της εαυτό. Στις περιπτώσεις εκείνες είναι μια αξιαγάπητη, ευπρεπής κυρία.

Εγώ για το γιο μου θα έκανα τα πάντα. Εγώ για τον άντρα μου θα έκανα τα πάντα.

Τα λόγια της ένας χείμαρρος οργής και πόνου. Πόσο έντονα βίωσε όλα αυτές τις άσχημες καταστάσεις που συναντούσε κάθε μέρα και πόσο εκφραστικά τα μετέφερε στα γράμματά της. Άδικο. Ναι, αυτή ήταν η λέξη που έψαχνα για να περιγράψω περιεκτικά αυτό που ζούσε. Την αδικία την ένιωσα βαθιά ως το κόκκαλο, τόσο όσο κανείς άνθρωπος δε θα ήθελε να αισθανθεί ποτέ. Η ιστορία της Μαργαρίτας, το παζλ του μυστηρίου γύρω από την πορεία της προς τη φυλακή κόντευε να συμπληρωθεί. Μέσα μου θεώρησα εντελώς περιττό κάθε διάλογο με τον Σίμο εκείνη τη στιγμή. Έτεινα σιωπηλός το χέρι μου για να πάρω το επόμενο χρονικά γράμμα της αδερφή του. Εκείνος χωρίς πολλά μου εξήγησε πως το γράμμα εκείνο έφτασε δύο μέρες μετά το προηγούμενο. Σα να το συμπλήρωνε, σα να το αναιρούσε.

19/9/1995

Αγαπημένε μου αδερφέ,

Το γράμμα τούτο έσπευσα να το γράψω, καθώς από τη στιγμή που σου έστειλα το προηγούμενο, δε μπορώ να ησυχάσω. Είμαι βέβαιη πως σε αναστάτωσα με το ύφος και το περιεχόμενό του. Φυσικά, δεν αρνούμαι τα συναισθήματά μου, όχι αυτό δεν το παίρνω πίσω. Αλλά σου τα παρέθεσα εν θερμώ και τώρα το έχω μετανιώσει. Θα μπορούσα απλά να σου εξομολογηθώ το παράπονό μου κι όχι να σε τρομάξω. Όχι εσένα με την καλή σου καρδιά που πάντοτε μου στέκεσαι σα σωστός αδερφός κι ακόμη παραπάνω. Θεωρώ πως είναι φυσιολογικό να έχω τέτοιου είδους συναισθηματικές εξάρσεις, καλό όμως είναι να τις μετριάζω όσο μπορώ μπροστά στους άλλους, ειδικά μπροστά σε αυτούς.

Η ουσία σε αυτά που πιστεύω για την κακόψυχη Ελένη είναι το ότι, ακόμη κι αν εμένα δε με συμπάθησε ποτέ, έχει την υποχρέωση να φροντίσει όσο μπορεί για την ηρεμία του γιου της. Αν μπορούσε να νιώσει τη θλίψη και τον πόνο που έχουν σκεπάσει τις ψυχές μας, τότε, δε μπορεί, θα μαλάκωνε τη στάση της απέναντί μου. Μακάρι να μπορούσα με κάποιον τρόπο να της δώσω να καταλάβει. Θα το προσπαθήσω για όσο περισσότερο αντέξω. Αυτός είναι ο σκοπός μου τώρα. Να την κάνω να νιώσει λιγάκι όπως κι εμείς.

Οι μέρες μου όμως δεν είναι μονάχα σκοτάδι και οδυρμός. Αρχισα να βγαίνω από το σπίτι, όχι για να εργαστώ, όπως αληθινά θα επιθυμούσα, μα για να συναντήσω τη μοναδική μου φίλη. Την Ανέτα. Δυστυχώς μονάχα αυτή μου απέμεινε τελευταία, καθώς οι φίλες μου από το πανεπιστήμιο ξεμάκρυναν με τον καιρό ή καλύτερα, όπως λένε, χαθήκαμε. Η Ανέτα έχει το φαρμακείο της κοντά στη γειτονιά και μου είναι εύκολο να την επισκέπτομαι.

Μαζί της πραγματικά ξεχνιέμαι. Η παρέα της είναι τόσο ευχάριστη. Οι τρόποι της, το χιούμορ που τόσο εύκολο το έχει, απλά για να με ανακουφίζει και να με ξελαφρώνει λιγάκι από το βαρύ πέπλο πένθους που σέρνω σε κάθε μου βήμα. Με συστήνει ως φίλη της στους πελάτες της και όλο με παινεύει. Τόσο καλόψυχη. Τις στιγμές που έχει πολλή δουλειά, εγώ απασχολούμαι με το να βυθίζομαι σε εξερευνήσεις ανάμεσα σε εκατοντάδες κουτιά από φάρμακα, σε συνταγές, σε χημικά στοιχεία και ενώσεις τους. Ανακάλυψα και κάτι πολύ ενδιαφέρον. Σε ένα συρτάρι της έχει τοποθετημένα κάποια τετράδια με χειρόγραφες σημειώσεις. Πόσο δυσνόητο μου φάνηκε το περιεχόμενό τους! Αργότερα μου εξήγησε πως επρόκειτο για συνταγές που είχαν εφεύρει με κάποιους συμφοιτητές της. Απλές, αλλά δικές τους. Δοκιμασμένες στους ίδιους, μου είπε. Αυτό φυσικά δε με βοήθησε να καταλάβω κάτι παραπάνω σε όσα διάβαζα, όμως το ενδιαφέρον μου ήταν ήδη μεγάλο. Κάθε συνταγή είχε το όνομά της. Στα λατινικά ή και στα ελληνικά. Αφειρήματα, βάμματα, εγχύματα

και άλλου είδους παρασκευάσματα για κάθε χρήση ψυχικής και σωματικής φύσης.

Το μεσημέρι προσπαθώ να ξεκουράζομαι. Τα απογεύματα μετά από έναν σύντομο περίπατο στην αυλή και μια λυτρωτική επαφή μου με τα διάφορα φυτά που μεγαλώνουν μαζί μου σε εκείνον τον χώρο, περνώ το χρόνο μου περιμένοντας τον Πέτρο. Συντροφιά μου το πιάνο που πια θεωρώ δικό μου. Έχω βελτιωθεί αρκετά ξέρεις. Ομολογώ πως μαζί μου κάθε σούρουπο έχω κι ένα ποτήρι κρασί, από εκείνο που παράγει ο πεθερός μου, έτσι για να ζεσταίνω λιγάκι την ψυχή μου και να γλυκαίνω όσο μπορώ τις νότες που παίζω στα πλήκτρα. Εκείνη την ώρα φυσά πάντα κι ένα αεράκι και τότε είναι που η ψυχή μου ταξιδεύει μονάχα σε μέρη χαρούμενα, εκεί που η μικρότητα των ανθρώπων δεν κατάφερε ποτέ να ζυγώσει. Α, υπάρχει και το άλλο παράξενο. Είναι κάποια απογεύματα που ενώ παίζω και αφήνομαι στις φαντασίας τη βαρκαδά, ένας απρόσκλητος επισκέπτης έρχεται και στέκεται στο περβάζι του ανοιχτού παραθύρου. Ω, μα πόσο τρομακτικό. Ένα κατάμαυρο κοράκι. Πόσο τρομάζω κάθε φορά που με επισκέπτεται. Αλλά με παρατηρεί, λες και επιθυμεί την ακρόαση της μουσικής μου. Δεν το έδιωξα, όσο άβολα κι αν αισθανόμουν στις αρχές. Για όση ώρα με συντροφεύει πειραματίζομαι. Άλλες φορές του παίζω χαρούμενες παιδικές μελωδίες κι άλλες αυτοσχεδιάζω με λιγότερο αρμονικά ακούσματα. Συνήθως καταλήγω να παίζω μελαγχολικές ακολουθίες από νότες, τέτοιες που ταιριάζουν με την ψυχή μου και το χρώμα του φτερώματός του. Κάποια στιγμή εκείνο πετά και φεύγει. Ίσως γιατί δεν αντέχει άλλη δόση στενοχώριας στη φτωχή ζωή του. Τότε κλείνοντας το πιάνο μου, πίνω πάντα ένα τελευταίο ποτήρι κρασί. Μα τι κρασί. Βάλαμο!

Αγαπημένε μου, ελπίζω με το γράμμα αυτό να κατάφερα να μετριάσω τις εντυπώσεις από το προηγούμενο. Ναι, ζω κυρίως λυπημένη, αλλά ζω. Έχω διάθεση να μεταμορφώσω την όλη κατάσταση γύρω μου. Θα βρω το φως και τη δύναμη και πάλι να πηγάζει από μέσα μου κι ελπίζω πως θα ανακτήσω τη μελωδία της ευτυχίας τόσο στα πλήκτρα του πιάνου, όσο και στη ζωή μου.

Σε φιλώ.

Κάθε γράμμα το έβρισκα πραγματικά πολύ κατατοπιστικό. Η Μαργαρίτα δεν έκρυβε ούτε γεγονότα, ούτε και συναισθήματα. Η κάθε της εξιστόρηση και αναφορά ήταν πάντοτε αρκετά διαφωτιστική για τα γεγονότα που χαρακτηρίζουν τη ζωή της. Όλη αυτή η αμεσότητα με την οποία εξέφραζε και περιέγραφε όσα της συνέβαιναν στον αδερφό της μου είχαν δώσει την ευκαιρία να σκιαγραφήσω αρκετά καλά θεωρώ την προσωπικότητά της, ακόμη κι εκεί μέσα, ακόμη και στο τραπέζι ενός μπαρ.

Γινόταν όλο και περισσότερο ξεκάθαρη η εντύπωσή μου πως η πορεία της Μαργαρίτας προς το κακό, η απόκλιση των επιθυμιών της από τα κοινώς αποδεκτά σε μια κοινωνία είχε αρχίσει αμυδρά να λαμβάνει υπόσταση σαν μύχια σκέψη στα βάθη του μυαλού της. Τα ευγενή συναισθήματα που κάποτε ήταν και τα μοναδικά στην ψυχή της είχαν χάσει το προνόμιο να τη χαρακτηρίζουν ως άτομο. Έγινε κι αυτή κοινωνός της ανθρώπινης κακίας, τόσο απότομα είναι η αλήθεια, ακολουθώντας στη συνέχεια τον άγραφο νόμο μεταξύ των ανθρώπων. Η αντίσταση, η αντίδραση κι η εκδίκηση είναι τα λογικά στάδια που ακολουθούν την προσβολή, πόσο μάλλον την τόσο ωμή, του προσώπου ενός ανθρώπου.

Γύρισα προς το μέρος του Σίμου. Ο ταλαιπωρημένος αδερφός φαινόταν να έχει χάσει κάθε ψυχικό σθένος όσο περνούσε ο χρόνος μαζί μου. Σα να τον εξουθένωνε όλη αυτή η διαδικασία εξιστόρησης, σα να αναβίωνε όλα αυτά τα τραγικά ξανά και ξανά σε ένα φαύλο κύκλο που δεν είχε τελειωμό. Έτσι είναι όμως όταν κάποια γεγονότα χαράσσουν τις πορείες των ζωών μας. Η φυλάκιση είναι σίγουρα ένα από αυτά. Δε μιλούσε κι ούτε τις αντιδράσεις μου παρατηρούσε πια. Είχε χάσει την ικμάδα για διάλογο, παρά μόνο έμεινε να κρατά τα γράμματά που λιγόστευαν στα χέρια του. Τώρα πια βαστούσε μονάχα ένα. Στη θέα του ανατρίχιασα. Αναρωτήθηκα:

Φτάσαμε λοιπόν στο τελευταίο γράμμα; Πόσο συμβολικό μπορεί να γίνει ένα αντικείμενο κάποιες στιγμές. Ποιο άραγε το περιεχόμενό του, πόσο φρικτό, ώστε να συνδέει πια την ιστορία της με τη φυλακή;

«Για δώσε μου ρε συ Σίμο κι αυτό το γράμμα. Η περιέργειά μου έχει ξεπεράσει τα όριά μου».

Μου το έδωσε και καθώς έτριψε τις άδειες του παλάμες μεταξύ τους σα να ανακουφίστηκαν από το ανυπόφορο συναισθηματικό βάρος που κρατούσε τόση ώρα, μου είπε:

«Αυτό δεν είναι το τελευταίο γράμμα της. Είναι το τελευταίο πριν καταλήξει στη φυλακή. Τα πολύ λίγα που μου έγραψε στη συνέχεια δεν τα έχω μαζί μου, καθώς θεωρώ πως δεν αντιπροσωπεύουν την ιστορία της, μα την κατάληξή της. Η ιστορία της Μαργαρίτας σταματά σε τούτο εδώ και στα όσα σου διηγηθώ αφού το διαβάσεις».

19/12/1995

Αδερφέ μου,

Σκοτεινιάζει και τα αστέρια φέρνουν μαζί τους τον φόβο. Κάθε βράδυ τώρα τελευταία. Κάθε ώρα και στιγμή πια. Είμαι σίγουρη πως πολύ σύντομα όλα θα τελειώσουν. Αυτό ήταν. Πέρασα πια στην άλλη πλευρά, εκεί από όπου γυρισμός δεν υπάρχει. Είναι η ζωή που αλλάζει και όλα όσα έζησα ως τώρα, θα ανήκουν πλέον σε μια άλλη ζωή, σε ένα όνειρο, σε ένα παραμύθι με άσχημο τέλος. Τώρα θα εισέλθω στη ζώνη του εφιάλτη. Εκεί όπου ο διάλογος παύει να υπάρχει και ο μονόλογος γίνεται η μοναδική πράξη έκφρασης.

Σαν ετοιμοθάνατη περιμένω το τέλος. Όμως είναι κάτι που το γνώριζα πως κάποτε θα συνέβαινε. Έρχονται. Έρχονται να με πάρουν. Επόμενο. Δίκαιο. Αυτά. Τίποτε άλλο.

«Δυο μέρες αργότερα τη συνέλαβε η αστυνομία. Ήταν η ημέρα που παρέλαβα το γράμμα της στο οποίο, αντί για χριστουγεννιάτικες ευχές που περίμενα μαζί με κάποιο ευχάριστο νέο, διάβασα εκείνα της τα λόγια. Δε χρειάζεται να σου περιγράψω το πώς ένιωσα όταν με κάλεσαν από το αστυνομικό τμήμα για να με πληροφορήσουν για τη σύλληψή της με την κατηγορία της κατά συρροή πρόκλησης σωματικής βλάβης και απόπειρα ανθρωποκτονίας. Μα τι νέο. Από το πουθενά έμαθα ότι συνέλαβαν την Μαργαρίτα, ενώ εγώ πίστευα πως εκείνη θα είχε ανακάμψει από τη θλίψη που βίωνε.

Πόσο άστοχος ήταν ο εφησυχασμός μου όλο εκείνο το διάστημα από το προηγούμενό της γράμμα. Ήταν πια αργά. Οι ζωές όλων μας θα έπαιρναν άλλο δρόμο. Τον πιο δύσβατο που μπορούσε να βρεθεί μπροστά μας. Φαντάσου ότι σκέφτηκα ακόμη και το ότι ήταν ευχάριστο που δε ζούσε η μητέρα μας για να ζήσει κάτι τέτοιο. Θα πέθαινε τόσο δυστυχισμένη. Από την άλλη σκέφτηκα ότι αν ζούσε δε θα είχε αφήσει την καλή μας Μαργαρίτα να φτάσει σε εκείνο το σημείο. Τέτοιες σκέψεις τριγυρνούσαν διαρκώς για χρόνια στο μυαλό μου. Εκεί που κατάφερα να βάλω σε μια τάξη το λογισμό μου και να πάψω να με κατηγορώ μονίμως, ερχόταν η συνείδησή μου και θριαμβευτικά κατέλυε κάθε μου αντίσταση και γκρέμιζε κάθε μου άμυνα, βυθίζοντάς με σε ένα χείμαρρο ενοχών».

«Σε καταλαβαίνω αγαπητέ, πίστεψέ με. Στη θέση σου ο καθένας θα αντιδρούσε παρόμοια. Ήταν τόσο σφοδρό το χτύπημα και μάλιστα όταν οι πράξεις των άλλων καθορίζουν τόσο πολύ τη ζωή σου, νιώθεις αυτόματα τόσο ανήμπορος. Όμως φτάνουν και πάλι οι αναλύσεις. Με αυτή σου την εξιστόρηση ήθελες να πετύχεις κάποιου είδους εξιλέωση για τον εαυτό σου, ήθελες να μάθει ο κόσμος την πραγματική ιστορία της Μαργαρίτας και το ποια πραγματικά ήταν ή και τα δύο ταυτόχρονα. Στο υπόσχομαι ότι αυτό θα γίνει. Την ιστορία της αδερφής σου θα τη μοιραστούμε και με άλλους. Θα τη μοιραστούμε με αναγνώστες. Όμως έλα τώρα ας τελειώσουμε αυτήν την αφήγηση πια. Μου έχει μείνει μόνο ένα μικρό κενό και η πλοκή της θα ολοκληρωθεί. Λοιπόν.... Σε ακούω...»

«Άκου λιγάκι Θεοδωρή. Κάπου εδώ θέλω να σε ευχαριστήσω για το χρόνο που μου αφιέρωσες. Για εμένα είναι πολύ σημαντικό και μόνο που με άκουσες, πόσο μάλλον τώρα που μου λες πως θα ασχοληθείς και παραπάνω με όσα σου εξιστόρησα, πως θα το εκδώσεις και με κάποιο τρόπο θα υπάρξουν κάποιοι ακόμη που θα μάθουν για την ιστορία της Μαργαρίτας κι έτσι ίσως αν ποτέ τη συναντήσουν να μπορούν να την κοιτάξουν με περισσότερη κατανόηση. Από την άλλη όσοι δεν τη γνωρίσουν ποτέ θα έχουν μια δεύτερη σκέψη για το ποιόν κάποιου δικού τους ή γνωστού τους που βρέθηκε στην ίδια ή παρόμοια θέση. Θα σκεφτούν πως ίσως πίσω από την πρώτη εντύπωση για κάποιον να

κρύβεται η αληθινή του ιστορία κι έτσι η κάθε κακή κριτική να γεννηθεί μετά από περισσότερη σκέψη.

Τη συνέχεια λοιπόν της ιστορίας φυσικά εγώ τη γνωρίζω από τις μετέπειτα διηγήσεις της ίδιας μου της αδερφής κι έχει ως εξής: Ο σκοπός της ήταν να αφυπνίσει κάπως όλους τους γύρω της σε εκείνη την οικογένεια. Να ταρακουνήσει το σαθρό κατασκεύασμα του καθωσπρεπισμού και της επιφανειακής καθώς και ρηχής ζωής και σχέσης μεταξύ τους. Επειδή λοιπόν ο Πέτρος δεν έλεγε να ξεβουλευτεί από το διαρκές πένθος που βίωνε δίχως ίχνος αποφασιστικότητας να ξαναζήσει την ευτυχία, στράφηκε στον αμέσως ισχυρότερο και πιο καίριο παράγοντα ισορροπίας εκεί μέσα. Την πεθερά της, την Ελένη. Θέλησε να της εμφυτέψει ένα μέρος του πόνου και της θλίψης που ένιωθαν εκείνη και ο άντρας της, έτσι ώστε να βρεθεί έστω και για λίγο στη θέση τους, έστω και για λίγο πιο κοντά τους. Ο τρόπος; Ήρθε δυστυχώς εντελώς ξαφνικά, μα όχι τυχαία πιστεύω, στα χέρια της. Στο φαρμακείο της Ανέτας. Εκεί ανάμεσα στις φοιτητικές σημειώσεις της φαρμακοποιού ανακάλυψε μια ιδιαίτερη συνταγή, ένα επικίνδυνο παρασκεύασμα. Unguentum Amarus. Το πικρό βάλαμο. Η χημική του σύσταση τόσο απλή κι η εκτέλεση ακόμη πιο εύκολη. Προσιτή για τον καθένα. Η επίδρασή του ήπια μα και άμεση. Άγευστο κι άοσμο. Διακριτικό. Ό,τι ακριβώς έψαχνε. Η δράση του; Προκαλούσε σταδιακά μια ατονία και στενοχώρια. Έμενε να βρει πως θα τους το χορηγούσε. Μα που αλλού. Εκεί που θα είχε παντοτινή πρόσβαση ο καθένας σε εκείνο το σπίτι. Στο περίφημο και αληθινά γευστικότατο κρασί που οι ίδιοι παρήγαγαν.

Χωρίς φυσικά να αντιληφθεί το παραμικρό η φαρμακοποιός φίλη της, η Μαργαρίτα χρησιμοποίησε τη μυστική συνταγή από τα παλιά με σκοπό να σώσει το μέλλον της. Έκανε μια μικρή και δραστική παρέμβαση στη γλυκιά συνήθεια των πεθερικών της που κάθε μεσημέρι και βράδυ έπιναν από τουλάχιστον ένα ποτήρι κρασί. Τα πρώτα αποτελέσματα της επίδρασης του δηλητηρίου άρχισαν να εμφανίζονται μια εβδομάδα αργότερα. Ταυτόχρονα και στους δύο. Οι ίδιοι δεν έδωσαν και πολύ σημασία στην αρχή, θεώρησαν πως ίσως κρυολόγησαν λιγάκι. Η ίδια όμως κατάλαβε τη μικρή τους αλλαγή στη διάθεση, απλά γιατί γνώριζε το να περιμένει. Οι μέρες περνούσαν και το ζευγάρι αποφάσισε να υποβληθεί σε αιματολογικές εξετάσεις στις οποίες όμως δε φάνηκε κάτι ιδιαίτερο. Ο γιατρός συνέστησε ξεκούραση. Ο χρόνος κυλούσε μα η Μαργαρίτα δεν έλεγε να υποχωρήσει. Η κατάστασή τους χειρότερη καθώς οι δυο τους συνέχιζαν να πίνουν το αγαπημένο τους κρασάκι, έτσι για να διώξει λίγη από τη στενοχώρια που τους βρήκε απροετίμαστους. Πέρασαν έτσι δύο μήνες και η αδίστακτη γυναίκα στην οποία είχε μεταμορφωθεί η αδερφή μου είχε καταφέρει να ελέγχει πλήρως την κατάσταση. Είχε σταθεροποιήσει τη δόση από το δηλητήριο που τους χορηγούσε σε εκείνη την ποσότητα και συχνότητα στην οποία η ψυχική και

σωματική τους κατάσταση παρέμενε αμετάβλητη, έχοντας τους υπό την πλήρη της χειραγώγηση.

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα δεν άργησαν περισσότερο να φανούν. Η Ελένη, σαφώς επηρεασμένη από την ψυχική και συναισθηματική της κόπωση είχε αρχίσει να αλλάζει συμπεριφορά, είχα αρχίσει να μαλακώνει. Για πρώτη φορά ένιωθε τρωτή. Για πρώτη φορά αναθεωρούσε το πόσο ισχυρή παρέμενε. Η ψυχική κατάσταση του γιου της και της νύφης της έμοιαζαν κάπως με τη δική της. Είχε πια αρχίσει να καταλαβαίνει τι ακριβώς είναι η λύπη όταν βρίσκει αγκαλιά μέσα στην ψυχή σου. Όταν έρχεται για να μείνει εκεί μέσα σου. Συμπονούσε. Άρχισε να το δείχνει δειλά αρχικά με το να σταματήσει εντελώς τις επικρίσεις και σταδιακά αναζητώντας την παρέα του νεαρού ζευγαριού. Η Μαργαρίτα μου εξομολογήθηκε πως παρά το ότι γνώριζε πως προκαλούσε κακό στην υγεία κάποιου δε γινόταν να μη χαρεί, δε γινόταν να μη νιώσει και λίγο ως από μηχανής θεός που κατάφερνε δραστικά να παρέμβει στις ζωές όλων με σκοπό ένα καλύτερο αύριο στη συμβίωσή τους.

Όμως το σχέδιο της αδερφής μου δεν έμελε να φτάσει στο τέρμα του. Ο Πέτρος πεπεισμένος όλο αυτό το διάστημα ότι οι γονείς του είχαν αρχίσει να γερνάνε βρέθηκε μπροστά σε μια πολύ δυσάρεστη ανακάλυψη. Αρχικά βρήκε κρυμμένο στην αποθήκη με τα κρασιά, μέσα σε ένα ντουλαπάκι, το φιαλίδιο με το δηλητήριο. Γεμάτος υποψίες παρακολούθησε ένα απόγευμα τις κινήσεις της συζύγου του, ώσπου την έπιασε να αναμιγνύει το φάρμακο με το κρασί που θα τους πήγαινε να πιουν στο δείπνο τους. Αντιλαμβάνεσαι τι έγινε. Η Μαργαρίτα του αποκάλυψε όλη την αλήθεια, εξηγώντας του τις κατά τα άλλα αγνές προθέσεις της, όμως εκείνος δε δεχόταν κουβέντα. Ήταν τόσο μεγάλο το σοκ που βίωσε που του ήταν αδύνατο να αποδεχτεί καμία δικαιολογία από μέρους της. Λογικό θα μου πεις, εφόσον επρόκειτο για τους γονείς του. Δεν του αρκούσε η πρόθεσή της, όσο κι αν η Μαργαρίτα τον εκλιπαρούσε να την πιστέψει. Το επόμενο πρωί φόρτωσε τους γονείς του μαζί με λίγες αποσκευές και τους πήγε στο εξοχικό τους στη Ραφήνα. Μακριά από την επίδοξη δολοφόνο τους. Εκείνη απέμεινε πια μονάχη στο τεράστιο οίκημα. Τότε μου έγραψε και το τελευταίο της γράμμα. Μονάχα έπαιζε πιάνο κι έπινε το κρασί του πεθερού της, αγνό κι αμόλυντο όπως είχε παραχθεί. Ήταν σίγουρη, όπως κι έγινε, ότι ο άντρας της δε μπορούσε να την συγχωρήσει παρά το ότι μετά από αυτό που είδε να συμβαίνει κάπως ταρακουνήθηκε, σκέφτηκε και αντίκρισε ένα μεγαλύτερο μέρος της αλήθειας σε σχέση με το πώς εκείνο την είχε πλάσει. Δε γινόταν, ήταν οι γονείς του. Εκείνος λοιπόν μετά λύπης του ήταν που την κατέδωσε στην αστυνομία.

Δικάστηκε και φυλακίστηκε. Όλοι αποδεχτήκαμε πως αυτό ήταν το σωστότερο που έπρεπε να γίνει. Δεν ασκήσαμε καν έφεση. Η τιμωρία της ήταν δίκαιη. Άλλο ήταν το άδικο. Τα όσα υπέφερε μέχρι να πάρει την απόφαση να τους εκδικηθεί ή να τους συνετίσει αν θέλεις. Σε λίγους μήνες η

Μαργαρίτα αποφυλακίζεται και η ζωή της θα συνεχιστεί. Όποια κι αν είναι αυτή η ζωή, θα συνεχιστεί κι εγώ θα είμαι εκεί δίπλα της. Δε γνωρίζω ακριβώς τα σχέδιά της, μα θα της συμπαρασταθώ για μια νέα αρχή αν το επιθυμεί. Δε χρειάζεται να πούμε κάτι άλλο οι δυο μας, Θεοδωρή. Αλλά σε ευχαριστώ για όλα προκαταβολικά. Γράψε ό,τι νομίζεις. Μόνο ένα σε παρακαλώ. Ας μοιάζει λίγο με την αδερφή μου αυτή της ιστορίας σου, κι όχι με ένα τέρας που θα εφεύρεις για χάρη της πλοκής της».

Ο Σίμος σηκώθηκε κι έφυγε, πληρώνοντας τα ποτά που ήπιαμε, παίρνοντας μαζί του κι όλα τα γράμματα της αδερφής του, αφήνοντάς με να προσπαθώ να επαναφέρω στη μνήμη μου τα γεγονότα και να κρατώ γρήγορες σημειώσεις για να μη μου διαφύγουν οι σημαντικές λεπτομέρειες της ιστορίας της Μαργαρίτας. Ξεκίνησα από την επόμενη κιάλας μέρα να γράφω αναλυτικότερα αυτά που θυμόμουν με σκοπό να δημιουργήσω ένα προσχέδιο αυτού που είχα να αφηγηθώ με τη σειρά μου.

Τη συνέχεια στη ζωή της νεαρής φιλόλογου δεν την έμαθα ποτέ. Με τον Σίμο δεν είχα καμία επικοινωνία από τότε. Ίσως όταν εκδοθεί αυτό το διήγημα να επιχειρήσει να με προσεγγίσει, ίσως και όχι. Η καλή Μαργαρίτα έκανε ένα λάθος, αυτό είναι το σίγουρο. Το τραγικό είναι πως με το λάθος αυτό προσπάθησε να διορθώσει ένα άλλο λάθος. Αυτό που έκανε αφήνοντας τη ζωή της στο έλεος άλλων. Η άβγαλτη νέα ούτε κατάλαβε ποτέ της συνέβησαν όλα εκείνα από τη μέρα που γνώρισε τον Πέτρο ή τον όποιον Πέτρο πίστεψε ότι γνώρισε. Δε μπόρεσε ποτέ να ξεχωρίσει την αληθινή υπόσταση και σημασία όσων διαδραματιζόνταν γύρω της. Αυτό όμως συνειδητοποίησε ο αδερφός της που για το λόγο αυτό θεώρησε υπεύθυνο και τον εαυτό του για το ότι της σύστησε τον άντρα που παντρεύτηκε. Γνώριζε καλά το χαρακτήρα της αδερφής του και για αυτό αποζήτησε ένα παντοπινό βάρος να κουβαλά ως τρόπο εξιλέωσής του. Για ένα ήταν σίγουρος όπως κι εγώ: Τελικά τι ρόλο παίζει, τι να σου κάνει η μόρφωση όταν η ψυχή είναι απότιστο χωράφι;